

2023

**AALBORG
UNIVERSITY**

Qatars strategiske brug af sporten – Sportswashing, blød magt og orientalisme

Andreas Blichfeldt Olsen

Studienummer: 20185452

Antal ord: 26.904

Antal tegn (med mellemrum): 176.645

Normalsider: 73,6

Vejleder: Vibeke Andersson

Abstract

The following thesis aims to examine Qatar's comprehensive use of sport as a political strategy. The analysis describes how the strategy encompasses domestic, foreign, and geopolitical perspectives. Furthermore, it highlights Qatar's focus on diversifying its economy, which is divided into three individual elements: foreign investments in Qatar, Qatar's investments abroad, and the tourism sector. The domestic policy perspective pays particular attention to national health and Qatar's expressed desire to achieve elite sports results while upholding their existing values and culture. The foreign and geopolitical perspective seek to explain Qatar's unique position, considering its economic situation and historical challenges to its national autonomy. Qatar operates within a context of diverse interests and seeks to ensure the survival of the state. Finally, this study aims to examine how criticisms regarding human rights and corruption allegations can undermine Qatar's strategic investments, particularly through the concept of soft disempowerment. Yet, these criticisms are nuanced through the orientalist perspective, the understanding of a Western hegemony and the argument of 'the Occident versus the Orient'.

To analyze Qatar's strategic use of sport, the study incorporates Joseph Nye's concept of soft power and Jules Boykoff's understanding of sportswashing. Additionally, it explores Edward W. Said's presentation and explanation of the concept of orientalism to provide a nuanced perspective on Qatar's criticism, particularly up to the 2022 World Cup. The analysis also highlights selected entities that are particularly relevant to understanding Qatar's interest in sport, such as the Aspire Zone Foundation and beIN Sports, as well as significant acquisitions like Paris Saint-Germain F.C and K. A. S. Eupen.

The aforementioned analysis was conducted through a document analysis primarily of the following seven documents - supplemented by a broad knowledge of the existing literature:

1. Qatar Vision 2030
2. Qatar National Development Strategy (2011-2018)
3. Qatar Second National Development Strategy (2018-2022)
4. 2022 FIFA World Cup Bid Evaluation Report: Qatar

And Qatar Development Banks' *Current State Assessment Series* on:

5. Sports sector in Qatar
6. Tourism sector in Qatar
7. Media & production sector in Qatar

Indholdsfortegnelse:

Abstract	1
Indholdsfortegnelse:	2
0.0 - Oversigt over forkortelser	4
1.0 - Problemfelt	5
1.1 - Sportswashing	6
1.2 - Soft power/Blød magt.....	7
1.3 - Qatar og Saudi-Arabien.....	9
1.4 - Nye tider i international sports- og idrætspolitik?.....	10
1.5 - Orientalisme – Vestens fordømmende blik?.....	11
1.6 - Qatar som case.....	12
1.7 - Problemformulering.....	13
1.8 - Afgrænsning og et forbehold om brugen af sportswashing	13
1.8.1 - Fokus på nationalstater	13
1.8.2 - Fokus på sports- og idrætspolitiske strategier	14
1.8.3 - Afstandtagen fra mediers brug af sportswashing	14
2.0 - Eksisterende litteratur	16
2.1 - Soft power	16
2.1.1 - Soft disempowerment?.....	21
2.2 - Sportswashing	22
2.3 - Andre begreber?.....	25
2.4 - Hvor adskiller dette speciale sig fra det eksisterende felt?.....	26
3.0 - Teori	28
3.1 - Socialkonstruktivistisk position i tråd med specialets IP teoretiske ståsted	28
3.2 - International politik	29
3.3 - Blød magt	31
3.3.1 - Soft disempowerment.....	35
3.4 - Sportswashing	35

Speciale - Politik og Administration med specialiseringen i Politik og Analyse

3.4.1 - Ikke kun autokratier fra det 'globale syd'!	38
3.4.2 - Hvorfor er sportswashing også relevant?	39
3.5 - Orientalisme	40
3.6 - Opsummering af teori – de centrale elementer og interaktionen mellem disse	41
4.0 - Metode	44
4.1 - Kildekritik – i henhold til Qatar samt aktørerne indenfor dette akademiske felt	44
4.1.1 – Dokumenter produceret af Qatar	44
4.2 – Kvalitativ dokumentanalyse	45
4.2.1 – Analysestrategi	46
5.0 - Præsentation af empiri – de syv centrale dokumenter	48
6.0 - Analyse	51
6.1 – Analytisk afgrænsning	51
6.2 - Vision 2030 – Qatars udgangspunkt og endemål	52
6.2.1 - Qatars nuværende og fremtidige sikkerhedspolitiske situation	54
6.3 - Den indenrigspolitiske dimension	55
6.3.1 – National sundhed	57
6.3.2 – Qatars fokus på eliten	58
6.3.3 – Massive forandringer bygget på eksisterende værdier og kultur	59
6.4 - Diversificering af Qatars nationaløkonomi	60
6.4.1 - Udenlandske investeringer i Qatar	61
6.4.2 – Qatars investeringer i udlandet	62
6.4.3 – Turisme	64
6.5 – Det udenrigs- og geopolitiske perspektiv	66
6.6 – Menneskerettigheder, korruption og orientalisme	67
7.0 - Konklusion	71
8.0 - Vægtningen i Qatar strategi og betydningen for det kritiske fokus?	73
9.0 - Litteraturliste:	74

0.0 - Oversigt over forkortelser

AZF	Aspire Zone Foundation
FDI	Foreign Direct Investment
FIFA	Fédération Internationale de Football Association
GCC	Gulf Cooperation Council
GSDP	General Secretariat for Development Planning (Qatar)
HRW	Human Rights Watch
IOC	The International Olympic Committee
KPI	Key Performance Indicator
MOCS	Ministry of Culture and Sports (Qatar)
NDS 1.	Qatar National Development Strategy
NDS 2.	Qatar Second National Development Strategy
NGO	Non-governmental organization
PIF	Public Investment Fund (Den statsejede Saudiarabiske investeringsfond)
PSG	Paris Saint-Germain F.C.
PSA	Planning and Statistics Authority (Qatar)
QDB	Qatar Development Bank
QIA	Qatar Investment Authority
QOC	Qatar Olympic Committee
QSI	Qatar Sports Investment
QTA	Qatar Tourism Authority
SME	Sports Mega-Events
UAE	Forenede Arabiske Emirater
UEFA	Union of European Football Associations
VM 2022	Verdensmesterskabet 2022 (refererende til FIFA World Cup i Qatar 2022)

1.0 - Problemfelt

At anvende sporten i en politisk kontekst er ikke nyt. Så langt tilbage som til det romerske kejserrige (27 f.v.t.-476 e.v.t.) har nationalstater brugt sport og idræt med en bagvedliggende politisk agenda (Bonde, 2022). Det er således ikke nyt at koble sport og politik sammen. Decimus Junius Juvenalis beskrev dette med sit berømte citat ”*panem et circenses*” i hans 10. satirer *Om Storbyen*, som oversat fra latin betyder ”*brød og væddeløb*” (Carlsen, 2020). Juvenalis’ citat opstod, ved at den romerske kejser uddelte korn, afholdt gladiatorkampe og hestevæddeløb, således befolkningen ikke beskæftigede sig unødigt med de politiske forhold (Tortzen, 2020). Gennem historien er der utallige eksempler på, at sport og idræt er blevet anvendt i en politisk kontekst med de Olympiske Lege i Nazityskland i sommeren 1936, som det nok mest kendte eksempel. Hitler og Goebbels brugte dette OL som et udstillingsvindue til at demonstrere, hvor overlegent og magtfuldt det tyske samfund og deres atleter var (Christensen, 2022).

Senest har vi i 2022 med VM i Qatar oplevet, hvorledes brugen af sporten stadig den dag i dag kan være en arena hvor nationalstater spiller ind i denne forståelse. Som det var tilfældet med OL i 1936, har nogle af disse sportsbegivenheder været omgrænset af kritisk bevågenhed. Dog er det først de seneste 30 år, at samfundsvidenskaben er begyndt at forholde sig til de problematikker, som findes i relation til sporten (Brun & Gomez, 2022, s. 47). Denne kritiske bevågenhed er ikke blevet mindre, særligt efter 2010 hvor The Sunday Times afslørede nogle medlemmer af FIFA’s (Fédération Internationale de Football Association) eksekutivkomité’s velvilje til at sælge deres stemmer forud for tildelingen af VM-værtskaberne i 2018 og 2022 (Goos, 2022a). I forlængelse af den omtalte kritiske bevågenhed er begreberne sportswashing og blød magt dukket massivt op i diverse medier. Blød magt, men i større grad sportswashing, er blevet en del af det almindelige sprog og den journalistiske dækning, hvilket kan have nogle positive effekter, men udviklingen indeholder også nogle indbyggede problematikker. Forskellige organisationer og akademikere har forsøgt at afdække de bagvedliggende mekanismer, som kan være på spil ved statslig interesse i sådanne *Sports Mega-Events* (SME) og den generelle brug af sporten med en bagvedliggende politisk agenda. Dette har ledt til en diskussion om brugen af begreberne sportswashing og blød magt.

Denne diskussion har jeg i særdeleshed oplevet gennem min praktik og efterfølgende ansættelse ved Play the Game, som er et initiativ under Idrættens Analyseinstitut. Play the Game er et initiativ, som ønsker at fremme demokrati, ytringsfrihed og gennemsigtighed i international sport, hvilket efterstræbes via den biennale Play the game-konference, forskning, udgivelse af artikler med mere (Play the Game, u.å). Første gang jeg stødte på den begrebsmæssige diskussion om brugen af

henholdsvis blød magt og sportswashing, var ved den førnævnte konference i Odense i 2022. Her præsenterede Jules Boykoff sin definition af sportswashing og udpenslede efterfølgende, hvorfor netop dette begreb ifølge ham er mere retvisende, når akademikere, journalister og deslige skal afdække de bagvedliggende mekanismer for staters interesse i sporten (Play the Game, 2022). Boykoff beskriver og definerer sportswashing, i en artikel til Play the Game, således:

“I define sportswashing as political leaders using sports to appear important or legitimate on the world stage while stoking nationalism and deflecting attention from chronic social problems and human-rights woes on the home front. Sportswashers use mega-events to try to stoke national prestige and to advance economic or political goals” (Boykoff, 2022a).

Boykoff har både udgivet en akademisk og en mere journalistisk artikel om sin forståelse af begrebet sportswashing. Den akademiske artikel præsenterer en næsten identisk definition sammenlignet med den ovenstående. Det som dog er særligt interessant og væsentlig i den akademiske artikel, er at han efterfølgende tilføjer:

“(...) Sportswashing can emerge in both authoritarian and democratic political spaces. It is a social relationship that entangles multiple audiences, both international and domestic; sportswashing can target a country’s internal population as much as an external, global public. While facilitating a “spatial fix” (...), sportswashing can subtly massage reputational repair into public consciousness through the sporty, cultural side door. As such, sportswashing both reflects the past and shapes the future” (Boykoff, 2022b, s. 1).

De enkelte elementer og sammenligningen mellem blød magt og sportswashing vender vi tilbage til i teori afsnittet. Det er dog relevant at nævne, at det er den samlede sum af de to citater, jeg i dette speciale tager til indtægt som Boykoffs definition af sportswashing.

1.1 - Sportswashing

Begrebet sportswashing er markant yngre end blød magt og opstår i forbindelse med en pressemeddelelse fra organisationen Sports for Rights, som bruger begrebet forud for de Europæiske Lege i 2015, som fandt sted i Azerbajdžans hovedstad Baku. Organisationen kritiserede Azerbajdžans regering for at bruge denne sportsbegivenhed til at fjerne fokus fra deres menneskerettighedsudfordringer (Sport For Rights, 2015). Efterfølgende er ordet blevet brugt i dækningen af særligt autokratiske regimers indtog i international sport. Det Saudiarabiske opkøb af

Premier League klubben Newcastle i 2021, via den statsejede Public Investment Fund (PIF) er et af de seneste eksempler på denne interesse. Tidligere eksempler er opkøbet af Manchester city af City Football Group, hvor aktiemajoriteten ligger hos Abu Dhabi United og Sheikh Mansour bin Zayed Al Nahyan (City football, u.å; Newcastle United, u.å). Qatar Sports Investments (QSI) køb af den franske storklub Paris-Saint Germain er også et kendt eksempel, hvor begrebet sportswashing er blevet anvendt (Qatar Sports Investments, u.å). Eksemplerne er mange både i fodbolden og i andre sportsgrene, hvilket jeg fik muligheden for at afsøge i forbindelse med en artikel for Play the Game om Qatars involvering i sporten (Olsen, 2022b). Artiklen søger at illustrere Qatars massive tilstedeværelse i sportssektoren.

Ordet *sportswashing* blev kåret som årets ord i Norge i 2021 (Andersen, M., H, 2022). Dette understreger endnu en gang ordets indtog i det moderne sprog, særligt i Skandinavien, og søger man via infomedia de seneste tolv måneder på ordet *sportswashing*, kommer intet mindre end 1635¹ resultater frem. Kritikken af begrebet eller neologismen, omhandler at sportswashing ikke er tilstrækkeligt defineret. Det er derfor usikkert, hvad man egentligt taler om, når forskellige medier og aktører benytter sportswashing i diverse artikler (Løppenthin, 2022).

1.2 - Soft power/Blød magt

Blød magt eller *soft power* har omvendt en længere tradition for at blive brugt til at beskrive staters interesse i sport og idræt. Joseph Nye's soft power er i større grad blevet appliceret når analyser af, eksempelvis Kinas eller Ruslands interesse i sporten er blevet udarbejdet. Nye definerer blød magt således:

“What is soft power? It is the ability to get what you want through attraction rather than coercion or payments. It arises from the attractiveness of a country's culture, political ideals, and policies. When our policies are seen as legitimate in the eyes of others, our soft power is enhanced” (Nye, 2004, s. 10 (X)).

Det er med udgangspunkt i ovenstående definition af blød magt, dette speciale ønsker at benytte begrebet. Dog kommer vi i gennemgangen af den eksisterende litteratur også til at stifte bekendtskab med Jonathan Grix, Paul Michael Brannagan og Donna Lee (2016; 2019), som har forsøgt at udvide begrebet til en såkaldt 'blød magt pakke'.

¹ Søgning udført den 17. maj 2023.

Den senere tid og særligt i forbindelse med VM i Qatar er diskussion om, hvilket begreb der egentligt er mest rammende genopstået, når sådanne begivenheder og nationalstaters ageren på den sports- og idrætspolitiske scene skal analyseres og forstås. Som nævnt har Boykoff den senere tid været stor fortaler for brugen af sportswashing. Hvorimod Danyel Reiche (2014) og Michael Andersen (2022) blandt andre mener, at netop dette begreb er for begrænset i sin forståelse af de mekanismer som er på spil. De henviser i stedet til begrebet blød magt, når de forsøger at analysere og formidle de interesser, som er på spil ved VM i Qatar og Qatars generelle interesse i det sportspolitiske felt. Denne diskussion vender vi tilbage til senere, men det er centralt at være bevidst om, at de to begreber i sit udgangspunkt har intentionen om at afdække de samme elementer, i hvert fald i den akademiske brug af begreberne. Særligt sportswashing har været brugt i flæng af medierne de senere år, uden at der har forelagt en egentlig definition af begrebet som har klargjort, hvornår det er korrekt at benytte og hvornår det ikke er, samt hvilke elementer man omtaler når man benytter sportswashing. Denne 'løse' brug af begrebet kan være med til at mudre billedet og gøre den kritiske dækning af staters brug af sporten en bjørnetjeneste (Løppenthin, 2022). Nogle eksperter på området mener nemlig at tendensen med nationalstaters interesse i sport og idræt står midt i eller overfor et paradigmeskift (Chadwick, Widdop, & Burton, 2022). Det er således argumentet, at vi kun har set toppen af isbjerget, når det kommer til nationalstaternes investeringer, sponsorater og opkøb af diverse klubber og sportsligaer. Simon Chadwick, Paul Widdop og Nicholas Burton skriver blandt andet at:

(...) it is predicted that the next decade will see a paradigm shift occurring in sponsorship – perhaps to the extent that soft power sponsorships may be the predominant force. As such, further attention (among researchers, practitioners, politicians and otherwise) should be paid to the nature, organization, management and evaluation of soft power sports sponsorships (Chadwick et al., 2022, s. 214).

Det er deres antagelse, at nationalstaternes interesse og sponsorater vil overhale den klassiske position, som private virksomheder historisk har haft. Qatars afvikling af VM i 2022, lanceringen af LIV Golf, ligeledes i 2022, af førromtalte PIF og flere andre markante begivenheder har været med til at øge fokuset på netop nationalstaters ageren. I særdeleshed fordi de to autokratiske stater Qatar og Saudi-Arabien har en blakket historik i henhold til menneskerettigheder, korrupsionsanklager, kvinders rettigheder og en lang række andre kritikpunkter, som i kombination med deres massive økonomiske ressourcer, gør dem til interessante aktører at holde øje med (Amnesty International, u.åb; Amnesty International, u.åc). Play the Game's senior analytiker Stanis Elsborg har i to artikler

gennemgået Saudi-Arabiens interesse i sporten. Artiklerne understreger i stor grad, at interessen ikke bare er den rige kongefamilie der bruger sporten som legetøj, men at der ligger en meget klar strategi bagved, som indeholder nogle tydelige sikkerheds- og geopolitiske målsætninger (Elsborg, 2022a; Elsborg, 2023). Denne større strategi og elementerne i denne er blandt andet præsenteret i Saudi-Arabiens *Vision 2030* (Kingdom of Saudi Arabia, 2016). Ligeledes har Elsborg også beskrevet, hvordan sporten på samme vis spiller en central rolle i Qatars strategiske ”blød magtstrategi” (Elsborg, 2022b, ¶ VM i Qatar 2022). Som tidligere nævnt mener Boykoff, Brannagan og Chadwick blandt andre, at denne interesse kun vil stige i de kommende år, endnu en gang understreget via Saudi-Arabien, Egypten og Grækenlands intentioner om at byde på værtskabet for VM i fodbold i 2030. Buddet bliver af flere eksperter vurderet som favorit på nuværende tidspunkt (Martin & Gamel, 2022). Der er så at sige ikke blevet mindre at snakke om, når man beskæftiger sig med sportswashing og brugen af blød magt i relation til sporten. Derfor er det også nødvendigt, at dette journalistiske og akademiske felt er tydelig i deres begrebsmæssige forståelse. På trods af den massive og også kritiske dækning af VM 2022 og andre SME’er, hvor netop den større strategiske overvejelse fra diverse stater er forsøgt gjort rede for, oplever man til stadighed artikler, podcasts og deslige, som underspiller, hvilken større sammenhæng sporten kan være en del af. Et eksempel på dette kunne være DR’s nye daglige nyhedspodcast om sport, *Tyvstart*, som i et afsnit om den Saudiarabiske golfturnering LIV Golf benytter begrebet sportswashing, men efterfølgende præsenterer en meget begrænset forståelse af begrebet (DR, 2023). I dette eksempel bliver sportswashing præsenteret som en metode, hvormed stater forsøger at flytte fokus væk fra deres nationale politikker og over på sporten, men intet yderligere.

1.3 - Qatar og Saudi-Arabien

I dette speciale fokuseres der på Qatar, men der vil også blive henvist til Saudi-Arabien, da disse stater netop nu er de mest prominente aktører indenfor feltet, og væsentlige sammenligninger kan drages. Dog skal det også nævnes, at selvom disse to stater bliver sammenlignet på nogle punkter i indeværende speciale, findes der centrale forskelle. Qatar har haft et anderledes sikkerhedspolitisk hensyn med deres strategi, qua deres størrelse og betydning i Mellemøsten. Sebastian Vad Stoklund beskriver en tripolær magtstruktur i den Persiske Golf, uden Qatar som en af aktørerne. Stoklund henviser ydermere til et ”*index of national capability*”, hvor Iran og Saudi-Arabien score markant over Qatar (Stoklund, 2021, s. 31). Tallene er konstrueret på baggrund af ”*Correlates of Wars*’ (...) *aggregerede score for hard power kapacitet, der indoptager elementer som*

økonomi, militærpersonel og -kapacitet og -kvalitet” (Stoklund, 2021, s. 31). Saudi-Arabien har således nogle markant anderledes forudsætninger sammenlignet med Qatar, som derfor har været nødsaget til at agere på anden vis for at cementere sin position i Mellemøsten. Ydermere har der været en interessant udvikling i relationen mellem Qatar og Saudi-Arabien. Hvor der tidligere har været en meget hård magtkamp mellem de to stater, er der de senere år, i en idrætspolitisk kontekst, opstået en tættere relation (Kunti, 2023). Relationen blev tydeliggjort ved VM 2022’s åbningsceremoni, hvor Mohammed bin Salman, den saudiarabiske kronprins og Tamim bin Hamad Al Thani, den siddende Emir i Qatar, var placeret på hver sin side af FIFA-præsident Gianni Infantino. Dette kan tolkes som en forbrødring mellem de to nationer, som har været undervejs de senere år (Sigaard, 2022). Senere ved Saudi-Arabien’s åbningskamp mod de efterfølgende verdensmestre fra Argentina, så man også Tamim bin Hamad Al Thani svøbt i det saudiarabiske flag (Abueish, 2022). En kamp som Saudi-Arabien endte med at vinde 1-2. Den meget overraskende sejr endte ydermere med at udløse en national fridag i Saudi-Arabien, således arbejdere og studerende kunne fejre deres landshold (Al Jazeera, 2022). Qatar har i modsætning til Saudi-Arabien på flere punkter været tidligere og mere professionelt ude på den internationale sports- og idrætspolitiske scene, hvilket efterfølgende har været til stor inspiration for Saudi-Arabien (Freije, 2023; Jerichow, 2022). Det er således lykket Qatar, over en længere årrække, at opnå vigtige positioner og indflydelse på den internationale sportsscene. Saudi-Arabien har derfor de senere år demonstreret et ønske om en tættere relation til netop Qatar med intention om at lære af deres strategiske formåen (Castelier, 2023). Også på en række andre områder, som for eksemplet kunst og kultur, har Qatar været dygtige til at skabe internationale relationer og placere sig som en relevant aktør, på trods af sin størrelse og manglende historik på den internationale scene (Brannagan & Reiche, 2022, s. 74-76).

1.4 - Nye tider i international sports- og idrætspolitik?

Udover det førnævnte paradigmeskift, som ifølge Chadwick, Widdop og Burton er undervejs i international sport, sker der også notable ændringer blandt andet hos FIFA, hvor menneskerettigheder er blevet indskrevet som en del af tildelingskriterierne. Dette er blevet implementeret forud for tildelingen af VM-værtskabet i 2026 og 2030 (FIFA, u.å). Den såkaldte *Human rights risk assessment* indgår nu i den samlede rapport, et bud på værtskabet skal vurderes på baggrund af. Lignende tendenser ser man også ved Premier League, den bedste engelske fodboldrække, som ifølge The Guardian også undersøger mulighederne for at indføre lignende menneskerettighedskrav til eventuelle nye ejere i ligaen (MacInnes, 2022). Denne udvikling og snakken om etableringen af et

World Anti-Corruption Agency (WACA) i EU-regi, med Europaparlamentsmedlem Viola von Cramon i front, kan pege på at der er en proces i gang, som ønsker en anderledes udvikling i international sport (WACA, u.å). Et yderligere eksempel på et voksende ønske om forandring kunne være den massive modbevægelse, som opstod fra fodboldfans, trænere og spillere, da planerne om European Super League blev præsenteret i 2021 (Ramsay, 2021). Samlet set står den internationale sports- og idrætspolitiske scene formodentlig overfor nogle meget interessante og måske afgørende år, der også er med til at understrege relevansen af at udvide forståelsen for nationalstaternes politiske brug af sporten.

1.5 - Orientalisme – Vestens fordømmende blik?

Gennem den ovenstående del af problemfeltet er det forsøgt at skitsere den udvikling og de reaktioner, som har været i henhold til nationalstaters stigende interesse i sporten de senere år. I den forbindelse er det også relevant at berøre diskussionen om orientalisme. Argumentet har været, at den kritik som især sportswashing, men også blød magt-begrebet, i relation til særligt nyrige mellemøstlige stater, har præsenteret, er orientalistisk. Diskussionen blev særlig salient i forbindelse med VM i Qatar. Her var argumentet, at den massive kritik, staten var udsat for, blandt andet var bundet op på et orientalistisk perspektiv. Qatar var nemlig det første mellemøstlige land nogensinde til at afholde et VM i fodbold. I en dansk kontekst var Jørn Sønderholm med til at opfordre til nuancer, da diskussionen handlede om en eventuel boykot af Qatar (Sønderholm, 2022). Sønderholm præsenterede en række argumenter på Idrætsmødet i Aalborg, som senere er blevet gengivet i en artikel, under overskriften *Why the FIFA Men's World Cup in Qatar Should not be Boycotted by Rich Countries from the Global North* (Sønderholm, 2023). De grundlæggende tanker i debatoplægget til Idrætsmødet og den senere artikel, stammer fra Edward Wadie Said og hans bog *Orientalism* fra 1979. En anden aktør, som ligeledes var ude og kritisere særligt den journalistiske dækning af VM i Qatar, var Marc Owen Jones, som mente, at Qatar fik uforholdsvist meget kritik forud for dette event (Jones, 2022). Det er centralt at understrege, at hverken Sønderholm eller Jones negligerer de problemstillinger, som findes i Qatar, men deres pointe var, at man i *vesten* ikke anerkender den udvikling, et ungt land som Qatar har været gennem forud for dette SME, og at kritikken var/er særlig hård, fordi Qatar ifølge dem er orienten hvor vesten er occidenten. En kritik som uddybes yderligere i teori afsnittet og også inddrages i analysen. Sønderholm mener dertil, at vesten fremstår hyklerisk, når man fordømmer Qatar, samtidigt med at man gerne vil handle og gøre forretning med dem. Et eksempel på dette kunne være da Tyskland underskrev en ny femtenårig gasaftale med Qatar i

november midt under VM, hvor blandt andet det tyske landshold markerede deres utilfredshed med det Qatariske værtskab ved at holde sig for munden (Wintour, 2022). En gestus som var udtryk for kritik rettet mod FIFA og Qatar, som ikke tillod landsholdene at demonstrere via diverse initiativer – heriblandt det omdiskuteret *OneLove* anførerbind (Ingle & Steinberg, 2022). Denne kritik, med udgangspunkt i Said og hans bog (1978), vil blive inkluderet som et kritisk perspektiv på den eksisterende litteratur og på selve specialet. Således søges det at reflektere over den indbyggede kritik, som ifølge nogen, ligger indlejret i begreberne blød magt og sportswashing, når de bruges i denne kontekst.

1.6 - Qatar som case

Som tidligere beskrevet har jeg beskæftiget mig med Qatar og har et kendskab til den eksisterende viden og litteratur, særligt i relation til deres interesse i sporten, som er skabt gennem min praktik og efterfølgende ansættelse ved Idrættens analyseinstitut og Play The Game. Dette faktum, sammenholdt med at Qatar generelt er en spændende aktør i sporten, skaber et naturligt fokus på dem som case. Ydermere er Qatar også meget åben omkring deres sportslige strategi, hvilket underbygger valget af case, da det forventes at denne åbenhed kan give et godt og nuanceret indblik i strategien. Som tidligere berørt, har Qatar en længere historik på den internationale sportspolitiske scene, hvor den umiddelbare kulmination var VM i 2022. I modsætning hertil er Saudi-Arabien i større grad først lige kommet i gang. Deres udvikling og resultaterne af denne vil først være mulige at analysere meningsfyldt om nogle år. Blandt andet er konstruktionen af deres megasatsning *Neom* først lige begyndt, selvom Neom desuagtet skal afholde de vinter asiatiske lege i 2029 (The Guardian, 2022). Kort fortalt er Neom en futuristisk megaby, som angiveligt kommer til at koste 500 milliarder dollars, og som er en central del af Saudi-Arabiens planer om at blive verdens sportslige centrum (Neom, u.å). Neom er allerede blevet en interessant aktør, selvom megabyen ikke er bygget endnu. Byen er blandt andet sponsor af McLaren Racing (Formel 1), navnepartner hos Mercedes-Benz EQ (Formel E), Sponsor på den spanske Supercup i fodbold og som nævnt værtsby for de asiatiske vinterlege i 2029, udover en lang række andre sponsorater (Elsborg, 2023).

Det samlede, ovenstående problemfelt har forsøgt at skitsere det felt, som nærværende speciale ønsker at skrive sig ind i. Det er således ønsket at analysere Qatars strategiske brug af sporten ved hjælp af sportswashing og blød magt. Dernæst er det også hensigten at inddrage orientalisme-begrebet, således denne strategiske interesse i sporten bliver udfoldet og nuanceret. Dette fører frem til nedenstående problemformulering:

1.7 - Problemformulering

Hvordan kan man forstå helheden i Qatars politiske strategiske brug af sporten ved hjælp af Sportswashing, Blød magt og orientalisme?

Det er således et udtalt ønske for indeværende speciale gennem en analyse af Qatars strategiske brug af sporten, at udvide og nuancere, hvilke elementer der er på spil, når nationalstater med en tydelig strategi ønsker at opnå nogle større politiske målsætninger. Som det er blevet beskrevet, er det Boykoffs udlægning af sportswashing og Nyes forståelse af blød magt, som ligger til grund for analysen. Ydermere vil analysen blive suppleret af den eksisterende litteratur og brugen af disse begreber, til at bidrage med flere væsentlige perspektiver og indsigter, når dette findes relevant. Efterfølgende, men også løbende, vil denne analyse blive tilgæet og udfordret med et udtalt blik for det orientalistiske perspektiv, jævnfør Said.

1.8 - Afgrænsning og et forbehold om brugen af sportswashing

Følgende afsnit præsenterer to afgrænsninger og et forbehold omkring brugen af sportswashing i specialet. Først præsenteres det afgrænsede fokus på nationalstater. Dernæst beslutningen om alene at fokusere på det sports- og idrætspolitiske perspektiv. Slutteligt et forbehold og afstandtagen fra mediernes brug af begrebet sportswashing.

1.8.1 - Fokus på nationalstater

Særligt sportswashing, men også blød magt, benyttes ved analyser af andre aktører end lande, men begreberne er udviklet med netop nationalstater for øje og med det føromtalt mulige paradigmeskift sporten kan stå overfor, er det mest meningsfyldt, at dette speciale også hovedsageligt har disse for øje (Nye, 2004, s. 91). I forlængelse heraf er det vigtigt at understrege, at det er alle stater, som i større eller mindre grad kan benytte sporten politisk. Det er således også gældende for demokratier og ikke kun autokratier, som begreberne ellers oftest bliver kædet sammen med (Skey, 2022, s. 8). Denne pointe kommer vi tilbage til i teoriafsnittet, men målet med begge disse begreber er netop, at de skal kunne rumme alle slags stater og deres brug af sporten. Ønsket med specialet er således at forstå, hvorledes Qatar anvender sporten til at opnå større strategiske målsætninger. De to begreber og analysens fund bliver efterfølgende men også løbende udfordret ved hjælp af Suids orientalismebegreb.

1.8.2 - Fokus på sports- og idrætspolitiske strategier

Følgende speciale kunne i sit udgangspunkt placere sit fokus på flere forskellige kulturelle aspekter, da staternes interesse i sport og idræt i de fleste tilfælde er en del af en større strategi, som også omfatter musik, kunst og andre kulturformer. Fokus kunne således også være bredere med blik på flere af de elementer, som indgår i staternes samlede strategi og som blød magt men også sportswashing forholder sig til. Dette speciale ønsker dog udelukkende at forholde sig til det sports- og idrætspolitiske aspekt. Mit kendskab til netop dette felt er mere udtalt, efter jeg gennem min praktik- og jobperiode har opnået viden om feltet og de aktører, som er relevante at være orienteret omkring. Ligeledes kan jeg trække på den indsigt, jeg har opnået i forbindelse med udgivelsen af artiklen for Play the Game, under overskriften *A global map of Qatar's sponsorships in sports* (Olsen, 2022b). Selvom min ansættelse hos Play the Game har medført et større kendskab til området, gør ansættelsen det også nødvendigt med en refleksion om kildekritik og evnen til at tilgå dette emne objektivt. Det vil i dette speciale være svært ikke at benytte litteratur og viden generearet af Play the Game og særligt mine to kollegaer, Stanis Elsborg og Jens Sejer Andersen. Dog sætter det nogle særlige krav til min evne til at tilgå den viden med samme kritiske tilgang som alt andet litteratur i specialet. Jeg vurderer dog, at det vil være mere skadende helt at udelukke litteratur eller viden, som Play the Game er afsendere på, da de særligt i en dansk, men også international kontekst, er centrale aktører, som bidrager med væsentlig viden til området. Med specialet ønsker jeg, som nævnt udelukkende at fokusere på det idrætspolitiske aspekt af sportswashing og blød magt, hvor særlig blød magt kan indeholde flere elementer. Når *blød magt* fremadrettet i projektet bliver omtalt, er det med en iboende forståelse for, at der henvises til blød magt forstået i netop denne kontekst.

1.8.3 - Afstandtagen fra mediers brug af sportswashing

Som tidligere beskrevet har medierne i stor stil taget ordet *sportswashing* til sig. I en dansk kontekst er dette ord blevet brugt og måske også misbrugt i dækningen af det seneste VM i Qatar. Den kritiske mediebevågenhed var mere markant end førhen oplevet, og som det også bliver understreget i Sebastian Goos' artikel (2022b), bliver der produceret mere kritisk sportsjournalistik end nogensinde før. Men spørgsmålet er, om journalisterne er dygtige nok til at gennemskue den strategi, som i mange tilfælde ligger bagved staternes voksende interesse i sporten? I forlængelse heraf er det vigtigt, at begrebet sportswashing ikke skal forstås så snævert, som det ellers bliver brugt af nogle journalister. I stedet skal begrebet tilgås i forlængelse af den udlægning, som Boykoff præsenterer (Boykoff, 2022b). Jeg ønsker også i dette speciale at tilgå henholdsvis blød magt og sportswashing på samme

vis, således begge begreber i et analytisk øje bliver tillagt den samme værdi. Det er dog naturligvis også relevant at have en forståelse for, at sportswashing er et yngre begreb, som derfor ikke har den samme akademiske tradition bag sig. Derfor findes der også mere materiale, hvor blød magt (soft power) er anvendt til at analysere diverse aktørers brug af sporten i en politisk kontekst.

2.0 - Eksisterende litteratur

Følgende afsnit præsenterer den eksisterende litteratur på området. Soft power litteraturen præsenteres først og vil være mere omfattende grundet den længere akademiske historik. Efterfølgende vil litteraturen om sportswashing blive præsenteret. Dernæst vil der kort blive præsenteret andre begreber som er knyttet til samme akademiske felt. Slutteligt argumenteres der for specialets særegenhed.

2.1 - Soft power

En artikel, som allerede er blevet nævnt et par gange, er Chadwick, Widdop og Burtons sociale netværksanalyse af de, ifølge dem, nye sponsoratformer, hvor nationalstaterne spiller en større rolle i forhold til tidligere (2022). Chadwick et al. argumentere for, at den større interesse fra nationalstater har gjort, at vi ser nogle helt nye former for sponsorater. I forlængelse heraf har de via en netværksanalyse undersøgt, hvorledes sammensætningen af aktører er i henholdsvis Kina, Rusland og Qatar. Det er i denne artikel, der bliver argumenteret for, at sporten og særligt fodbolden kan stå overfor eller midt i et paradigmeskift, hvor nationalstaterne overtager de positioner, store private internationale virksomheder har besat førhen (Chadwick et al., 2022, s. 214). I artiklen bliver der således skrevet: *"(...) a new paradigm is emerging in sponsorship: increasingly, state-owned corporations and nation-states appear to be engaging in global sport sponsorship agreements as a means of driving international trade and relations, forging relations with prominent international sports properties"* (Chadwick et al., 2022, s. 198). I forlængelse heraf nævner de blandt andet Eithad Airways' sponsorat af den engelske fodboldklub Manchester City og Azerbaijan's *Land of Fire*-sponsorat hos den spanske fodboldklub Atletico Madrid. Ydermere understreger de, at denne bevægelse, ifølge dem, kun lige er startet og vil udvikle sig det næste årti: *"(...) it is predicted that the next decade will see a paradigm shift occurring in sponsorship – perhaps to the extent that soft power sponsorships may be the predominant force"* (Chadwick et al., 2022, s. 214). Artiklen konkluderer også, at disse stater benytter sportssponsoraterne til at formidle sociale, økonomiske og kulturelle idéer gennem den eksponering, som sporten giver. Derudover skal de strategiske opkøb og samarbejder tiltrække international prestige, handelsaftaler og goodwill (Chadwick et al., 2022, s. 213). Ydermere argumenteres der også for, at denne tendens stadig er på et 'dannelsesstadiet'. De mener altså, at denne udvikling først lige er begyndt at tage form. Direkte i forhold til Qatar konkluderer Chadwick et al., at Qatar i særdeleshed anvender denne blød magt strategi til at diversificere deres økonomi, således Qatar på længere sigt ikke i samme grad er afhængig af deres

naturressurser. Særligt tre aktører bliver i den forbindelse fremhævet, Qatar Airways, Ooredoo, en multinational telekommunikationsvirksomhed, og QREC (Qatar Racing and Equestrian Club), som centrale i eksponeringen af Qatar som en attraktiv samarbejdspartner (Chadwick et al., 2022, s. 205).

En anden interessant artikel, som også benytter begrebet blød magt, er Grix og Brannagans artikel *Qatar's Soft Power Gamble: The FIFA World Cup 2022*. Denne artikel påpeger i særdeleshed to centrale mekanismer, som de mener er på spil i Qatars sportslige strategi. Den første mekanisme, de præsenterer, er, at Qatar gennem værtskabet for VM i 2022 forsøger at distancere sig fra Mellemøsten og regionens større sociopolitiske problemer, ved i stedet for at blive sat i forbindelse med dette SME (Grix & Brannagan, 2014, s. 1). Den anden pointe Grix og Brannagan præsenterer, er en anke, som også Stoklund (2021) præsenterer, nemlig at Qatar benytter disse SME'er, men også diverse opkøb og sponsorater i sporten til at placere sig selv på verdenskortet (Grix & Brannagan, 2014, s. 2). Den sidste pointe har flere elementer i forlængelse heraf, blandt andet at tiltrække investeringer udefra, men også et geopolitisk sikkerhedshensyn, som særligt Stoklund advokerer for. Stoklund mener nemlig, at desto mere verdenen kender Qatar, desto større opmærksomhed vil det få, hvis for eksempel Saudi-Arabien udfordrer deres autonomi (Stoklund, 2021, s. 36). Dog påpeger Grix og Brannagan også, at denne internationale opmærksomhed også kan bidrage med en vis form for modreaktion. Denne mulige modreaktion (*soft disempowerment*) vender vi tilbage til i forbindelse med en anden artikel.

I forlængelse af pointen omkring den øgede internationale opmærksomhed er det oplagt at nævne artiklen *Top Bins: An Exploration of Qatar's Use of Sport and Capital to Strengthen Diplomatic Visibility* af Anay Katyal. Artiklen beskriver indledningsvis yderst fyldestgørende, hvorledes den Qatarske stat kanaliserer deres ressourcer ind i sporten gennem den statsejede investeringsfond - Qatar Investment Authority (QIA) og Aspire Academy. Katyal beskriver Aspire Academy således: "(...) *state-constructed sports academy with global aim to scout, train, mould Qatari athletes for long-term institutional success*" (Katyal, 2021, s. 272). Artiklen illustrerer ydermere de mange andre 'arenaer', som Qatar også beskæftiger sig med. Blandt andet deres massive opkøb af ejendomme i New York, Washington D.C og erhvervelsen af Harrod's (det verdensberømte stormagasin i London). Alligevel peger Katyal på, at de vigtigste investeringer findes i sportssektoren (Katyal, 2021, s 272). Alle disse investeringer mener Katyal udelukkende har et overordnet fokus, nemlig at sikre Qatars overlevelse. Katyal skriver:

”(...) the general sentiment that permeated Qatar’s government was that this wealth and capital should be used as a tool for self- preservation and sustainable existence as a state, especially as Gulf rivalries grow more tenuous geopolitical atmospheres engender themselves in the region”

(Katyal, 2021, s. 276).

Ét er at diversificere Qatars økonomi, som vi tidligere har nævnt. Det næste er at facilitere internationale kontakter således at: *”(...) a (red. Western) state cannot hear Qatar say something and not listen”* (Katyal, 2021, s. 276). Aspire Academy, som Katyal nævner som en central aktør, har Troels Bager Thøgersen og Anders Dehn, to danske journalister, også haft fokus på. Blandt andet har de forsøgt at afdække, hvordan Aspire Zone Foundation² (AZF) og Aspire Academy har forgrenet deres investeringer, hvilket blandt andet omfatter et ejerskab af den belgiske fodboldklub K.A.S Eupen, udover Aspire Academys massive netværk af akademier i Mali, Senegal, Ghana, Nigeria, Thailand og Paraguay (Thøgersen & Dehn, 2020b).

Ovenstående introduktion til de massive investeringer, Qatar poster i denne strategi, kan lede videre til et spørgsmål om denne strategi så virker? Hertil er Christian Gläbel, Adam Scharpf og Pearce Edwards artikel virkelig interessant (2023). I denne artikel bliver det undersøgt, om disse SME'er med VM i Qatar 2022 som case, kan ændre den folkelige holdning til et autokratisk regime som Qatar. Artikkens datamateriale består af en såkaldt *two-wave survey*, gennemført i Tyskland, lige inden afholdelsen af VM og umiddelbart efter (Gläbel et al., 2023, s. 5). Undersøgelsen finder frem til, at dette event ikke direkte forbedrer Qatars image, men dog øger sympatien for hele den 'arabiske verden' (Gläbel et al., 2023, s. 8). Dertil øgede dette event også kritikken af medierne i Tyskland, hvor kritikken især omhandlede mediernes evne til at se begge sider i sagen. Eventet øgede også kritikken af demokratiet og Tysklands evne til at inkludere minoriteter i samfundet. Det er med baggrund i resultaterne fra denne undersøgelse, altså muligt, gennem et SME, at øge sympatien for en hel region og højne polariseringen i et udenlandsk demokrati (Gläbel et al., 2023, s. 8-9). Resultaterne Gläbel et al. kommer frem til understreger mulighederne for denne strategiske brug af

²Aspire Zone Foundation er en organisation i Qatar, der administrerer og udvikler sportsfaciliteter og -programmer blandt andet i Aspire Zone, et state-of-the-art sportskompleks beliggende i Doha. Ydermere ejer AZF også Aspetar hospital, Khalifa Stadium, Aspire Dome og en lang række andre aktiver (Aspire Zone Foundation, u.å). I indeværende speciale vil der både blive refereret særskilt AZF og Aspire zone.

sporten. Særligt når man er opmærksom på, at deres resultater udelukkende er med baggrund i et enkelt event. Det får én til at reflektere over, hvilke resultater en samlet strategi kan udrette?

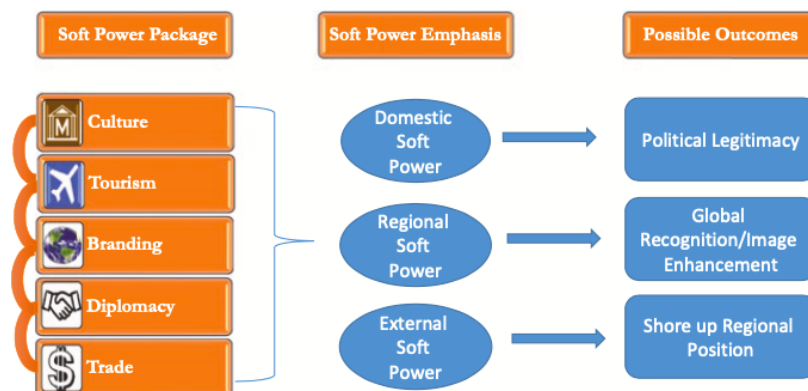
En uundgåelig reference er Brannagan og Reiches bog, *Qatar and the 2022 FIFA World Cup* (2022). Det er især bogens tredje kapitel, som for indeværende speciale er relevant. Kapitlet *The Politics and Power of Small States: The 2022 World Cup and Qatar's Global Sports Strategy* tager læseren gennem store dele af Qatars sportslige strategi, med netop fokus på Nye's blød magt forståelse. Hovedfokus er, som titlen antyder, på VM i fodbold, men forsøger også at sprede fokus ud, således at det tydeliggøres, hvor massiv denne strategiske satsning fra Qatar er. En del af konklusionen omkring Qatars strategi omhandler især deres evne til at virke som en større aktør end de umiddelbart er. Brannagan og Reiche drager paralleller til Dubai på turismeområdet og til Norge i forhold til humanitære indsatser (Brannagan & Reiche, 2022, s. 74). Dernæst argumenteres der for, at Qatars sportslige strategi ifølge dem, står på tre ben: "(...) *the hosting of sports events; overseas sports investments; and leveraging domestic excellence*" (Brannagan & Reiche, 2022, s. 74). Det som er særligt interessant ved dette citat, er fokuset på de nationale sportsresultater. Brannagan og Reiche, ligeledes Nye, mener at interessen i sporten skal være troværdig, og det kræver, ifølge dem, også at Qatar leverer nogle præstationer indenfor de sportsgrene de investerer i. Et argument og et perspektiv vi kommer tilbage til med en anden af Reiches artikler. Hvad der også er relevant at tage med videre for dette speciale, er Brannagan og Reiches argument om, at der er nogle særlige forhold på spil, når man analyserer en *small state* (Brannagan & Reiche, 2022, s. 7). De nævner nogle sammenfald i strategien med Saudi-Arabien, men understreger, at der er væsentlige forskelle, når man skal analysere de to stater.

Et mere historisk indblik i, hvornår denne strategiske interesse fra Qatar første gang kunne spores, og hvordan udviklingen efterfølgende har været, giver Mary Ang et bud på (2013). Hun argumenterer, ligesom Chadwick et al. (2022), for at der er sket et skift i interessen for at afholde disse internationale sportsevents. Ang har gennem sin artikel forsøgt at kortlægge omfanget af Qatars rolle som vært for diverse events (2020-2030) ved at gennemgå den internationale sportskalender. Efterfølgende har Ang gennemgået relevante dokumenter fra Qatar Olympic Committee (QOC), QSI og QIA samt anden relevant information, for på den vis at kunne forstå den udvikling, som Qatars sportslige strategi har været gennem. Ang udpeger Asian Games 2006 som det flagskibsevent, der startede det sportslige eventyr for Qatar (Ang, 2013, s. 23). Ang konkluderer også, at Qatars interesse i SME'er

er blevet mere aggressiv, og at de nu udelukkende er interesseret i verdensklasse events (Ang, 2013, s. 23). Den gradvise intensivering, der har været i Qatars interesse i sporten understreger, at Qatar som aktør er yderst central. Ligeledes kan man argumentere for, at hvis vi, som Chadwick et al. mener, står overfor et paradigmeskift, er Qatar en uomgængelig aktør at forstå, hvilket underbygger relevansen af specialet og Qatar som case.

Reiche, som vi tidligere har stødt på, har også skrevet en anden artikel, som er relevant. Denne artikel er interessant, fordi den fremhæver nogle elementer, som i nogle af de tidligere berørte artikler kan være en smule oversete. I artiklen *Investing in sporting success as a domestic and foreign policy tool: the case of Qatar* belyser Reiche det faktum, at Qatar som nation også selv ønsker at lykkes sportsligt (2014). Det er der ifølge Reiche to centrale grunde til. Den første grund er, at det kan medvirke til at styrke deres strategis troværdighed. Reiche mener, at blød magt strategien vil blive styrket af, at Qatar som nation også selv kan producere resultater og ikke alene bare er vært (Reiche, 2014, s. 13). Den anden grund til at Qatar ønsker at lykkes sportsligt er at Qatar også har en sundhedsmæssig ambition med denne sportslige satsning. Qatar ønsker en sundere nation, som ydermere har et stærkt fællesskab, som blandt andet sporten skal være en drivkraft i (Reiche, 2014, s. 7). Denne artikel åbner altså for et anderledes perspektiv, som også kan være særdeles vigtigt, når man analyserer Qatars strategiske interesse i sporten. Der kan være et udtalt indenrigspolitisk element, som også har en væsentlig betydning, og det element overses måske en smule, når Qatars sportslige strategi generelt analyseres.

Grix og Brannagan, som vi efterhånden er stødt på nogle gange, udgiver i 2019 en yderst relevant bog sammen med Donna Lee. Denne bog, *Entering the Global Arena - Emerging States, Soft Power Strategies and Sports Mega-Events* (2019), er særlig relevant for dette speciale, fordi Grix, Brannagan og Lee gennem denne bog blandt andet præsenterer en udvidelse af blød magt-begrebet. Grix, Brannagan og Lee arbejder i deres analyser af nationalstaters interesse i sporten med en såkaldt ”soft power package”, som indeholder emner som kultur, turisme, branding, diplomati og handel (Grix et al., 2019, s. 23; 114-115). Dernæst argumenterer de for, at der findes tre niveauer, staterne kan fokusere på: det nationale, det regionale og det internationale. Dette har ifølge dem tre mulige udfald, som ses illustreret her:

(Grix et al., 2019, s. 114).

De mulige resultater kan være politisk legitimering, global anerkendelse og en styrkelse af den regionale position. I henhold til den regionale position tænker Grix, Brannagan og Lee især på relationen til Saudi-Arabien og UAE (Grix et al., 2019, s. 98). Denne udvidelse af blød magt samt dets eventuelle relation til sportswashing-begrebet kommer vi tilbage til i teori afsnittet.

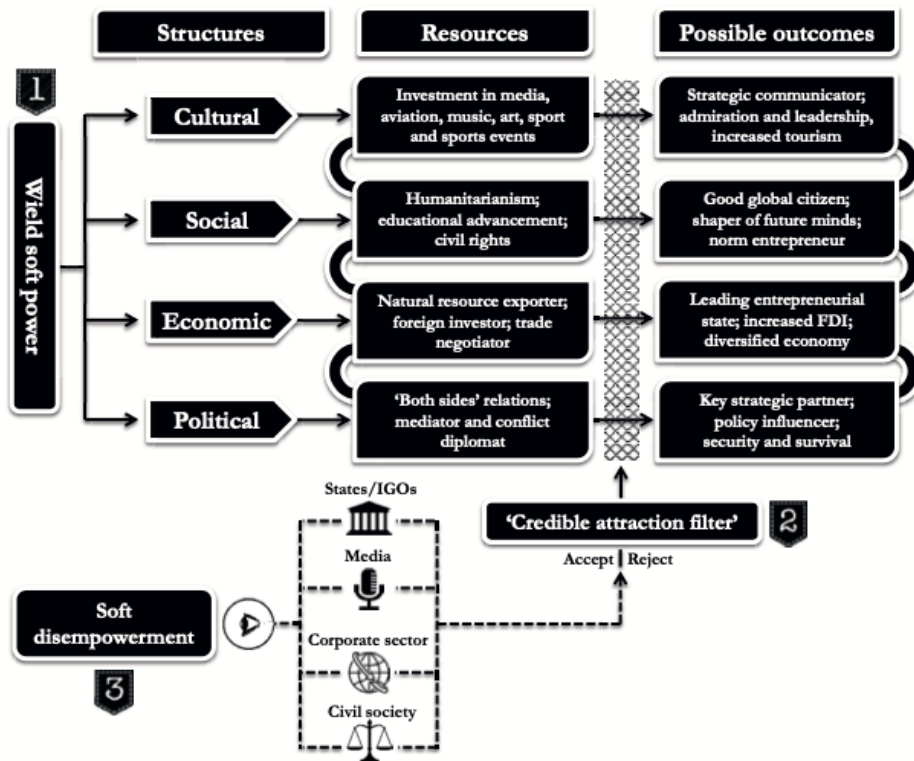
Den sidste tekst, som i forbindelse med brugen af blød magt-begrebet skal nævnes, er Stoklunds speciale fra 2021. Stoklund, som allerede er nævnt et par gange, søger i hans speciale at afdække, hvilke politiske incitamenter der kan identificeres for Qatars og UAEs opkøb af de to fodboldklubber Paris Saint-Germain og Manchester City F.C. (Stoklund, 2021, s. 5). Særligt hans blik for de sikkerhedspolitiske og regionale dynamikker vil i indeværende speciale blive anvendt og sat i spil løbende. Måden, hvorpå Stoklund meget direkte kobler de statslige opkøb af fodboldklubberne til de nationale politiske interesser og andre mulige incitamenter, er i tråd med, dette speciales ønske om at undersøge de forskellige perspektiver, Qatar kan have med en sådan strategisk satsning på sporten.

2.1.1 - Soft disempowerment?

Et kritikpunkt af blød magt-begrebet omhandler teoriens evne til at forklare, hvornår denne bløde magt ikke alene ikke virker, men omvendt har en negativ effekt. Hertil er Brannagan og Richard Giulianottis artikel *The soft power–soft disempowerment nexus: the case of Qatar* uundgåelig (2018). Argumentet er således, at når en nationalstat forsøger at benytte en blød magt strategi til at opnå nogle forskellige strategiske målsætninger, er der en chance for, at denne strategiske satsning kan udløse nogle negative effekter. Tanken er, at gennem det øget fokus på, i dette tilfælde Qatar, er det muligt at samme land grundet den større interesse også bliver søgsmål for kritisk interesse (Brannagan & Giulianotti, 2018). Dette kritiske fokus kan komme fra flere forskellige aktører, såsom NGO'er (non-

governmental organization), og medier. Denne kritik kan, ifølge Brannagan og Giulianotti, agere som et slags filter, som ødelægger de mulige resultater, strategien ellers kunne have opnået. Tanken illustreres således:

Figure 1: The soft power–soft disempowerment nexus and Qatar’s soft power strategy

(Brannagan & Giulianotti, 2018, s. 1144).

Nye berører også troværdigheden ved en given nationalstats budskab og argumenterer også for, at denne troværdighed skal være til stede for, at et 'blød magt budskab' kan vinde indpas (Nye, 2004, s. 2). Ovenstående og Nyes inddragelse af denne mulighed kommer vi tilbage til i teoriafsnittet. En artikel, som vi tidligere har berørt, er Grix og Brannagans *Qatar's Soft Power Gamble: The FIFA World Cup 2022* fra 2014. Artiklen åbner allerede på dette tidspunkt (i 2014) for muligheden om, at det kommende VM kunne vise sig at være en for stor mundfuld for Qatar, og at afholdelsen af dette SME måske kom for tidligt i deres sportslige strategi (Grix & Brannagan, 2014, s. 2).

2.2 - Sportswashing

Som vi har berørt gentagende gange, fylder Boykoff og hans udlægning af sportswashing meget i indeværende speciale. Boykoff har både lavet en akademisk artikel, som dykker detaljeret ned i

begrebet og derudover har han også lavet en mere journalistisk artikel (2022a; 2022b). Begge artikler mener jeg er relevante at nævne. Den mere journalistiske qua hans mere direkte refleksion om blød magt kontra sportswashing, som kommer til udtryk i *A sportswashing Qatarstrophe* (Boykoff, 2022a). Omvendt dykker den akademiske artikel mere ned i den massive kompleksitet, som Boykoff mener findes i begrebet (Boykoff, 2022b). Som vi allerede har berørt, er det Boykoffs definition af sportswashing, som bliver udgangspunkt for projektet, sammen med Nyes definition af blød magt. Alligevel mener jeg også, at Boykoffs to artikler skal nævnes i forbindelse med den eksisterende litteratur. Juels Boykoff berører i disse to artikler nogle af de kritikpunkter, som sportswashing-begrebet er blevet mødt af fra aktører som i stedet for argumenterer for brugen af blød magt. Ydermere bidrager hans forståelse af sportswashing med nogle nuancer, som blød magt omvendt har fået kritik for ikke i tilstrækkelig grad at tage højde for. Denne kritik handler især om fokuset på det indenrigspolitiske perspektiv og de mekanismer som kan være på spil i henhold til den lokale befolkning (Boykoff, 2022b, s. 7). Det kan i forlængelse heraf være en generel kritik for litteraturen på området, at fokus på hvem modtageren er, måske har været underbelyst. Ved blød magt har der i overvejende grad, historisk set, været fokuseret på det internationale publikum, og ved sportswashing er der de senere år blevet åbnet mere for det nationale fokus. Men generelt er det muligt, at det akademiske felt har været for dårlige til at forstå, hvem det egentlige publikum er tiltænkt at være ved diverse strategiske satsninger i sporten?

En anden artikel, som er interessant, når man kigger gennem den eksisterende litteratur om sportswashing, er Michael Skeys artikel *Sportswashing: Media headline or analytic concept* (2022). Skey forsøger at undersøge om sportswashing er mere end bare en neologisme. Findes der et behov for dette nye begreb, og hvor adskiller det sig i givet fald fra nogle af de begreber og teorier, som findes i forvejen? Skey opsummerer sportswashing i fire punkter. Første punkt, som Skey mener, er karakteristisk ved sportswashing, er at begrebet søger at fremme samarbejde eller det at forene sig om noget, i stedet for blot at fjerne fokus fra noget (Skey, 2022, s. 12). Således at begrebet dækker over at opbygge et positivt narrativ i stedet for blot at skjule. Andet punkt er begrebets evne til at fokusere på stater eller statslige aktørers samarbejde med national eller overnationale sportsorganisationer. Tredje punkt er begrebets evne til at sætte spørgsmålstegn ved de aktiviteter, som sportswashing beskæftiger sig med. Beslægtede udtryk har ifølge Skey en indbygget legitimitet. Fjerde punkt er, at begrebet indtil nu udelukkende er blevet brugt om statslige aktører, som alle sammen er placeret uden for *vesten* (Skey, 2022, s. 13). Skey illustrerer også sine fund således:

Table 2. Key concepts used to theorize the sport-state nexus.

What	Propaganda	Diplomacy	Soft Power	Place branding	Sportswashing
Where	Non-west	West (with some non-west)	West and non-west	Non-west and west	Non-west
Discipline	History	International relations	Politics and IR	Marketing/PR	None as yet
Evaluation	Negative	Positive	Positive	Positive	Negative

(Skey, 2022, s. 11).

Skey fremfører et argument, som er særligt interessant, og som vi kommer til at berøre i dette projekt, nemlig den iboende forståelse af sportswashing som negativ og blød magt som positiv (Skey, 2022, s. 11). Denne forståelse relaterer sig også til den afgrænsning af sportswashing-begrebet, vi tidligere i opgaven berørte. Nemlig at sportswashing vil blive tilgæet på samme vis som blød magt og ikke som begrebet ellers har været fremstillet i nogle medier, med en iboende negativitet. Begge begreber bruges som et analytisk værktøj hvilket skal give et indblik i de mekanismer, som er på spil når en nationalstat strategisk benytter sporten til at opnå politiske målsætninger.

Næste artikel som også kan være relevant inden for brugen af sportswashing, er Kyle Fruh, Alfred Archer og Jake Wojtowiczs artikel *Sportswashing: Complicity and Corruption* (2023). Artiklen fortæller, hvor sportswashing-begrebet stammer fra og skriver i forlængelse af det, således: ”*The term ‘sportswashing’ is descended from ‘whitewashing (...). ‘whitewashing’ denotes a general practice of casting something or someone in a favorable light despite the presence of some dubious features, marks against them that are glossed over in the whitewash*” (Fruh et al., 2023, s. 102). I det ovenstående citat bliver der således sagt, at begrebet forsøger at dække over eller fjerne fokus fra en problemstilling. Fruh et al. skriver, at sportswashing forsøger at sætte nogen eller noget i et bedre lys, men også at begrebet *maler noget over*. Denne forståelse er interessant, hvis man ser det i forlængelse af Skeys artikel, fordi hans argument netop er, at det er når medierne bruger sportswashing som et begreb, der har til hensigt at dække over noget, at den indbyggede negativitet opstår. Hvilket er det, som ligger i Fruh et als forståelse. En anden grund til, at denne artikel er relevant, er fordi Qatar bliver omtalt som en *paradigmecase* inden for sportswashing. Det er Qatar, fordi de opfylder tre krav:

”(1) the moral violation is serious and widespread rather than trivial and isolated. (2) the agent in question is a state or regime. (3) sports are deliberately, strategically used, through hosting events and owning clubs, to mitigate the undesirable reputational effects of the moral violation” (Fruh et al., 2023, s. 105).

Der bliver således i artikel opstillede tre krav, som ifølge dem skal være opfyldt, før man kan tale om sportswashing. Denne art definition kan være relevant at have in mente i dette speciale.

Den sidste artikel, jeg vil nævne, er Sarath K. Ganjis artikel *How Qatar Became a World Leader in Sportswashing*. Jeg nævner denne artikel, fordi det er et godt eksempel på en artikel, som benytter sportswashing-begrebet, men måske ikke får præciseret, hvilket publikum de forskellige dele af analysen er henvendt til. Dog bidrager artiklen med nogle gode eksempler på Qatars brug af sporten og hvordan man kan forstå denne strategi. Ganji opdeler analysen i tre dele: ”*The sights, the sounds, the feelings*” (Ganji, 2022). Ved *The sights* omtaler Ganji, hvorledes VM skal placeres som et røgslør, således man snakker om VM fremfor diverse problemstillinger i landet. [*The sound* handler det ifølge Ganji, om, hvem der styrer narrativet ved et SME som VM i fodbold. Det eksemplificerer Ganji med Qatars samarbejde med verdensstjernen David Beckham, som er et forsøg på at styre, hvordan man taler om forskellige elementer ved slutrunden. Beckham roser i en artikel Qatar for deres ”*great and safe stadiums and hotels*” som et modsvar til kritikken om arbejdsforhold for migrantarbejderne (Ganji, 2022). Det sidste element, *the feelings*, handler om, at VM skal være så massiv en folkefest, at det ender med at devaluere problemerne. Atmosfæren og underholdningen skal være så massiv, at ’brugeren’ bliver i tvivl om sin holdning til eventet (Ganji, 2022). Den eventuelle kritik af artiklen kunne gå på, at de tre dele ikke forholder sig til, hvem *The sights, the sounds, the feelings* er målrettet til. Er det et internationalt perspektiv eller har nogle af delene måske også et indenrigspolitisk publikum?

2.3 - Andre begreber?

I det ovenstående har vi forholdt os til den eksisterende litteratur inden for blød magt i relation til den strategiske brug af sporten og sportswashing. I den forbindelse er begrebet *sports diplomacy* og *diplomacy* generelt, dukket op et par gange. Skey, som vi tidligere har stiftet bekendtskab med, nævner også *diplomacy* i sin gennemgang af diverse begreber inden for området. *Diplomacy* og i denne kontekst *sports diplomacy* har ligesom *soft power* en længere historik sammenlignet med sportswashing. Men som Skey også påpeger, er sports-diplomati mest blevet anvendt til at analysere

særligt vestlige demokratiers formåen på den idrætspolitiske scene med en iboende positivitet (Skey, 2022). En aktør, som har anvendt sports-diplomati, er Stuart Murray. Han har ad flere omgange benyttet begrebet i diverse analyser, men har også forsøgt at videreudvikle begrebet. Murray har understreget den betydning, sport kan have i en diplomatisk kontekst, og har gennem en undersøgelse af Australiens Sports Diplomacy Strategy fra 2015 undersøgt, hvorledes en sådan strategi kan være medvirkende til at opnå diplomatiske målsætninger (Murray, 2012; Murray, 2017). Murray konkluderer, at sports-diplomati ikke kan stå alene, men i sammenspil med andre diplomatiformer, har potentiale. Murray skriver: *"However, working in tandem with established forms of diplomacy it can foster greater communication, exchange, and interaction between estranged states, nations, and people"* (Murray, 2017, s. 855). Et andet interessant eksempel, hvor sports-diplomati er blevet anvendt, er Håvard Stamnes Søylands speciale i internationale studier, under titlen *Qatar's sports strategy: A case of sports diplomacy or sportswashing?* (2020). Søyland benytter både blød magt, sportswashing og sports-diplomati i sin analyse, men skriver i beskrivelsen af public diplomacy, at:

"Closely interlinked with the concept of soft power is that of public diplomacy. Rather than simply communicate and attract other countries governments, public diplomacy seeks to communicate and influence the public of other nations. Public diplomacy is the tool governments use to showcase their politics, values, culture and foreign policy to the rest of the world, and through this gain soft power" (Søyland, 2020, s. 6).

Søyland beskriver således, hvordan han anser public diplomati, som et middel til at opnå blød magt. På samme vis er forståelsen af sports-diplomati i dette speciale, og derfor vil analysen som udgangspunkt alene bero sig på blød magt og sportswashing begreberne, men med en iboende forståelse af sports-diplomati/public diplomati som et middel til at opnå resultater gennem strategisk brug af sporten. Dette ligger også i forlængelse af Nyes forståelse af *diplomacy*, hvilket vi vender tilbage til i teoriafsnittet.

2.4 - Hvor adskiller dette speciale sig fra det eksisterende felt?

Som vi i de ovenstående afsnit kan fornemme, er dette akademiske felt relativt ungt, men også yderst aktuelt. Der bliver således produceret meget ny forskning med fokus på nationalstaters brug af sporten i diverse henseender. Der, hvor dette speciale alligevel vil argumentere for sin relevans og særegenhed, er gennem den varierede brug af både blød magt og sportswashing. Der findes inden for dette akademiske felt meget få eksempler på forskere, som ikke udelukkende baserer sig på ét

teoretisk udgangspunkt, eksempelvis blød magt, og derigennem ønsker at forstå disse nationale strategier. Ydermere ønskes det ikke med analysen i dette speciale at tale ind i den evalueringstone, som Skey præsenterede. Det er således ikke hensigten at tilgå analysen af Qatar med en negativ eller positiv prædisposition. Det er blot ønsket at forstå, hvorledes Qatar forstår og bruger sporten til at opnå de målsætninger, som findes i deres strategi. Dette hænger også sammen med inddragelsen af det orientalistiske perspektiv, som tidligere blev introduceret. Netop inddragelsen af det orientalistiske perspektiv tilføjer også et nyt element til dette akademiske felt, da jeg i gennemgangen af den eksisterende litteratur ikke fandt lignende analyser hvor de orientalistiske indsigter på samme vis bliver inddraget. Et eksempel som dog kunne nævnes, er Brannagan og Reiches bog (2022). Dernæst ønskes det heller ikke at begrænse sig til ét SME, selvom VM i fodbold 2022 naturligvis spiller en yderst central og vigtig rolle. Det er Qatars samlede strategi og helheden i denne, som skal være genstand for analysen.

3.0 - Teori

Følgende afsnit præsenterer først det videnskabsteoretiske udgangspunkt, dernæst introduceres international politik med særligt fokus på den konstruktivistiske position. Hernæst bliver først blød magt-teorien og siden sportswashing gennemgået og sat i relation til specialet. Afslutningsvis italesættes orientalisme-begrebet, og dens betydning i henhold til analysen.

3.1 - Socialkonstruktivistisk position i tråd med specialets IP teoretiske ståsted

Indeværende speciale anvender en socialkonstruktivistisk videnskabsteoretisk position, eftersom det er ønsket at forstå Qatars strategiske brug af sporten med særlig vægtning på idéer, normer, viden og regler. Som vi senere kommer ind på i teori-afsnittede om blød magt og sportswashing, er der her nogle andre mekanismer på spil sammenlignet med, hvad man ellers klassisk kender ved international politik (IP). Derfor vil dette speciale skrive sig ind i den forståelse, at der er nogle anderledes faktorer, som er væsentlige, når vi skal forstå Qatars ageren, hvilket nødvendiggør en videnskabsteoretisk position, som muliggør en analyse, hvor sproget, social praksis, social interaktion og deslige bliver tillagt den nødvendige værdi (Rasborg, 2013, s. 405-406). Det er ydermere vurderet mest hensigtsmæssigt, at den videnskabsteoretiske position flugter med den IP-teoretiske placering, hvor der ligeledes arbejdes ud fra en konstruktivistisk forståelse, hvilket vi går mere i dybden med i det kommende afsnit. Den socialkonstruktivistiske tilgang muliggør, at vi i dette speciale kan forstå og analysere, hvorledes Qatar ønsker at ændre deres egen position på den internationale scene, men også ændre nogle forhold hos deres egen befolkning, hvad end det omhandler national stolthed, sammenhold eller en opfattelse af sundhed. Hertil bliver elementer som sprog og idéer centrale, og derfor bliver den konstruktivistiske tilgang anvendelig. Dette skyldes netop, at sproget i den socialkonstruktivistiske forståelse "(...) ikke er et simpelt redskab for tænkningen, men tværtimod er en forudsætning for denne, idet sproget og dets begreber er bestemmende for, hvad vi er i stand til at tænke" (Rasborg, 2013, s. 405). Den konstruktivistiske tilgang er ydermere fundet anvendelig med stor inspiration fra Brannagan og Reiches bog (2022), som netop tilgår Qatar og deres strategiske brug af sporten på denne vis. De argumenterer blandt andet for deres IP-teoretiske position med nogle interessante overvejelser omkring magt, hvilket vi vender tilbage til i det kommende afsnit. Brannagan og Reiche skriver også, at man er nødt til at forstå Qatar på anden vis end de klassiske statslige magtudøvere i det internationale samfund. Det mener Brannagan og Reichs grundet Qatars størrelse, fordi netop Qatar ifølge deres forståelse er en såkaldt *small state*. Det faktum, at de tilgår Qatar som en *small state*, gør, at der er nogle bestemte præmisser på spil i deres analyse. Hvis

analysen havde fokuseret på et land med anderledes forudsætninger, eksempelvis Saudi-Arabien, ville der have været andre strukturer involveret. Dog beskriver de også, hvorledes de massive naturressourcer giver Qatar en alternativ profil, sammenlignet med mere klassiske *small states* (Brannagan & Reiche, 2022, s. 12). Men netop fordi vi ønsker at forstå Qatar og deres samlede sportslige strategi gennem blød magt og sportswashing, bliver det nødvendigt at kunne dykke ned i, hvorledes vi forstår virkeligheden, og her bliver det særligt den sociale konstruktion af virkeligheden, som bliver central (Rasborg, 2013, s. 406). I særdeleshed når vi skal beskæftige os med begreber som legitimitet og troværdighed, hvor det bliver yderst afgørende, hvem modtageren og afsenderen af disse budskaber er, samt hvordan disse budskaber bliver modtaget. Det er altså sammenspillet mellem forskellige menneskers erkendelse af virkeligheden, som bliver afgørende for, om en sådan strategisk brug af sporten lykkes, uanset om vi undersøger det indenrigspolitiske, udenrigspolitiske eller det geopolitiske perspektiv. Ydermere bliver denne tilgang til feltet også nødvendig, når vi tilføjer perspektivet omkring orientalisme. For hvem skal i givet fald vurdere troværdigheden og legitimiteten af en sådan interesse i sporten? Er det kun legitimt at ønske at blive en central aktør i sportsektoren, hvis man som land har en lang og historisk funderet historik indenfor en given sportsgren? Den socialkonstruktivistiske tilgang giver i den forbindelse nogle analytiske muligheder, som for indeværende speciale er fordelagtige. Det socialkonstruktivistiske perspektiv betoner nemlig betydningen af sociale og kulturelle faktorer i samfundet. Ved at anvende dette perspektiv kan man forstå, hvordan sport bliver brugt som en konstruktiv kraft til at forme identiteter, normer, relationer og magtdynamikker på nationalt og internationalt niveau.

3.2 - International politik

Som nævnt i det ovenstående afsnit, ønsker dette speciale at tilgå det internationale politiske felt med et konstruktivistisk perspektiv, og som nævnt er dette valgt med stærk inspiration fra Brannagan og Reiches bog *Qatar and the 2022 FIFA World Cup*. I deres bog beskriver de feltet - international politik (IP) eller internationale relationer (IR) således:

”As a field of study, IR seeks to understand the political, economic and cultural (in)actions, strategies and (positive and negative) relations of states on the global level. IR thus takes its central unit of analysis to be the ‘state’, or rather the international state system.” (Brannagan & Reiche, 2022, s. 7).

Den konstruktivistiske tilgang udmærker sig særligt fra mainstream IP-teori (liberalismen og realismen) i dens tilgang til det materielle fokus. Konstruktivismen og socialkonstruktivismen argumenterer for, at sociale kræfter som for eksempel idéer, viden, normer og regler kan influere staternes identitet og interesser (Barnett, 2019, s. 193). Socialkonstruktivismen forstår altså den sociale og kulturelle virkelighed som afgørende for at forstå staters adfærd og relationer, hvilket netop adskiller sig fra liberalismen og realismen, som i større grad abonnerer på en klassisk forståelse af magt, teknologi og geografi som den, i større grad, forklarende faktor, når man forsøger at forstå international politik (Barnett, 2019, s. 193). Et begreb man også støder på, når man beskæftiger sig med socialkonstruktivisme inden for IP, er holisme. Holismen i denne forstand forsøger at berette om, at det ifølge socialkonstruktivismen, er muligt at internationale normer og identiteter kan ændres og udvikles gennem kommunikation og interaktion mellem stater og andre aktører (Barnett, 2019, s. 193). Konstruktivismen, forstået mere generelt, tilgår altså IP feltet med en mere kompleks forståelse af internationale relationer og betragter disse som nogle, der kan påvirkes af sociale og kulturelle faktorer såsom ideer, normer og identiteter. Dette til trods, fraskriver den socialkonstruktivistiske position sig ikke forståelsen af, at dette ligger udover den eksisterende virkelighed, men mener stadig, at disse elementer skal tillægges væsentlig betydning. Michael Barnett skriver således:

”Brute facts such as rocks, flowers, gravity, and oceans exist independently of human agreement, and will continue to exist even if humans disappear or deny their existence. Social facts depend on human agreement and are taken for granted. Money, refugees, terrorism, human rights, and sovereignty are social facts. They will only exist so long as human agreement endures, and their existence shapes how we categorize the world and what we do” (Barnett, 2019, s. 196).

Dernæst tilføjer Barnett også, at regler i konteksten af international politik ikke er statiske, men kan være genstand for forandring. De kan ifølge ham ændres gennem *”(...) practice, reflection, and arguments by knowledgeable actors regarding how they should be applied to new situations”* (Barnett, 2019, s. 197). To andre begreber, som den konstruktivistiske tilgang også beskæftiger sig med, og som kan vise sig at være helt centrale for dette speciale, er legitimitet og troværdighed. Disse begreber kan underbygge og støtte et givent budskab og derved højne chancerne for, at dette budskab bliver accepteret – ligeledes den forståelse, vi møder hos Nyes blød magt teori (Barnett, 2019, s. 198). Samlet set tilbyder denne tilgang til IP altså muligheden for, i overensstemmelse med den videnskabsteoretiske position, at tilskrive blandt andet kulturen, som sporten naturligvis er en del af, muligheden for at ændre de relationer, som er medskabende til, at vi har den internationale politiske

virkelighed, vi har i dag. Denne teoretiske tilgang skal altså sammen med blød magt og sportswashing gøre os i stand til at analysere og forstå Qatar strategiske brug af sporten. IP-teorien skal således gøre det muligt at forklare Qatars handlinger med et fokus på deres egen interesse, men også med en forståelse for en større international sammenhæng.

3.3 - Blød magt

Som nævnt har specialet blandt andet sit teoretiske udgangspunkt i Nyes soft power-begreb, som han første gang præsenterer i bogen *bound to lead* i 1990. Men særligt med bogen *Soft Power – The means to success in world politics* fra 2004 vinder begrebet indpas. Det er også fra sidstnævnte bog, at Nyes definition, som dette speciale benytter, stammer fra. Definitionen, som allerede blev præsenteret i problemfeltet, lyder som følgende:

”What is soft power? It is the ability to get what you want through attraction rather than coercion or payments. It arises from the attractiveness of a country’s culture, political ideals, and policies. When our policies are seen as legitimate in the eyes of others, our soft power is enhanced” (Nye, 2004, s. 10 (X)).

Ifølge Nye er det således muligheden for at få det ønskede resultat gennem tiltrækning, som er særegent ved blød magt. Tiltrækningen skal erstatte tvang eller betaling – Nye beskriver ligeledes i bogen, at man kan sammenligne blød magt med Adam Smith og teorien om den usynlige hånd. Nye skriver således:

”(...) people are led by an invisible hand when making decisions in a free market, our decisions in the marketplace for ideas are often shaped by soft power – an intangible attraction that persuades us to go along with others’ purposes without any explicit threat or exchange taking place” (Nye, 2004, s. 7).

Nye beskriver derved også et meget centralt perspektiv ved begrebet, nemlig at det er et begreb, som er yderst svært at kondensere. Sammenligningen med teorien om den usynlige hånd understreger, at også for Nye er begrebet en besværlig størrelse, hvilket også gør at begrebet kan være besværligt objektivt at benytte på den internationale politiske scene. De nationale regeringer har naturligvis ikke fuld kontrol over et lands bløde magt og den eventuelle effekt bliver påvirket af adskillig forskellige faktorer (Nye, 2004, s. 17). Nye eksemplificerer dette ved at beskrive, hvorledes Harvard University, Microsoft og Michael Jordan har haft en enorm indflydelse på USA’s bløde magt. Men USA’s

regering har naturligvis ikke direkte magt over kulturen (Nye, 2004, s. 17). Netop denne pointe fra Nye kan blive interessant i indeværende speciale, da Qatar til sammenligning med USA er en markant anderledes størrelse, og der kan muligvis være nogle andre mekanismer, og muligheder på spil. Tiltrækning, som Nye beskriver og forstår den i sin definition, kan ifølge ham opnås via kultur, politiske idéer og et lands udenrigspolitik, hvis denne bliver oplevet som legitim og moralsk. Blød magt står i klar modsætning til hård magt, som vi klassisk kender fra eksempelvis militære resurser. Nye beskriver ydermere, at en kombination af disse vil være såkaldt *smart power* (Nye, 2004, s. 32). Begrebet smart power dykker dette speciale ikke længere ned i, men det er relevant at have en forståelse for den sameksistens, begreberne hård og blød magt kan have. Denne forståelse og begrebet smart power er helt centralt i Nyes analyser af USA's placering internationalt i relation til en uofficiel rangering af nationernes magtplacering. Nye udvikler blød magt-begrebet i kontrast til den realistiske skole, som kobler deres forståelse af magt til økonomiske midler og, som tidligere eksemplificeret, militærkapacitet. Nye anerkender grundlæggende den realistiske skole og deres fundamentale præmis om magt, som værende muligheden for at ændre andre aktørers handlinger, sådan at denne adfærd i stedet flugter med statens eget ønske. Der findes altså en enighed i at slutresultatet, uanset om man omtaler hård eller blød magt, handler om at opnå en ønsket effekt (Nye, 2004, s. 1).

Nye udvikler idéen om blød magt gennem en analyse af USA med spørgsmålet om, hvorvidt deres status som supermagt var under pres. Nyes tanke var, i forbindelse med bogen fra 1990, at magt i klassisk forstand var under forandring, og at der derfor var nogle nye mekanismer på spil, når man skulle forstå magt og de magtforskydninger, som var undervejs. Nyes konklusion i *Bound to lead* var dog at: "*The United States remain the largest and richest power with the greatest capacity to shape the future*" (Nye, 1990, s. 261). En konklusion, Nye netop kom frem til ved at inddrage USA's bløde magt. I *Soft Power* fra 2004 udfolder Nye ydermere, hvilke midler der er/var medvirkende til, at USA har positionen som en af verdens mest magtfulde nationer. Han forholder sig blandt andet til den teknologiske og videnskabelige udvikling, USA har stået for, men også deres rolle inden for musik, TV og film. Dernæst holdningen fra andre lande om USA's "(...) *ideas about democracy*" og "(...) *ways of doing business*" (Nye, 2004, s. 36). Der findes således både en udenrigspolitisk og indenrigspolitisk dimension i Nyes forståelse af blød magt, som begge spiller en væsentlig rolle i opnåelsen af det førnævnte *outcome*. Han skriver således om de tre centrale elementer, der findes, når man berører årsagerne og kilderne til blød magt:

”The soft power of a country rests primarily on three resources: its culture (in places where it is attractive to others), its political values (when it lives up to them at home and abroad), and its foreign policies (when they are seen as legitimate and having moral authority)” (Nye, 2004, s. 11).

Blød magt består således af alle tre dele, eftersom de politiske værdier og udenrigspolitikken kan virke underminerende for effekten af landets kultur, hvis en nationalstat bliver opfattet som hyklerisk. Det er argumentet, at kulturen fra landet kun fremstår stærk og troværdig, hvis de andre to elementer også findes pålidelige af modtageren (Nye, 2004, s. 14).

Når Nye omtaler kultur, differentierer han ikke mellem høj og lav kultur, men benævner kulturen i sin helhed (Nye, 2004, s. 32). Som det allerede er benævnt i problemfeltet, dækker den samlede strategi fra Qatar også andre områder udover sport. Så længe denne kultur bakkes op af legitimitet, er det ifølge teorien underordnet, hvilke former for kultur der er tale om. Når Nye i denne kontekst også omtaler et lands udenrigspolitik, er det også indforstået, at her menes et lands diplomatiske evner til at samarbejde og forhandle for at løse fælles problemer og fremme fælles interesser. Dog vil det, som nævnt, udelukkende være det sports- og idrætspolitiske perspektiv, som denne opgave vil beskæftige sig med.

En anden relevant indsigt, som er væsentlig i forståelsen af Nye og blød magt, er, at Nye ser magt som et kontinuum. Kontinuummet strækker sig således fra hård magt til blød magt, men ydermere rangerer Nye også graderne og midlerne hertil, fra en direkte kommando til tvang, til tilskyndelse, dagsordensfastsættelse, tiltrækning og til *co-opt* – som på dansk kan oversættes til hjælp eller støtte (Nye, 2004, s. 9). Det er muligt for en nation at besidde massiv blød magt uden nødvendigvis at besidde lige så solid hård magt og omvendt. Nye tilføjer også at blød magt ikke alene handler om populærkultur, som andre lande finder tiltrækkende. Eksistensen af Hollywood og populære amerikanske film bliver ikke automatisk til blød magt ved deres blotte eksistens. Disse midler skal være anerkendelsesværdige, og der kan være store forskelle i holdningen til et lands bløde magt mellem generationer, geografiske regioner og deslige (Nye, 2004, s. 12-13). Dette fortæller også, at blød magt ikke objektivt kan måles. Den givetvis eneste måde, hvorpå man kan måle et lands bløde magt, er via surveys og meningsmålinger. Dog mener Nye, at disse altid vil være ufuldstændige, men at det er den bedste måde at opnå en smule indsigt (Nye, 2004, s. 18). Alternativt vil det være muligt at undersøge et lands kulturelle eksportindikatorer af film, musik og deslige. Det vil også være en mulighed at analysere et lands indflydelse i internationale institutioner eller som tidligere nævnt undersøge den succesgrad, et land har med deres diplomatiske samarbejder, som netop Nye gør i bogen *Bound to lead*. Som det kort blev berørt i gennemgangen af den eksisterende litteratur, har

public diplomacy, og derfor også sports diplomacy, en tæt relation til blød magt. Public diplomacy beskrives som et middel til opnåelsen af de ambitioner, et land kan have i deres brug af blød magt. Public diplomacy kan derfor beskrives som en form for kommunikation, der er designet og udviklet til at fremme et lands interesser og værdier over for det internationale samfund (Nye, 2004, s. 31-32). Det er med denne forståelse, der bliver arbejdet ud fra i dette speciale, så public diplomacy og derved også sports diplomacy bliver anskuet som en del af blød magt-begrebet.

På trods af at blød magt-begrebet fra Nye tydeligt er udviklet med baggrund i en analyse af USA, og nogle elementer i forståelsen af blød magt også er farvet heraf, berører Nye også nogle af de forskelle, der kan være mellem demokratier og autokratier i henhold til brugen af blød magt:

”Political leaders have long understood the power that comes from attraction. If I can get you to want to do what I want, then I do not have to use carrots or sticks to make you do it. Whereas leaders in authoritarian countries can use coercion and issue commands, politicians in democracies have to rely more on a combination of inducement and attraction” (Nye, 2004, s. 6).

Denne forståelse kan man dog kritisere, særligt hvis man abonnerer på de konklusioner, Stoklund præsenterer (2021). Stoklund argumenterer for, at blød magt også kan have en helt central position indenrigspolitisk, når man forholder sig til autokratier (Stoklund, 2021, s. 61). Der er naturligvis sket meget siden Nyes bog fra 2004, og det kan derfor også være nødvendigt at forholde sig til, at stater som Qatar og Saudi-Arabien har været gennem en massiv udvikling i perioden. Som vi netop i dette speciale kommer til at berøre, har også ledere i autoritære stater et blik for, hvorledes tiltrækning kan være et effektivt redskab til at opnå resultater, både indenrigspolitisk og udenrigspolitisk.

Som det tidligere blev nævnt, er det i indeværende speciale udelukkende statslige aktører, der ønskes forstået og undersøgt. Det kan dog være relevant at nævne, at blød magt, ifølge Nye også kan benyttes af ikke-statslige aktører. Nye nævner blandt andet NGO'er som aktører, der især benytter sig af blød magt, og han argumenterer ydermere for, at deres relevans er stigende i ”[t]he information age (...)” (Nye, 2004, s. 90). Selvom dette speciale udelukkende ønsker at analysere en statslig aktør, kan det være givende at forholde sig til eksempelvis Human Rights Watch (HRW) som en aktør på samme bane, når man analyserer Qatars brug af blød magt. Ligeledes nævner Nye Amnesty International som på samme vis er en organisation, som nødvendigvis er en relevant spiller, når vi ønsker at forholde os til Qatars sportslige strategi. NGO'ernes relevans bliver ydermere understreget grundet deres og mediernes voksende sammenspil, når statslige aktører skal 'kigges over skulderne' (Nye, 2004, s. 91-92).

3.3.1 - Soft disempowerment

I forlængelse af blød magt-begrebet er det relevant også at nævne *soft disempowerment*. Som vi tidligere berørte, arbejder Grix, Brannagan og Lee med en såkaldt *soft power package* i forlængelse af Nyes arbejde (2019). De har videreudviklet blød magt forståelsen, og Brannagan har sammen med Giulianotti, gennem en analyse af Qatar, benyttet begrebet. Brannagan og Giulianotti beskriver i artiklen *soft disempowerment* således "(...) *actions, inactions and/or policies of states that ultimately upset, offend or alienate others, leading to a loss of credibility and attractiveness* (Brannagan & Giulianotti, 2018, s. 1152). Denne eventuelle negative udvikling kan ifølge Brannagan og Giulianotti opstå, når:

"[D]iverse state and non-state actors—intergovernmental organizations (IGOs), the media, the corporate sector and civil society groups (trade unions, non-governmental/non-profit organizations, online activists and so on)—disseminate information which challenges or discredits the state's soft power strategies and messages" (Brannagan & Giulianotti, 2018, s. 1152).

Det er når et budskab eller en fortælling bliver udfordret eller direkte miskrediteret, at begrebet kommer i spil. Dette modspil kan, som citatet fortæller, komme fra forskellige aktører. Eksempelvis oplevede man en del forsøg på netop dette forud for og under VM i Qatar. Mekanismerne ved *soft disempowerment* beror på den samme logik som ved blød magt, nemlig at informationen, som forsøger at udfordre eller miskreditere et budskab, også skal findes troværdig, før denne modreaktion virker. I forlængelse heraf mener Brannagan og Giulianotti, at der findes tre typiske måder, hvorpå *soft disempowerment* kan komme i spil. Den første er, når stater agerer i strid med internationale love og regler (Brannagan & Giulianotti, 2018, s. 1152). Den anden er, når landene ikke overholder internationale konventioner eller "(...) *standards on global development*" (Brannagan & Giulianotti, 2018, s. 1153). Den tredje og sidste er, når lande bliver opfattet som agerende på en sådan måde, at det har en negativ og direkte konsekvens for individuelle nationer eller en samling af nationer (Brannagan & Giulianotti, 2018, s. 1154).

3.4 - Sportswashing

Som nævnt gentagende gange vil dette speciale også benytte sportswashing som et teoretisk udgangspunkt på lige betingelser med blød magt. Som det allerede blev etableret i problemfeltet, bliver forståelsen af sportswashing med udgangspunkt i Boykoffs artikel om begrebet, hvor han netop argumenterer for brugen af dette begreb i sammenspil og eventuelt i forlængelse af blød magts

forståelse af nationale aktørers brug af sporten i en politisk kontekst (Boykoff, 2022b). Som vi også berørte det i problemfeltet, er det med udgangspunkt i Boykoffs definition af sportswashing, som lyder som følgende:

”I define sportswashing as political leaders using sports to appear important or legitimate on the world stage while stoking nationalism and deflecting attention from chronic social problems and human-rights woes on the home front. Sportswashers use mega-events to try to stoke national prestige and to advance economic or political goals” (Boykoff, 2022a).

Boykoff arbejder, lidt forsimplet sagt, med to overordnede fokusområder, i sin forståelse af sportswashing, et indenrigspolitisk perspektiv og et internationalt perspektiv.

Ved det internationale perspektiv findes først og fremmest et fokus på de globale sportsorganisationer, som IOC (the International Olympic Committee), FIFA med flere. Boykoff argumenterer således for, at det kan være en del af en sportswashing strategi, at man ønsker at påvirke disse organisationer ved at vise man er en dygtig samarbejdspartner. For på den måde, i fremtiden, at kunne tiltrække større og vigtigere positioner samt events (Boykoff, 2022b, s. 7). Dernæst findes de globale medier, hvorigennem værtsnationen søger at formidle deres fortælling. Boykoff eksemplificerer dette med De Olympiske Vinterlege i 2002 i Salt Lake City, som var de første Olympiske Lege efter den 9. september 2001. Her var der et tydeligt fokus fra USA's side på at formidle, at USA var det sikreste sted i verdenen, og at *”War on Terrorism”* var det vigtigste for USA overhovedet (Boykoff, 2022b, s. 6). Boykoff argumenterer således for, at de globale medier i forbindelse med dette event skulle formidle et klart budskab om, at USA var i gang med og fremadrettet ville føre en markant aggressiv *”(...) counter-terrorism policy (...)”* (2022b, s. 6). Tredje punkt omhandler at etablere relationer og skabe grobund for mulige fremtidige samarbejder med det, som Boykoff kalder personer fra den globale investorelite. Det omhandler den mulighed, disse SME'er kan have for at agere som samlingspunkt for økonomiske aktører, således der faciliteres et møde, som eventuelt kan resultere i mulige finansielle samarbejder (Boykoff, 2022b, s. 4). Næste fokus omhandler de geopolitiske aspekter. Et godt eksempel på dette kunne være den forbrødring, vi tidligere berørte, mellem Qatar og Saudi-Arabien (Boykoff, 2022b, s. 4). Sporten og disse SME'er kan være fordelagtige begivenheder til at mødes i en mere uformel ramme, hvor fokus ikke direkte er på den politiske interessevaretagelse, men alligevel fungerer som samlingspunkt til at etablere eller demonstrere en relation mellem to nationer, som netop Qatar og Saudi-Arabien gjorde ved VM i 2022. De sidste to punkter omhandler i nogen grad de samme elementer, nemlig at disse events og en

eventuel større sportswashing strategi søger at påvirke befolkningen i hele verdenen og introducere dem for den kultur, værtslandet besidder. Disse to punkter handler således om at formidle et værtslands positive værdier og kultur til så mange som muligt, og fremstille landet som et attraktivt og spændende land, helt i overensstemmelse med mere klassisk branding teori og klassisk blød magt (Boykoff, 2022b, s. 4).

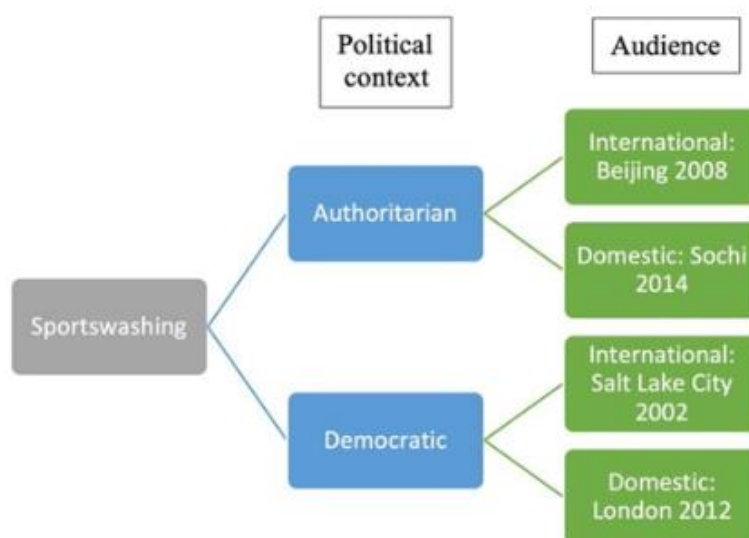
Det andet overordnede fokusområde omhandler det indenrigspolitiske fokus. Nogle af elementerne går igen fra de punkter, som findes ved det internationale fokus. Ved det indenrigspolitiske perspektiv findes der nemlig også, ifølge Boykoff, et fokus på at tiltrække opmærksomhed fra nationale investorer. Dernæst et nationalt hensyn til at fremstille landet overfor dets egne indbyggere som et land med en rig og attraktiv kultur, også her gennem medierne. Et klassisk eksempel på dette er gennem diverse åbningsceremonier (Boykoff, 2022b, s. 4). Det næste punkt trækker faktisk tråde tilbage til det allerførste, der blev skrevet i dette speciale, nemlig at forsøge at tilfredsstille ens population med spændende og dragende events, der således kan højne den nationale stolthed og skabe goodwill til de relevante aktører (også politisk). Et aktuelt og sjovt eksempel på dette kunne være Tour de France-starten i Danmark i sommeren 2022. Sidste punkt omhandler kort og godt det at styrke eller etablere relationer til nationalpolitiske allierede eller modstandere (Boykoff, 2022b, s. 4). Ovenstående punkter illustrerer Boykoff således:

(Boykoff, 2022b, s. 4).

Boykoff nævner, at alle disse punkter kan være relevante og ikke relevante ved forskellige events afhængig af den politiske kontekst, og at de kan kombineres på kryds og tværs. Det er på den måde

ikke en tjekliste, som skal opfyldes, før Boykoff vil tale om et event som indeholdende elementer af sportswashing. Det er således en liste over de forskellige elementer som findes i hans forståelse af sportswashing. Ydermere præsenterer han en illustration, som kan være særdeles givende til at forstå hans tanker, på trods af at han selv understreger, at den er yderst forsimplet, og at der findes rigtig mange nuancer til den:

(Boykoff, 2022b, s. 5).

Det er således tanken, at når vi skal forstå et givent event eller en samlet strategi gennem sportswashing-brillerne, skal vi først og fremmest forstå den politiske kontekst og efterfølgende forstå, hvem det tiltænkte publikum er. Ovenstående illustration er, som sagt, en yderst simplificeret eksemplificering af, hvorledes man kan forstå og analysere nogle udvalgte SME'er. Det til trods kan denne tilgang og grundlæggende forståelse være givende forud for en analyse af Qatar.

3.4.1 - Ikke kun autokratier fra det 'globale syd'!

En vigtig anke forud for brugen af sportswashing som analytisk redskab, er et element, som vi også nævnte i afsnittet omkring afgrænsningen fra mediernes brug af begrebet, nemlig at sportswashing findes i både autokratiske og demokratiske nationer. Boykoff skriver direkte: *"To be sure, some deride sportswashing as a condescending cudgel wielded solely against autocracies in the Global South. But sportswashing happens in Western democracies, too"* (Boykoff, 2022a). Blandt nogle aktører, som også Boykoff beskriver det, findes der en fejlagtig tolkning af, at det kun er autokratiske regimer med tvivlsomme menneskerettighedsproblemer og deslige, der udnytter denne

sportswashing. I tråd med Boykoff abonnerer dette speciale ikke på denne forståelse. Boykoff fremlægger to eksempler, hvor han mener, demokratiske lande har 'sportsvasket'. Første eksempel er i USA, hvor Los Angeles' tidligere borgmester Eric Garcetti siger, at når OL i 2028 starter, er hjemløshed ikke et fænomen, som længere findes i Los Angeles (Boykoff, 2022a). Andet eksempel, Boykoff præsenterer, er OL i London i 2012, hvor arrangørerne lovede, at efter OL ville der være en stigning i unge mennesker som dyrkede sport. Dog fandt et studie efterfølgende, at der ikke havde været nogen påvirkning efter OL (Boykoff, 2022a). Ydermere er det af betydning at understrege, at sportswashing i dette projekt ikke tilskrives et aktivt negativt perspektiv, men at begrebet ligeledes blød magt skal agere som et analytisk greb til at forstå Qatars strategiske interesse i sporten. Med det sagt, er det naturligvis også et element i begrebet at afdække, om et givent event har som ønsket mål at fjerne fokus fra for eksempelvis eventuelle menneskerettighedsproblemer eller nationale politikker, som det internationale samfund ikke generelt finder hensigtsmæssige. Som nogle ville argumentere for, var dette netop tilfældet ved de Europæiske Lege i Azerbajjan i 2015, hvor Sports for Rights netop benyttede begrebet.

3.4.2 - Hvorfor er sportswashing også relevant?

Når vi i gennemgangen af den eksisterende litteratur gentagende gange mødte diverse analyser af nationalstaters strategiske brug af sporten i en politisk kontekst, som udelukkende var baseret på Nye's blød magt, hvorfor er det så valgt at inddrage sportswashing i dette projekt? I særdeleshed, når vi også har berørt den kritik, der har været af begrebet? Noget af dette berører Boykoff. Han skriver blandt andet:

"With a focus on international relations, Nye (2004, p. 4) writes that soft power is "getting others to want the outcomes that you want." And yet, an examination of sportswashing shows that it is not quite that simple. Domestic audiences, often overlooked by theorists using the soft-power approach, are central to understanding sportswashing and its knock-on effects. When people inquire as to whether sportswashing works, they often turn a blind eye to the dynamics in the homeland"

(Boykoff, 2022b, s. 7).

Boykoff argumenterer her for, at det indenrigspolitiske perspektiv i nogen grad kan risikere at blive overset. Denne anke, i kombination med de resultater Stoklund (2021) præsenterede, er medvirkende til, at også sportswashing bliver inddraget som et analytisk perspektiv. Ydermere mener Boykoff også, at når disse analyser udelukkende bliver udført med blød magt-perspektivet, bliver nogle af de

helt centrale aktører i sporten, som også tit bliver fanget i krydsilden, overset. Det kan blandt andet være atleterne og forskellige fanggrupperinger (Boykoff, 2022b, s. 8). En nuance som dog ikke bringes i spil i indeværende speciale.

Ovenstående i kombination med det faktum, at begrebet har vundet massivt indpas i sproget omkring staters interesse i sporten, er medvirkende til, at det vurderes relevant og interessant også at benytte dette begreb i analysen af Qatar. På samme måde kan inddragelsen af kritikken om et orientalistisk perspektiv måske muliggøre nogle nye nuancer og bidrage til den samlede forståelse af, hvilke mekanismer der er på spil, når stater strategisk benytter sporten.

3.5 - Orientalisme

Edward Wadie Said udgiver i 1978 bogen *Orientalism*. I denne præsenterer Said begrebet orientalisme og hvorledes denne teori, ifølge ham, kan være med til at forklare hvorledes *vesten* har fastholdt sin egen dominans, mens *orienten* har været fanget. Vesten har således både akademisk og via sine forfattere, kunstnere og medier skabt et stereotypet billede af orienten, således det fremstiller vestens kulturelle og politiske idéer som overlegne (Said, 1978, s. 4-5). Said mener, at der historisk og politisk har været et vestligt hegemoni, som har undertrykt orienten og deres muligheder for at ændre eller udfordre de strukturer og 'sandheder', som opretholder vestens overlegenhed. Said skriver blandt andet således:

"There is in addition the hegemony of European ideas about the Orient, themselves reiterating European superiority over Oriental backwardness, usually overriding the possibility that a more independent, or more skeptical, thinker might have had different views on the matter" (Said, 1978, s. 7).

Said forstår den vestlige orientalisme som en fælles konsensus, hvor landene er blevet enige om nogle bestemte aspekter i deres verdensopfattelse. Det kan eksempelvis være politisk, med forståelse af demokratiet som værende den korrekte styreform. Denne samlede forståelse bliver dernæst gentaget og videreformidlet i litteraturen, kunsten og deslige, således denne antagelse om det 'rigtige' bibeholdes over tid, på trods af, at der ifølge Said muligvis kan fremlægges viden, som kunne argumentere for en anderledes verdensforståelse. Denne alternative viden vil i givet fald blive afskrevet med det samme, netop grundet den vestlige orientalisme (Said, 1978, s. 202). Ligeledes findes der i begrebet en indbygget forståelse af, at vesten ønsker, at orienten tilegner sig de samme forståelser, og at det er fejlagtige antagelser, som orienten abonnerer på. Orienten er ifølge Said en

konstrueret idé blandt vesten, som i stor udstrækning er modstykket til de værdier og idéer, som vesten beror sig på. Orienten er dermed ikke et fysisk, geografisk område, men i stedet et opdigtet modstykke, som symboliserer de elementer, som vesten ikke står for (Said, 1978, s. 5). I stedet er orienten en fælles betegnelse for et eksotisk, underligt, mystisk og underlegent andet, som skal retfærdiggøre vestens kolonialisme, imperialisme og dominans (Said, 1978, s. 51). Said arbejder også med den manifeste og latente orientalisme. Den manifeste orientalisme redegør for det åbenlyse og håndgribelige. Det kan således være i litteraturen og kunsten, alternativt kan det også være nogle politiske eller økonomiske forhold mellem occidenten (vesten) og orienten. Omvendt kan den latente orientalisme omhandle de elementer, som er mere subtile eller uhåndgribelige, eksempelvis fordomme (Said, 1978, s. 206). Argumentet er således, at disse tilsammen skaber en magtdynamik, som globalt har undertrykt orienten politisk, kulturelt og økonomisk gennem historien.

Det er altså denne forståelse, som eksempelvis Sønderholm, Buster Emil Kirchner og Helle Malmvig taler ind i, da de frem mod og under afviklingen af VM i 2022 kritiserede den kritiske dækning af Qatar i forbindelse med VM i fodbold (Kirchner, 2022; Malmvig, 2022a; Sønderholm, 2023). Deres kritik gik især på mediernes dækning, men også på selve diskussionen om en eventuel boykot. Sønderholm, som vi også stiftede bekendtskab med i problemfeltet, argumenterer i syv punkter for, hvorfor det ville være forkert af *rige lande fra det globale nord* at boykotte VM i Qatar (2022). Malmvig og Kirchner kritiserer i større grad medierne og nogle bestemte ordvalg, som ifølge dem ikke er nødvendige for den kritiske dækning, men netop kan være et udtryk for orientalisme. Det er ord som ørkenstat, oliesheik og at omtale den muslimske *thobe* som en kjole, der kan være eksempler på dette. Derudover argumenterer alle tre også for, at man i den kritiske dækning også skal huske at fortælle om, at Qatar på nogle punkter er et foregangsland i regionen. Alternativt kan denne fornægtelse af nuancer også opleves som en form for orientalistisk forsømmelse. Netop disse indsigelser bliver igen taget op i forbindelse med specialets analyse.

3.6 - Opsummering af teori – de centrale elementer og interaktionen mellem disse

I de foregående afsnit er det forsøgt at introducere det teoretiske udgangspunkt, som indeværende speciale beror på. Samlet kan det opsummeres at IP og den socialkonstruktivistiske tilgang skal muliggøre at analysere på idéerne, sproget, den social praksis og den social interaktion som ligger bag Qatars strategi i sammenspil med de perspektiver som blød magt og sportswashing fremlægger. Dette sker blandt andet fordi sproget bliver centralt, hvad end man forholder sig til Qatars egne indbyggere eller man forholder sig til det internationale publikum og de internationale organisationer,

stater og deslige. Denne position gør det muligt i et kvalitativt analytisk perspektiv at tilgå sproget som en bestemmende faktor for, hvorledes man tænker om, i dette tilfælde, Qatar, hvilket også kan være styrende for hvorledes de Qatarske borgere tænker og den støtte, de udviser til styret. Dernæst bidrager denne position også med muligheden for at analysere på legitimiteten af disse budskaber og denne strategi - netop med en forståelse for at denne skal opfattes som legitim for at vinde indpas. Ligeledes skal IP bidrage med en forståelse for det internationale og regionale statsystem og de magtbalancer som findes heri, naturligvis stadig med en forståelse og anerkendelse for de faktiske omstændigheder.

Blød magt skal dernæst muliggøre et analytisk blik på den omtalte legitimitet i strategien og ydermere tilbyder denne teori også et fokus på moral, da Nye netop argumentere for at begge disse skal være i spil for at en sådan strategi kan være effektiv. Blød magt-perspektivet bidrager også med et fokus på det indenrigs-, udenrigs- og geopolitiske perspektiv, som dog, særligt i forhold til den indenrigspolitiske dimension, bliver suppleret af sportswashing. Blød magt-teorien synliggør særligt tre elementer som bliver relevante i den kommende analyse, nemlig kultur, politiske værdier og udenrigspolitikken, som et givent land fører. Ligeledes bidrager denne teori også med en forståelse for hvilke aktører der er relevante. Nye understreger nemlig også tilstedeværelsen af for eksempel NGO'er, som også bliver relevante at italesætte. Et begreb som også stammer herfra, men som også er blevet udviklet og videreført siden Nye, er *soft disempowerment*. Altså den indbyggede mulige risiko der kan være med en strategi alla Qatars, som også er relevant i en sådan analyse. To punkter hvor blød magt-teorien muligvis med fordel kan suppleres af Boykoffs forståelse af sportswashing er som kort nævnt i forhold til det indenrigspolitiske og forståelsen af autokratiers operationalisering af den strategiske brug af sporten. Således er det tiltænkt at sportswashing skal tilvejebringe et mere nuanceret blik for det indenrigspolitiske og hvorledes autokratier gør brug af sporten til at opnå de målsætninger, som de har opstillet. Dernæst benyttes sportswashing også til at understrege at det ikke alene er autokratier men alle stater som i større eller mindre grad anvender sporten med et politisk perspektiv. Ydermere har denne teoretiske tilgang måske også en mere udfoldet forståelse af netop den sportslige sektor og de mekanismer som kan være i spil i relation til organisationer som FIFA og IOC. Ligeledes forholder sportswashing sig også udtalt til mediernes betydning og værdien i at 'vinde' narrativt ved et event eller en samlet national strategi (Boykoff, 2022b, s. 1-2).

Dernæst skal det orientalistiske perspektiv agere som modstykket til det ovenstående. Pointen med at inddrage dette teoretiske perspektiv er at trykprøve argumenterne, når analysen af Qatar udføres. Man

kan således spørge om nogle af de analytiske argumenter underbygges af en indforstået position om vestligt hegemoni, og om dette hegemoni forsøger at fratage andre stater en udvikling eller en mulig inklusion i sportens magtcentrum? Det orientalistiske perspektiv skal netop sikre at analysen er bevidst om den forståelse som 'occidenten mod orienten' kan bidrage med (Said, 1978, s. 5). Særligt når netop det teoretiske udgangspunkt bygger på blød magt og sportswashing som akkurat tilskriver medierne en væsentlig betydning.

4.0 - Metode

Følgende afsnit søger at beskrive hvorledes indeværende speciale tilgår de udvalgte dokumenter og forholder sig kritisk til disse samt andre relevante aktører inden for feltet. Dernæst en beskrivelse af dokumentanalysen som metode og hvorledes denne bliver anvendt.

4.1 - Kildekritik – i henhold til Qatar samt aktørerne indenfor dette akademiske felt

Som det kort blev berørt i problemfeltet, findes der ved dette speciale en særlig overvejelse i forhold til kildekritik. Gennem min ansættelse hos Idrættens analyseinstitut (herunder Play The Game) og også min tidligere rolle som frivillig til Play the Games´ konference i Odense, har jeg stiftet bekendtskab med nogle aktører inden for feltet, hvilket har understreget behovet for et særligt kritisk fokus på de kilder, jeg vælger at inddrage i opgaven (Ingemann, 2018, s. 89). Et eksempel på dette kunne være i henhold til Juels Boykoff, som jeg mødte under den omtalte konference. Mødet med ham samt det faktum, at mine nuværende kollegaer har et udpræget kendskab til feltet og dets aktører, har også været en medvirkende faktor til, at jeg har opbygget en særlig forståelse for feltet og aktørerne i denne. Omvendt kan de prædispositioner også have positive effekter, idet det muliggør et bedre kendskab til forskerne og det felt jeg skriver mig ind i (Ingemann, 2018, s. 91). Som nævnt i afgrænsningen er det vurderet nødvendigt at benytte kilder, hvor mine nuværende kollegaer er afsendere, dog er det vigtigt hertil at understrege at hverken Idrættens Analyseinstitut eller Play the Game er samarbejdspartnere i forbindelse med dette speciale. Men det vil også være utroværdigt, hvis jeg postulerede at opgavens problemstilling og diskussioner i den relation ikke er blevet vendt blandt disse kollegaer – særligt Stanis Elsborg og Jens Sejer Andersen. Dette kræver nødvendigvis en refleksion forud for en analyse af Qatars strategiske brug af sporten, om hvilket resultater jeg selv finder frem til, og hvilke resultater der eventuelt, er mere præsentable for mig grundet Elsborg og Andersens forforståelse og viden om emnet. Det til trods vil det være uhensigtsmæssigt ikke at benytte sig af den fordelagtige position det netop er, at have adgang til to kapaciteter på området, når nu denne foreligger.

4.1.1 – Dokumenter produceret af Qatar

Den forestående analyse beror på nogle udvalgte dokumenter som også fordrer en ekstra betragtning om netop kildekritik. Afsenderne af seks ud af syv dokumenter er Qatars regering og Qatar Development Bank som ligeledes er ejet af styret i Qatar, hvilket i overensstemmelse med Ingemann et al., kræver overvejelser om hvad det gør for dokumenternes troværdighed, udsagnsevne,

repræsentativitet og udsagnskraft (Ingemann, 2018, s. 99-101; Qatar Development Bank, u.å, ¶ What is QDB?). Disse dokumenter bliver suppleret, hvor det findes nødvendigt, med andre kilder samt eksisterende analyser af Qatars ageren. Fælles for dokumenterne er at de er relativt direkte i deres kommunikation om intentionerne og målsætningerne med den strategiske interesse i sporten, hvilket også blev beskrevet i argumentationen for valget af Qatar som case. Denne direkte er yderst interessant set med analytiske øjne, men det til trods har afsenderen naturligvis en interesse i at fremstille Qatar i et bestemt lys. Den information som findes i disse dokumenter, bliver derfor også analyseret i det perspektiv og det søges ydermere også at validere diverse indhold i dokumenterne andetsteds (Lynggard, 2015, s. 164).

Indsamlingen af disse dokumenter fandt blandt andet sted i forbindelse med min tidligere omtalte artikel til Play the Game. I den forbindelse stiftede jeg bekendtskab med Qatars *General Secretariat for Development Planning* som udgiver *Qatar National Vision 2030* i 2008 og den første *National Development Strategy* fra 2011. I 2018 bliver *Qatar Planning and Statistics Authority* (PSA) oprettet, som samme år udgiver *Second National Development Strategy* (PSA, u.å). I samme ombæring stifter jeg bekendtskab med den såkaldte *Current State Assessment Series* fra QDB. Udvælgelsen af disse dokumenter har således været meget direkte, og de rapporter som omtaler sporten på forskellige vis, er gennemlæst for væsentligt indhold og inddraget, hvis de kan bidrage til forståelsen af Qatars samlede strategi (Lynggard, 2015, s. 159). En proces som startede i efteråret 2022 og er foregået løbende. Naturligvis er det relevant, som også Ingemann et al. præsenterer det, at forholde sig til at særligt tre af dokumenterne har et udtalt politisk afsæt og derfor skal tilgås med denne forståelse (Ingemann, 2018, s. 91).

4.2 – Kvalitativ dokumentanalyse

Som nævnt i det ovenstående bliver analysens centrale omdrejningspunkt en klassisk eller såkaldt kvalitativ indholdsanalyse med fokus på de syv dokumenter, som i næste afsnit nøje bliver præsenteret. Formålet med analysen er at afdække både det manifeste og latente indhold i dokumenterne samtidigt med at afkode dette indhold i relation til afsenderens forhold til de samfundsmæssige, sociale og organisatoriske forståelser (Ingemann, 2018, s. 107). Med det manifeste niveau refereres der til det åbenlyse og bevidste, hvorimod det latente niveau henviser til det skjulte og ubevidste. For på den måde at kunne læse 'mellem linjerne' i gennemgangen af de valgte dokumenter. Analysen søger altså at forstå netop, hvorledes Qatars regering tænker og forstår den strategiske brug af sporten gennem blød magt og sportswashing, men også med et væsentligt blik for

det orientalistiske perspektiv. Det er dog relevant at nævne at analysen ikke udelukkende bliver teoristyret, men at det også er hensigten at lade den udvalgte empiri påvirke og fremhæve væsentlige temaer i forståelsen af Qatar (Ingemann, 2018, s. 107-108). Det er argumentet at en vekselvirkning mellem teori og empiri vil give forudsætningerne for den bedst mulige forståelse af strategien og helheden i denne, i en art *hypotetisk-deduktiv og analytisk-induktiv undersøgelsesmetode* (Lynggard, 2015, s. 161). Teorierne muliggør nogle fokuspunkter på samme vis som empirien, hvilket også er i overensstemmelse med tanken om en åben kodning, hvor givtige tematikker og fokuspunkter kan træde i forgrunden. Samtidigt kan forforståelserne fra teorierne bidrage til at placere fokus på emner og tematikker som vi ydermere også gennem den eksisterende litteratur, har erfaret kan være centrale (Ingemann, 2018, s. 112). De omtalte dokumenter skal give mulighed for at kunne analysere og forstå Qatar strategiske interesse i sporten i sin helhed. Som vi også etablerede det i gennemgangen af den eksisterende litteratur findes der flere forskellige niveauer i staternes interesse i sporten, og staterne kan derfor også have mange forskellige målsætninger for denne interesse. Indeværende speciale beror således på sekundære dokumenter, men disse er udvalgt med et udtalt fokus på at finde kilder fra det Qatarske styre, således dokumenterne rimeligvis kan tages til indtænk for styrets ambitioner. Det har i forlængelse heraf også været vigtigt at tilgå disse kilder værdifri, hvilket leder videre til selve analyseprocessen.

4.2.1 – Analysestrategi

Strategien opdeles i tre faser: en første fase hvor de umiddelbare tematikker og direkte målsætninger bliver kortlagt sammen med andre manifeste budskaber; dernæst en anden fase hvor vi gennem denne forståelse for tematikker og de manifeste målsætninger søger efter det latente indhold; afslutningsvis søges det i tredje fase at sammenligne og drage paralleller mellem de tendenser som er fælles for dokumenterne. Det manifeste kunne eksempelvis være tydeligt erklærede målsætninger med faste opnåelseskrav, hvor det latente i stedet for kunne være underliggende intentioner, som i gennemgangen af strategien skal tillægges betydning. Således søges der efter helheden i Qatars strategiske interesse i sporten, i overensstemmelse med problemformuleringens ambition. Som det også tidligere er beskrevet, vil der, hvor det findes nødvendigt, inddrages supplerende materiale som kan virke understøttende til de fund som findes i dokumenterne. Dette kan i særdeleshed blive relevant i forhold til VM i 2022 som er et uundgåeligt SME som naturligvis har en central placering i Qatars sportslige strategi. Synligheden i forhold til de tre faser og beskrivelsen af processen skal i sammenspil med argumentationen i analysen underbygge analysens validitet såvel som reliabilitet.

Denne operationalisering giver plads til at inddrage de elementer, som kan være vigtige for at forstå den samlede strategi (Lynggard, 2015, s. 160). Lynggard beskriver netop hypotetisk-deduktiv og analytisk-induktiv som to yderpunkter, hvor en dokumentanalyse ofte vil placere sig et sted imellem disse, hvilket netop er hensigten (Lynggard, 2015, s. 162).

5.0 - Præsentation af empiri – de syv centrale dokumenter

Den følgende analyse har som nævnt sit udgangspunkt i syv dokumenter. Det første dokument, vi kommer til at berøre, er Qatars *Vision 2030*, hvilket er en langsigtet plan, som blev lanceret i 2008 med en erklæret hensigt om at skabe en bæredygtig og diversificeret økonomi i Qatar. Denne plan skulle ydermere være med til at forbedre levestandarden for indbyggerne i landet på flere forskellige parametre. Visionen baserer sig på fire søjler: *Human Development*, *Social Development*, *Economic Development* og *Environmental Development* (Vision, 2008). Dokumentets forord er underskrevet af Tamim bin Hamad Al Thani, den ottende og nuværende emir af Qatar som sammen med *General Secretariat For Development Planning* forstås som afsenderne af visionen. Dokumentet introducerer en overordnet forståelse for den udvikling Qatar ønsker at gennemgå fra 2008 og frem mod 2030. Dernæst giver dette dokument også en grundlæggende forståelse for, hvorledes Qatar ønsker at modernisere landet samtidigt med at imødekomme de udfordringer, staten står overfor både nationalt, regionalt og internationalt. Afslutningsvis præsenteres det, hvorledes Qatar Vision 2030 skal agere som grundlag for formuleringen af en national strategi:

”As a next step, the General Secretariat for Development Planning (GSDP), with the guidance of Qatar’s Higher Authorities, will coordinate the formulation of this National Strategy, in consultation and in full partnership with all stakeholders, especially civil society, the private sector, ministries and government agencies” (Vision, 2008, s. 34).

Netop den *nationale strategi* omhandler de næste to dokumenter vi skal berøre. Disse stammer som nævnt fra *General Secretariat for Development Planning* (GSDP) og *Qatar Planning and Statistics Authority* (PSA). Qatar National Development Strategy 2011-2016 og Qatar Second National Development Strategy 2018-2022 vil fremadrettet blive omtalt som NDS 1. og NDS 2.

Den første nationale strategi bliver lanceret i september 2011 og kan anses som en mere konkret operationalisering af Vision 2030, som bygger videre på de fire centrale søjler, og ligeledes anses NDS 2., som bliver lanceret i september 2018. Selvom de to dokumenter i deres udgangspunkt søger at operationalisere visionerne fra Vision 2030, er der signifikant forskel på de to dokumenter, særligt i forhold til længde og detaljegrad, hvor NDS 1. kan ses som værende i opstartsfasen og kun er 49 sider, er NDS 2. markant mere omfangsrig og udspecificeret, hvilket de 318 sider også er en understregning af. NDS 2. er især relevant læsning, da udgivelsen også agerer som evalueringsrapport af NDS 1. (NDS 2., 2018, s. 5 (V)). Udover at rapporten, ligesom NDS 1., bygger på de fire søjler, bliver der gået betydeligt mere i dybden med diverse nøgletal og opstillede *Key Performance*

Indicators (KPI) (NDS 2., 2018, s. 5 (V)). NDS 1. fungerer derfor som et fordelagtigt dokument til at introducere, hvorledes de strategiske tanker bag den nationale strategi er formet og dertil giver det en bedre og dybere forståelse af Vision 2030. NDS 2. kan derfor for indeværende speciale forstås som en overbygning af NDS 1. hvortil der også bliver præsenteret flere detaljer, og de forskellige konkrete målsætninger bliver udfoldet mere.

De næste tre dokumenter er lidt anderledes i forhold til de første tre grundet deres afsender. Qatar Development Banks *Current State Assessment Series* er til forskel fra de tre første dokumenter ikke direkte publiceret af den Qatarske stat, men er udgivet af QDB som dog stadig er, ifølge bankens egen hjemmeside, en "(...) *fully funded entity owned by the State of Qatar*" (Qatar Development Bank, u.å.). QDB udgiver i 2021 tre rapporter på henholdsvis sports-, medie- og turismesektoren i Qatar som en del af en samlet serie på i alt fem udgivelser, omhandlende forskellige sektorer i Qatar (QDB, 2021a; QDB, 2021b; QDB, 2021c). Disse rapporter skal evaluere indsatsen fra Qatar i at imødekomme de målsætninger, der er præsenteret i Vision 2030 og NDS 2. De tre rapporter er udarbejdet af QDB som ligeledes også har haft en væsentlig rolle i henhold til finansieringen af diverse initiativer, særligt med fokus på små og mellemstore private virksomheder i deres bestræbelser på at understøtte innovative projekter, som på længere sigt skal gøre Qatar til en mere interessant investeringscase i et internationalt perspektiv (QDB, 2021b, s. 4). De tre rapporter gennemgår som nævnt sports-, medie- og turismesektoren, hvor de analyserer samt præsenterer de muligheder og svagheder, Qatar har på disse områder. Ligeledes og særligt relevant for indeværende speciale præsenteres det, hvorledes diverse organisationer varetager forskellige opgaver i en samlet forståelse af Qatars sports-, medie- og turismesektor. Disse tre rapporter er udvalgt af de fem eksisterende rapporter i serien grundet deres inddragelse af nogle centrale aktører, når man ønsker at forstå Qatar strategiske brug af sporten. De konkrete aktører og deres roller vender vi tilbage til i selve analysen.

Det sidste dokument er FIFA's evalueringsrapport af Qatars bud på VM-værtskabet i 2022 som udgives i 2010. Rapporten blev udarbejdet af FIFA's evalueringskomité, som vurderede Qatars bud ud fra forskellige kriterier, herunder infrastruktur, indkvartering, transport, bæredygtighed og sikkerhed (FIFA, 2010). Rapporten forholder sig til Qatars planer om at bygge nye stadioner og faciliteter, samt investeringer i infrastruktur og transportforbindelser. Det blev også noteret, at Qatars

planer indeholdt bæredygtighedsinitiativer og et fokus på at minimere miljøpåvirkningen ved arrangementet (FIFA, 2010, s. 5).

Dog er det vigtigt at bemærke, at FIFA's evalueringsrapport kun er en del af den samlede beslutningsproces. Beslutningen blev truffet af FIFA's eksekutivkomité, der tog flere faktorer i betragtning, herunder evalueringsrapporten, før de tildelte værtskabet til Qatar. Dokumentet skal understøtte tematikker fundet i nogle af de andre dokumenter. Ydermere kan dokumentet supplere i forhold til de erklærede målsætninger Qatar har på det sportslige område, i særdeleshed i forhold til at være en central aktør i afviklingen af såkaldte SME'er.

Dokumentnavn	Afsender	Henvisning
Qatar Vision 2030	General Secretariat for Development Planning	(Vision, 2008)
Qatar National Development Strategy (2011-2016)	General Secretariat for Development Planning	(NDS 1., 2011)
Qatar Second National Development Strategy (2018-2022)	Qatar Planning and Statistics Authority	(NDS 2., 2018)
2022 FIFA World Cup Bid Evaluation Report: Qatar	FIFA Evaluation group for the 2018 and 2022 FIFA World Cup bids	(FIFA, 2010)
MEDIA & PRODUCTION SECTOR IN QATAR Current State Assessment Series	Qatar Development Bank	(QDB, 2021a)
SPORTS SECTOR IN QATAR Current State Assessment Series	Qatar Development Bank	(QDB, 2021b)
TOURISM SECTOR IN QATAR Current State Assessment Series	Qatar Development Bank	(QDB, 2021c)

6.0 - Analyse

Følgende analyse er bygget op således at Qatars Vision 2030 først præsenteres, med hensigt om at introducere den kontekst, Qatar og Vision 2030 har sit udgangspunkt i, samt at indføre læseren i de endemål Qatar har med deres overordnede vision. Herefter er analysen struktureret og opbygget efter de tematiske niveauer og tematikker, som er identificeret i behandlingen af de valgte dokumenter. Dernæst findes et afsnit med fokus på menneskerettigheder og koblingen til begreberne blød magt og sportswashing samt Qatars rolle i denne sfære. Det sidste afsnit, men også analysen i sin helhed, vil udfordres og nuanceres gennem forståelsen for det orientalistiske perspektiv og teoriens blik for 'occident mod orient' samt argumentet om eksistensen af det vestlige hegemoni.

6.1 – Analytisk afgrænsning

Følgende analyse ønsker at forstå helheden omkring Qatars politiske strategiske brug af sporten. Det er dog med en forståelse for, at netop dét ønske åbner for mange interessante og vigtige perspektiver, hvilket også medfører et behov for at italesætte, at den kompleksitet og det omfang som analysen ønsker at imødekomme, indeholder nogle fravalg. Nogle af de perspektiver og tematikker som analysen kommer til at berøre vil derfor blive forsøgt forstået og analyseret med hjælp fra den allerede eksisterende forskning, da det grundet de tidsmæssige og ressourcemæssige rammer ikke vil være muligt at behandle alle temaer lige så dybdegående som ønsket. Men netop fordi hensigten med indeværende speciale er at belyse helheden i Qatar strategiske interesse i sporten, er det blevet vurderet nødvendigt at tilgå genstandsfeltet på denne vis. Der vil således være specifikke ejerskaber, forskellige sammenhænge og regionshistoriske forståelser med mere, som den allerede eksisterende litteratur vil hjælpe med at belyse. Således kan indeværende speciale afdække flest mulige aspekter i et forsøg på at undersøge helheden.

En anden analytisk afgrænsning omhandler de korruptionsanklager, som Qatar i forbindelse med tildelingen af VM-værtskabet, er underlagt. Allerede i samme år (2010) som Qatar bliver tildelt rollen som værtsnation for VM i 2022 begynder forskellige rygter og anklager at sprede sig om muligheden for urent spil i tildelingsprocessen (Secher & Nielsen, 2021; Thøgersen & Dehn, 2020a). I den forbindelse bliver blandt andet en organisation som Aspire Academy nævnt, en organisation som i den kommende analyse også spiller en rolle. Men denne analyse dykker ikke længere ned i de konkrete anklager og bruger heller ikke direkte disse sager i analysen af Qatars strategiske interesse i sporten, dog er det nødvendigt at være bevidst om disse sager i den samlede forståelse. Det

afsluttende afsnit i analysen berører derfor også de forskellige problematikker, som netop omgrænser Qatar i en idrætspolitisk kontekst, og som har ligget til grund for den massive kritik. Dette gøres for at give et indblik i, hvorledes disse anklager om korrupsion og menneskerettighedsproblematikker kan have en effekt på strategien, og om disse elementer desuden kan nuanceres.

6.2 - Vision 2030 – Qatars udgangspunkt og endemål

Forud for en præsentation af Vision 2030 og visionens indhold samt dets betydning for hvorledes vi kan analysere og forstå de to efterfølgende nationale strategier, er det nødvendigt kort at præsentere Qatar som land. Qatar er med en population på omkring 2.5 millioner mennesker et relativt lille land og af disse er cirka 88% af dem 'ikke Qatarer'. Størstedelen af indbyggerne er således migrantarbejdere som er søgt til landet efter arbejde. Disse personer kommer hovedsageligt fra Bangladesh, Sri Lanka, Filippinerne, Indien, Nepal og Kenya (Amnesty International, 2022; CIA, u.å). Qatar er en halvø beliggende i Den Persiske Bugt, hvor den sydlige del grænser op mod Saudi-Arabien, og er med sine 11.586 kvadratkilometer verdens 164. største land. Ovenstående er relevant at være bevidst om, da strategien netop ønsker at imødekomme nogle af de udfordringer Qatar står overfor grundet deres 'status' som en *small state* (Grix et al., 2019, s. 97). Ydermere er det også vigtigt at være helt bevidst om, at når indbyggerne bliver omtalt i visionen og de to nationale strategier, er der her tale om de Qatarske indbyggere, altså ikke de migrantarbejder som opholder sig i landet qua deres sponsoraftaler med arbejdsudbydere. Sponsorsystemet er tidligere bedre kendt under navnet *kafala* (Amnesty International, u.åb).

I gennemlæsningen af Vision 2030 bliver det hurtigt tydeligt, at for at forstå den samlede strategiske satsning på sporten, er det nødvendigt at forstå det udgangspunkt og de endemål, Qatar har med deres Vision 2030 på et mere overordnet plan. Vision 2030 giver et indblik i et grundlæggende og massivt ønske om en fornyelse af det samlede Qatar. Der er blevet identificeret nogle fundamentale problemer, hvis staten ønsker at overleve på længere sigt, heriblandt afhængigheden af fossile ressourcer, som den nok største udfordring (Vision, 2008, s. 5). Løsningen på de problemer, som bliver præsenteret gennem visionen, er derfor en fundamental fornyelse af samfundet, hvor de tidligere omtalte fire søjler udgør den samlede strategi.

Den første søjle berører den udvikling, som er nødvendig blandt indbyggerne. Her omtales blandt andet det uddannelses- og sundhedsmæssige niveau, som tilsammen skal bidrage med en samlet arbejdsstyrke, som er "*capable*" og "*motivated*" til at imødekomme de udfordringer, landet i

fremtiden står overfor (Vision, 2008, s. 18). Disse udfordringer kræver en befolkning, som er sund og besidder et vist uddannelsesmæssigt niveau, for at staten på længere sigt kan komme i mål med deres hensigter om at blive økonomisk uafhængige af de fossile brændstoffer og sikre deres placering på den regionale, men også internationale politiske scene (Brannagan & Reiche, 2022, s. 40-41).

Den anden søjle omhandler den sociale udvikling. Her bliver det understreget at den udvikling og fornyelse, som skal igangsættes, skal ske i sameksistens med de værdier som Qatar historisk er bygget på. Her findes et særligt fokus på familie, arabiske og islamiske værdier samt et ønske om, at kvinders værdi fremadrettet skal højnes (Vision, 2008, s. 22). Denne sociale udvikling skal resultere i en stigende rolle i den regionale økonomi, kultur og politiske kontekst. Ligeledes skal det øge den 'kulturelle udveksling' blandt arabiske lande men også blandt andre kulturer. Ovenstående skal også bidrage til en større grad af sameksistens mellem forskellige religioner og kulturer (Vision, 2008, s. 23). Netop denne søjle kan vise sig at være meget interessant, særligt i de kommende år, for som vi berørte det i problemfeltet, kan der være tegn på forbrødring mellem nogle af de mellemøstlige aktører. Særligt Qatar og Saudi-Arabien har efter længere tids historisk konflikt vist tegn på goodwill, som især kom til udtryk ved VM i Qatar i 2022 (Chulov, 2022). En konflikt og mulig forbrødring vi vender tilbage til.

Den tredje søjle berører den økonomiske udvikling, Qatar fra 2008 og frem mod 2030 skal igennem. Kort fortalt er det målet, at Qatar skal sikre en massiv diversificering af økonomien, således at de fossile energiresurser, som ellers har skabt den Qatarske økonomi, skal substitueres. Dette kræver blandt andet massive investeringer fra udlandet, således Qatar frem mod 2030 opnår en mere fleksibel økonomi, som gennem teknologisk udvikling, stærk infrastruktur og en lang række andre elementer bliver en attraktiv samarbejdspartner. Ligeledes indeholder planen om en mere diversificeret økonomi også en klar og tydelig strategi om investeringer fra Qatars side i andre lande (Vision, 2008, s. 23-24).

Den fjerde og sidste søjle omhandler, som tidligere nævnt, den miljømæssige udvikling, hvor Qatar på en balanceret måde ønsker at afbøde deres miljøskadelige udvinding af olie og gas, for på en fornuftig måde over tid at overgå til en diversificeret økonomi som er i balance med miljøaftrykket, men skal samtidigt muliggøre en realisering af de målsætninger Qatar har på egne vegne (Vision, 2008, s. 32-33).

Som nævnt er det fordelagtigt at have en samlet forståelse for Qatars Vision 2030 forud for en analyse af deres strategiske satsning på sporten. Netop fordi sporten på disse parametre spiller en rolle, vil det ikke være retvisende at forstå den strategiske brug af sporten uden også at have blik for den samlede

kontekst. Ydermere giver Vision 2030 et indblik i, hvilke tematiske niveauer man vil kunne undersøge når vi forsøger at forstå Qatar, særligt med det analytiske blik som blød magt og sportswashing teorierne bidrager med. Det er med denne baggrund de følgende tematiske niveauer er opstillet, i sammenspil med de tematikker, som blev identificeret gennem første og anden gennemlæsning af de udvalgte dokumenter.

6.2.1 - Qatars nuværende og fremtidige sikkerhedspolitiske situation

Forud for en egentlig analyse af de forskellige tematikker er det først vigtigt at beskrive hvorledes udenrigspolitik, sikkerhedspolitik og geopolitik er essentiel når man i forskellige afskygninger skal forsøge at analysere Qatars ageren. Det er derfor også nødvendigt at forstå hvilken kontekst Vision 2030 er skrevet i, hvilket derfor også gør sig gældende for den måde vi kan anskue og tilgå NDS 1. og 2. Qatar har gennem historien været omgærdet af stor ustabilitet, hvor der af flere omgange har været stillet spørgsmålstejn til deres nationale autonomi. Dertil har Qatar på forskellig vis gennem historien benyttet alternative strategier for at imødekomme disse udfordringer: fra en *protektoratsaftale* med England, underskrevet i 1916, som skulle sikre mod eventuelle udvidelsesforsøg fra Saudi-Arabien, til senere i historien at tilegne sig vigtige internationale roller, som ellers ikke i denne størrelsesorden er klassisk for en nation af Qatars format (Brannagan & Reiche, 2022, s. 26). Qatar påbegynder, hvad Brannagan og Reiche kalder en moderniseringsproces fra Sheikh Khalifa Bin Hamad Al Thani overtager magten i 1972 og frem. Det er særligt i denne periode at Qatar generelt, men også inden for sporten, søger større international indflydelse i anerkendelsen af at deres egne nationale sikkerhed netop skal sikres på denne vis. Som ved eksemplet med England og den såkaldte protektoratsaftale, havde Qatar indtil påbegyndelsen af denne moderniseringsproces i større grad benyttet sig af bandwagoning, hvor Qatar efterfølgende, i diverse former for samarbejder med større og mere magtfulde nationer, søgte at styrke sin sikkerhedspolitiske ”*resiliency*” (Brannagan & Reiche, 2022, s. 40). Dermed ikke sagt at dele af denne bandwagoning strategi ikke stadig findes i Qatars orientering om sikringen af statens overlevelse. Helt kort og forsimplet kan en sådan bandwagoning strategi siges at være en strategisk tilgang, hvor en stat tilslutter sig en dominerende magt eller koalition af lande af sikkerhedsmæssige eller økonomiske årsager (Dunne & Schmidt, 2019, s. 140). Et klassisk og meget benyttet eksempel, er den amerikanske militærbase *Al Udeid* som ligger i Qatar og spillede en væsentlig rolle under tilbagetrækning fra Afghanistan i 2021, hvor Anthony Blinken også blev citeret for at ”*udtrykke sin dybeste taknemmelighed for alt, landet gør i evakueringsindsatsen*” med reference til Qatar (Eriksen, 2021).

Der findes således stadig aftaler, hvor Qatar søger at sikre sin nationale sikkerhed på denne vis, hvad Stoklund i relation til USA kalder ”*oil for security pact*” (Stoklund, 2021, s. 31). Men Qatar har særligt siden 1972 haft en strategisk interesse i at ’skabe sit eget navn’ i relation til den internationale politiske scene, men også den regionale. Qatar har over en længere historisk periode haft et anspændt forhold til særligt Saudi-Arabien, hvilket i 2017 blev meget tydeligt. Saudi-Arabien, Forenede Arabiske Emirater (UAE), Bahrain og Egypten afbrød alle diplomatiske forbindelser til Qatar og anlagde en luft- og søblokade (Havmand, 2018). Uden at skulle kortlægge hele indløbet til at koalitionen afbrød forbindelserne til Qatar, omhandlede det i særdeleshed Qatars ageren i forhold til Det Muslimske Broderskab i efterspillet til det arabiske forår. Blandt andet havde Qatar givet indrejsetilladelse til nogle højtstående ledere af Det Muslimske Broderskab, hvilket ikke var i overensstemmelse med den generelle holdning i Gulf Cooperation Council (GCC) (Brannagan & Reiche, 2022, s. 37-38). Denne afvigelse fra GCC’s politiske agenda og Qatars eget ønske om i højere grad at agere selvstændigt fik bægeret til at flyde over. Der har således gennem en lang periode været et ønske fra Qatars side om at styrke sin egen position i regionen, men også internationalt (Amara & Bouandel, 2022, s. 244-245). Og det er netop i denne kontekst vi skal se Vision 2030, NDS 1. og 2. Så når vi gennem dette speciale ønsker at forstå sportens rolle i den samlede strategiske interesse, er det ydermere også med en samlet forståelse for den kontekst, som Qatar befinder sig i. Samlet set spiller den strategiske interesse i sporten altså også en rolle i en samlet geopolitisk og sikkerhedspolitisk kontekst, hvilket er vigtigt at have for øje.

Omvendt er det også relevant at denne kontekst ikke fylder alt, når vi ønsker at forstå strategien og Qatars målsætninger med de massive investeringer og den generelle interesse i sport- og idrætssektoren. Det er med denne analyse også meningen at tilgå Qatars sportslige strategi uden en forudindtaget forståelse af Qatar som udelukkende havende en interesse i sporten grundet nogle bagvedliggende politiske motivationer, i tråd med den nuancering, som det orientalistiske perspektiv kan bidrage med (Said, 1978, s. 26).

6.3 - Den indenrigspolitiske dimension

Vision 2030 præsenterer nogle indikationer på forskellige tematikker som kunne være relevante at undersøge, særligt når man kigger på hvorledes disse spiller sammen med den sportslige sektor. Disse indikationer muliggør en mere håndgribelig gennemlæsning af NDS 1., som netop redegør for mere konkrete indsatsområder og tendenser for strategien. Dokumentet italesætter to centrale dimensioner i Qatars interesse for sporten, nemlig et sundhedsmæssigt perspektiv for Qatars indbyggere, hvilket

er en problemstilling Vision 2030 også italesætter, og et sigte om at levere internationale sportspræstationer. Sundhedsperspektivet har også til hensigt at skulle 'uddanne' indbyggerne i at blive mere bevidste om, hvilke sundhedsmæssige effekter sport og en aktiv livsstil kan bidrage med. Det andet perspektiv omhandler mulighederne for at producere atleter, som også med et internationalt sigte, kan være konkurrencedygtige, hvilket igen i en cirkulær proces skal styrke bevidstheden om sundhed internt i landet (NDS 1., 2011, s. 33). Tilgår vi det fokus som findes i NDS 1. på at producere atleter som kan lykkes i et internationalt perspektiv, leder dette tankerne over i Nyes argumenter for, at en stats bløde magt skal accepteres som værende legitim, før denne kan have den bedst mulige ønskede effekt. Den tiltrækning, som Qatar ønsker, at deres sportslige investeringer skal have, skal således underbygges ved, at Qatar også selv kan producere resultater i internationale konkurrencer, som kan legitimere deres interesse og tilstedeværelse i sporten (Reiche, 2014, s. 2). Derfor er det, set fra et blød magt-perspektiv, også nødvendigt at den sportslige satsning ikke udelukkende omhandler at skabe faciliteter, som kan tiltrække de bedste sportsudøvere og klubber i verdenen samt at afholde de største og mest prestigefyldte events, men at Qatar også selv skal være en legitim faktor i de sportsgrene de investerer i. Ovenstående placerer sig også i tråd med de fund som Brannagan & Reiche (2022) præsenterer i deres bog. Som nævnt argumenterer Brannagan og Reiche for at man skal forstå Qatars strategi i tre ben: *"the hosting of sports events; overseas sports investments; and leveraging domestic excellence"* (Brannagan & Reiche, 2022, s. 74).

NDS 2. evaluerer som nævnt den indsats, der blev leveret i forbindelse med NDS 1. fra 2011 til 2016. Rapporten omtaler tre væsentlige udfordringer, som, hvis de løses, kan være med til at imødekomme de problemstillinger, som Qatar har identificeret. De to første udfordringer er i fuld overensstemmelse med NDS 1. og ønsket om forbedret national sundhed og øgede muligheder for at levere *domestic excellence*. Dernæst bliver det tilføjet i NDS 2., at hvis de to ovenstående udfordringer skal løses, er det nødvendigt med en forbedret og mere integreret plan for *"community and elite sports facilities"* (NDS 2., 2018, s. 252). NDS 2. konkluderer dog, at der i henhold til de udfordringer er opnået store præstationer og fremhæver dernæst en lang række større sports events som er afholdt i Qatar i perioden fra 2006 og til 2016. Desuden bliver det også præsenteret som den absolut største bedrift, at det i perioden er lykket at vinde værtskabet for VM i fodbold i 2022 (NDS 2., 2018, s. 253). Verdensmesterskabet bliver naturligvis en stor og signifikant faktor i forståelsen af Qatars sportslige strategi og allerede i første kapitel af NDS 2. understreges det hvorledes dette VM muliggør nogle massive fremskridt i henhold til den samlede strategi (NDS 2., 2018, s. 6).

6.3.1 – National sundhed

Som tidligere berørt har Qatar både i Vision 2030, NDS 1. og NDS 2. et yderst udtalt ønske om at forbedre den nationale sundhed. Af NDS 2. fremgår det at Qatar særligt har problemer med overvægt, inaktivitet og rygning, i den forbindelse er sporten tiltænkt en central rolle (NDS 2., 2018, s. 137). Strategien på sundhedsområdet fokuserer særligt på tre temaer: ”*Better health, better care, better value*”, og i henhold til sporten er det særligt ’forbedret sundhed’ og ’forbedret omsorg’ som er interessant (NDS 2., 2018, s. 141). Det er, som vi kender det fra mange andre lande, tanken at en større grad af tilgængelighed i forhold til parker, sportscentre og andre sportsfaciliteter over hele landet, vil give befolkningen forbedrede muligheder for at deltage i diverse sportsgrene og aktiviteter (Grix et al., 2019, s. 72). Dette opnås blandt andet via investeringer i sportsklubber og foreninger. Ligeledes skal tiltrækningen af flere sportsevents øge det nationale fokus på sundhed og motion. Direkte omtales MOCS (Ministry of Culture and Sports) i syv forskellige tiltag, som direkte og målrettet skal søge at højne den nationale sundhed (NDS 2., 2018, s. 151-191). Ydermere er det tanken at ’elite skaber bredde’, altså at hvis Qatar på længere sigt kan præsentere sportslige resultater, vil dette bevirke, at den almindelige indbygger i Qatar også i større grad vil dyrke sport og idræt (NDS 2., 2018, s. 251). Hvorvidt dette udsagn i givet fald vil være korrekt, er en anden diskussion, som denne opgave ikke forholder sig til (Storm, 2022).

Qatar Development Bank konkluderer i overensstemmelse med ovenstående, i deres rapport om den sportslige sektor, også at: ”*A largely young population and the rise in awareness about the health benefits of exercise also bodes well for the future of physical sports in the region*” (QDB, 2021b, s. 26). Det andet aspekt hvor sporten også er tiltænkt en rolle, er i henhold til *better care*. Qatar ønsker nemlig at styrke fagligheden i sundhedssektoren og, også i et internationalt sigte, blive anerkendt som en førende aktør når det kommer til sundhedsbehandling, særligt i henhold til sportsskader og genoptræning (NDS 2., 2018, s. 162-163). En aktør, som er relevant at være informeret omkring i denne kontekst er AZF og deres ejerskab af Aspetar, som er et specialiseret ortopædisk og sportsmedicinsk hospital i Qatar. Aspetar udmærker sig på den internationale scene grundet deres tætte tilknytning til nogle af verdens største sportsorganisationer og klubber. Hospitalet er officiel medicinsk partner for blandt andre FIFA, Den Internationale Olympiske Komité, Paris Saint-Germain F.C. og Tottenham Hotspur F.C. Ydermere har en række af internationale sportsstjerner været tilknyttet hospitalet, hvilket har medvirket til at understøtte Aspetars internationale omdømme (Aspetar, u.åa; Aspetar, u.åc). Ligeledes er Aspetar også akkrediteret som ”*Medical Centre of*

Excellence” af FIFAs ”*Chief Medical Officer*”. Der findes 49 klinikker, som har modtaget denne hæder, og Aspetar er det eneste beliggende i Mellemøsten (Aspetar, u.åb).

6.3.2 – Qatars fokus på eliten

Som tidligere nævnt er det også en del af Qatars sportslige strategiske satsning selv at producere atleter og resultater, der kan placere Qatar på det internationale verdenskort. Som nævnt argumenterer Nye for, at hvis en blød magt-strategi skal lykkes, skal hensigterne og målsætningerne for bestræbelserne findes legitime og moralske (Nye, 2004, s. 11). Et element i opnåelsen af denne legitimitet er, at Qatar på troværdigvis kan argumentere for deres eksistens på den internationale scene, når det omhandler sportslige resultater. Dette element er også tydeligt at spore, når man gennemlæser særligt NDS 2. Heri bliver der omtalt et projekt under navnet *National Programme for the Advancement of Sport to Excellence* hvor MOCS og QOC skal opfylde forskellig KPI'er som samlet set skal understøtte eliteudviklingen i Qatar (NDS 2., 2018, s. 263). Én af disse KPI'er omhandler eksempelvis antallet af fuldtidsprofessionelle sportsatleter, Qatar skal kunne præsentere frem mod 2030 (NDS 2., 2018, s. 317). Hvis vi i den henseende inddrager sportswashing, kan en opnåelse af internationale sportsresultater måske også i nogen grad imødekomme den kritik som blandt andet fandt sted op imod VM i 2022 (Boykoff, 2022b, s. 7). Her gik kritikken blandt andet på Qatars ´ret´ til at deltage og ydermere afholde dette VM, uden selv at have opnået sportslige resultater inden for fodbolden, og at Qatar ikke besad en tilstrækkelig historik til at blive tildelt rollen som værtsnation. Qatar havde aldrig før kvalificeret sig til en VM-slutrunde og som det også fremgår af FIFA's evalueringsrapport havde Qatar også relativt store mangler i forhold til eksempelvis fodboldstadioner. Buddet indeholdt tre stadioner som eksisterede da buddet blev afgivet og ni, som efterfølgende skulle bygges frem mod afviklingen af turneringen (FIFA, 2010, s. 4). Omvendt findes argumentet, at afviklingen af et sådan SME, kunne skabe grobund for i fremtiden at øge den nationale interesse for, i dette tilfælde fodbold. Dette kunne igen bidrage med at transformere Qatar til en mere relevant sportsnation. Den logik følger netop nogle af de tendenser, som Said præsenterer i sin forståelse af occidenten mod orienten, hvor netop argumentet vil være at hvis dette vestlige hegemoni ikke brydes, fastholdes lande som Qatar i deres nuværende position (Said, 1978, s. 7-8). Et legitimitetsspørgsmål, vi vender tilbage til.

Qatars investeringer i at kunne producere flere og større sportslige resultater for fremtiden, særligt indenfor fodbolden, er tydelig. Det søges at etablere en struktur, som skal skabe grundlaget for de bedst mulige betingelser (Aspire Academy, u.å). Aspire Academy administrerer en lang række

akademier rundt om i verdenen. Disse akademier leder efter talenter, som efterfølgende kan blive tilbudt en aftale om at komme til Qatar (Deutsche Welle, 2017). På denne måde søger Qatar at skabe et fodboldøkosystem, som i sidste ende gerne skulle producere resultater i tråd med ambitionerne i NDS 2. Udover at Qatar også har et fodbolduddannelsesprogram i Doha, er der således skabt et sportsligt setup omkring fodbolden, som skal sikre de bedst mulige betingelser for på længere sigt at producere bedre sportslige resultater (NDS 2., 2018, s. 317). Selvom det stadig er sparsomt med de fodboldmæssige resultater, vandt Qatar dog Asien Cup i 2019 (Freeley, 2020). Lignende tendenser ses også indenfor andre sportsgrene, men fodbolden fremstår som det største fokuspunkt.

6.3.3 – Massive forandringer bygget på eksisterende værdier og kultur

Som tidligere nævnt er der et meget udtalt ønske om, at den massive forandring, som landet ønsker at gennemgå, samtidigt skal tage højde for de værdier, Qatar bygger på. Det er som nævnt vigtigt at udviklingen går hånd i hånd med værdier omkring familie samt arabiske og islamiske værdier. Med samme forståelse skriver Grix og Brannagan også at Qatars interesse i sporten tager udgangspunkt i et ønske om at "(...) *debunk various negative cultural stereotypes, most particularly the connotations of Arabs as static, undeveloped, and lazy*" (Grix & Brannagan, 2016, s. 264). Det er på denne vis også et lag i Qatars strategiske interesse i sporten at berette om, hvilket land Qatar også er, udover deres enorme rigdom. Det er således også en del i den fortælling, som sporten er en del af, at berette om de mellemøstlige lande på en positiv og konstruktiv måde, således at barriererne mellem øst og vest – occident og orient – bliver nedbrudt. Dette er i tråd med de resultater vi så hos Gläbel et al. (2023). Hvis man igen kigger gennem blød magt-prismen, kan nedbrydningen af disse barrierer naturligvis også være fordelagtige for Qatar, som ønsker større interesse fra andre lande og særligt stærke og investeringslystne økonomier (Grix & Brannagan, 2016, s. 265).

Udover en lang række punkter i forhold til økonomi og sikkerhedspolitik er det måske også her, en del af logikken i forhold til forbrødringen mellem Qatar og Saudi-Arabien skal findes. Der eksisterer nogle grundlæggende værdier, som Qatar og Saudi-Arabien i større grad er enige om, sammenlignet med de nationer, som ellers fylder mest i et internationalt sportspolitisk billede. Qatar og Saudi-Arabien har således nogle fællespunkter, når det internationale samfund lægger pres på disse lande, når de ønsker en større rolle inden for sporten. Saudi-Arabien har ligesom Qatar været under massiv kritik for deres nationale politikker og spørgsmål omhandlende menneskerettigheder, blandt andet i forbindelse med lanceringen af den tidligere omtalte golfturnering – LIV Golf (Schaffer, 2023).

Et andet og, ifølge Boykoff, ofte overset indenrigspolitisk perspektiv er holdningen blandt de nationale indbyggere til den massive fornyelsesproces, som Qatar ønsker at gennemgå i bestræbelserne på at nå deres meget ambitiøse målsætninger frem mod 2030. I denne henseende mener Boykoff også, at de forskellige sportsevents spiller en afgørende rolle på linje med at skabe et internationalt omdømme eller at øge den nationale BNP, nemlig at holde indbyggerne tilfredse med den siddende royale familie og Emiren (Boykoff, 2022b, s. 1). Helt i overensstemmelse med den tidligere omtalte mekanisme med at 'brød og væddeløb' skal holde indbyggerne tilfredse og understøtte opbakningen til regimet. Ligeledes kan interessen i sporten ydermere også understøtte en national stolthed, som på samme vis kan styrke tilfredsheden med styret (Boykoff, 2022b, s. 4). I forlængelse af ovenstående argumenterer Stoklund for, at PSG for Qatar kan anskues med samme vinkling. Nemlig at Qatars manglende præstationer inden for fodbolden kan afløses af PSG, således indbyggerne oplever det franske storhold som en "art nationalt landshold" (Stoklund, 2021, s. 58).

6.4 - Diversificering af Qatars nationaløkonomi

Et gennemgående element i Qatars politiske strategiske brug af sporten omhandler, som allerede etableret, en diversificering af statens nationale økonomi. Qatars enorme rigdom er baseret på naturressourcer, og det er uundgåeligt, at for at sikre den samme økonomiske styrke i fremtiden, skal der søges efter alternativer for på længere sigt at substituere den indtægt som er genereret af olie- og gasreserverne (Grix & Brannagan, 2016, s. 264). Stoklund gennemgår i sit speciale hvorledes denne økonomiske styrke har en central rolle i at opretholde afhængighedsforholdet mellem borgerne og styret i hvad han beskriver som en *rentierstat* (Stoklund, 2021, s. 44). På en række forskellige parametre gennemgår Stoklund, hvorledes denne økonomiske styrke ifølge ham er altafgørende for stabiliteten internt i landet. Derfor er det for den siddende Emir og den royale familie vigtigt at bibeholde den magt, som det økonomiske råderum bidrager med. Det er derfor også afgørende, at Qatar begynder en omstilling af økonomien, således denne er fremtidssikret (Stoklund, 2021, s. 52-53). I denne kontekst bliver sporten igen et anvendeligt redskab, som på flere forskellige måder kan skabe de rigtige forbindelser, men også i sig selv blive en sektor, som i fremtiden kan generere en signifikant økonomisk gevinst. Ligesom de indenrigspolitiske elementer går ønskerne om en øget diversificeret økonomi igen i samtlige dokumenter, og som den kommende underoverskrift antyder, deles ambitionerne for økonomien op i tre dele. Først en del om tiltrækningen af udenlandske investeringer i Qatar, dernæst et afsnit om Qatars egne investeringer i andre lande og deres betydning, efterfølgende et særskilt afsnit om turisme og dets betydning i den samlede strategi.

6.4.1 - Udenlandske investeringer i Qatar

Som nævnt er det en central del af Qatars samlede Vision 2030 at opnå en større diversificering af økonomien, og heri spiller sporten også en rolle. Blandt andet kan sporten for Qatar være med til at tiltrække udenlandske investeringer til landet:

”Investments in sporting success are also a developmental tool to improve the country’s infrastructure, particularly for emerging countries. This includes the infrastructure related to sports such as stadia and other physical infrastructure such as roads, railways, airports, ports, telecommunication, hotels and others that encourage foreign investment in the country and improve tourism” (Reiche, 2014, s. 2).

Som det fremstår i citatet og af de inddragede dokumenter, findes der et udtalt ønske fra Qatars side, også gennem sporten, om at sikre udenlandske investeringer, som samlet set skal understøtte den fornyelsesproces, landet skal gennemgå. I forlængelse heraf bliver det netop beskrevet hvilken rolle sporten og særligt VM i 2022 spiller i denne proces. I NDS 2. står der direkte *”The FIFA projects, was the cornerstone of the activities of the construction sector and other services”* (NDS 2., 2018). Ligeledes fremgår det også som en konkret opgave i NDS 2. at: *”Conduct a study to determine the investment opportunities for the sports facilities of the FIFA World Cup 2022 by the end of 2018”* (NDS 2., 2018, s. 262). I dette tilfælde faciliterer eventet forskellige investeringer og fornyelsesprocesser. Det kan på denne vis skabe en nyfundet investeringslyst, som diverse sektorer kan nyde godt af, som alene er skabt grundet dette konkrete SME (Elsborg, 2018). Det er netop med et mål om, gennem forbedrede relationer til diverse lande og med forbedrede betingelser for udenlandske investeringer i landet, at sikre disse. Disse investeringer skal i sidste ende sikre den omtalte diversificering (Grix et al., 2019, s. 47; Katyal, 2021, s. 276; Stoklund, 2021, s. 52). Denne interesse skal ligeledes bakkes op af relevant politisk fleksibilitet, som skal muliggøre hurtig behandlingstid ved større samarbejder, hvor udenlandske investorer ønsker at indgå (NDS 1., 2011, s. 9). Dette område af Qatars strategiske interesse i sporten er ifølge NDS 2. stadig et område, hvor der findes et stort uudnyttet potentiale. Der findes stadig et massivt ønske om at forbedre og tiltrække flere investorer til landet. Denne del af strategien løfter endnu ikke sin del af byrden i forhold til en diversificering af økonomien (NDS 2., 2018, s. 258). Et eksempel på hvorledes Qatar søger at imødekomme dette, ifølge dem, uudnyttede potentiale kunne være initiativer som *Sport Accelerator*, et program for start-ups og innovative virksomheder inden for sportssektoren. Programmet er designet til at give virksomhederne mulighed for at udvikle deres idéer og teknologier, forbedre deres

forretningsmodel, og ydermere får virksomhederne adgang til en række faciliteter og ressourcer, herunder adgang til Aspire Zones ”state-of-the-art” sportsfaciliteter og laboratorier (Sport Accelerator, u.å). Initiativer som Sport Accelerator bliver blandt andet promoveret via *Invest Qatar*, som er en statsejet organisation som skal fremme udenlandske investeringer. Invest Qatar er en del af QIA som er en organisation, vi vender tilbage til i det kommende afsnit (Invest Qatar, u.å).

6.4.2 – Qatars investeringer i udlandet

Selvom det i det ovenstående afsnit blev etableret, at Qatar søger at fremme udenlandske investeringer i landet, er det mere tydeligt og mere omtalt hvorledes landet har søgt at sikre en øget diversificering af økonomien gennem investeringer i udlandet. Her spiller QIA en helt særlig rolle. QIA er Qatars statsejede investeringsfond, som blandt andet gennem deres datterselskab Qatar Sports Investment (QSI) investerer massivt i den sportslige sektor. QSI ejer blandt andet Paris Saint-Germain (PSG), SC Braga og har tidligere, gennem Burrda Sport, haft samarbejder med en række forskellige engelske fodboldhold, heriblandt Leicester City og Wolverhampton Wanderers F. C (Olsen, 2022b). Ifølge Katyal har QSI aktiver for 295 milliarder dollars, vel at mærke i 2021 (Katyal, 2021, s. 272). Opkøbet af PSG var i særdeleshed med til at sætte QSI og Qatar på det internationale verdenskort. QIA, QSI, Aspetar, AZF men også en lang række andre statsejede virksomheder har alle været involveret i den massive interesse i international sport, hvor også Qatar Airways og Ooredoo kan være relevante at kende til. Min egen tidligere omtalte artikel giver et indblik i en stor del af de ejerskaber og sponsorater, Qatar er og har været involveret i, men oversigtsartiklen er selvsagt ikke udtømmende. Alligevel er det relevant at bide mærke i, hvordan Qatar Airways besidder de mest prominente sponsorater, hvilket også er i overensstemmelse med Chadwick et al., som i deres artikel netop beskriver hvorledes det blandt de såkaldte ”*emerging states*” ofte er luftfartsselskaberne, som spiller en central rolle i de nye ”*soft power sponsorships*”, naturligvis sammen med de statsejede investeringsfonde (Chadwick et al., 2022, s. 197). I den forbindelse kunne man nævne Emirates fra Dubai, Etihad Airways fra UAE og ligeledes spås det at det nystiftede Riyadh Airlines i fremtiden kommer til at spille en lignende rolle for Saudi-Arabien (Chadwick et al., 2022). Interessen som eksempelvis Qatar Airways skaber har stor betydning for Qatars sportslige strategiske satsning. Stoklund skriver blandt andet i sin analyse af både UAE og Qatar, at opkøbene af fodboldklubberne Manchester City og PSG:

”(...) anvendes som redskab i etableringen af disse bilaterale relationer til hhv. Storbritannien og Frankrig. Denne etablering sker bl.a. via fodboldklubberne, som fungerer som en art

proxyinstitution for dette uformelle diplomati og som kommunikation mellem de to regimeledelser eller regimernes delegater og indflydelsesrige politikere og aktører” (Stoklund, 2021, s. 61).

Man skal se disse investeringer i en større kontekst end ‘bare’ at etablere en relation til et andet land. Det handler også om at ”*create a financial dependence*” (Chadwick, 2022, s. 697). En afhængighed vi kommer tilbage til, når vi skal forstå det geo- og sikkerhedspolitiske hensyn. Denne forretningsmetode bliver også kaldet *Foreign Direct Investment (FDI)* og bliver også omtalt således i NDS 2. (CFI, 2023; NDS 2., 2018, s. 91; 96; 311; 315). Denne investeringsmetode har en række fordelagtige økonomiske gevinster tilknyttet, som indeværende speciale ikke går yderligere i dybden med.

QIA og AZF bliver begge nævnt i NDS 2. som organisationer der besidder en rolle i Qatars bestræbelser på at sikre landets økonomiske position fremadrettet. Men mere interessant er læsningen, når man gennemgår QDBs analyse af den sportslige sektor. QDB beskriver i en figur Qatars ”*Sports Ecosystem*”, hvor Aspire Zone bliver præsenteret som hovedansvarlig faciliterende organisation, der besidder en central rolle i afviklingen af diverse sportsevents (QDB, 2021b, s. 10). Dernæst beskrives det hvorledes Qatar Airways men også Qatar National Bank i særdeleshed er integrerede aktører inden for sponsorering af sportshold- og klubber. Afslutningsvis nævnes beIN sports som værende en essentiel organisation inden for ”*broadcasting*” (QDB, 2021b, s. 10). Der findes således en tydelig rollefordeling i den sportslige sektor i Qatar og det beskrives hvorledes disse organisationer i sammenspil har til opgave at sikre og forbedre sportens rolle også i forhold til at sikre diversificeringen af Qatars økonomi i fremtiden. QDB har i forbindelse med rapporten også udarbejdet et såkaldt SWOT-analyse, som skitserer, hvorledes Qatar styrker, svagheder, muligheder og trusler ser ud fremadrettet. Blandt andet bliver beIN sports, Aspire Zone og den generelle sportslige infrastruktur fremhævet som styrker, hvorimod en stigning i den sportslige interesse fra andre regionale aktører som Saudi-Arabien og UAE bliver anset som en trussel (QDB, 2021b, s. 25). Det er i indeværende analyse ikke muligt at dykke detaljeret ned i hvorledes hver enkelt organisation konkret bidrager til Qatar strategiske interesse for sporten, men samlet kan der argumenteres for at disse forskellige organisationer har en overordnet fælles målsætning. Disse aktører skal først og fremmest markedsføre Qatar til det internationale publikum, helt i overensstemmelse med Nyes forståelse af en samlet blød magt strategi. Dernæst er det også centralt, at disse investeringer skal søge at etablere og forbedre de internationale relationer til andre lande og virksomheder, som vi ser det med relationen til Frankrig og England (Reiche, 2014, s. 10). Her besidder beIN Media Group og derved beIN sports nødvendigvis også en fremtrædende position, som er vigtigt at forholde sig til.

beIN sports er indehavere af en lang række tv-rettigheder, som blandt andet inkluderer UEFA Champions League, Premier League (England), La Liga (Spanien), Serie A (Italien), Ligue 1 (Frankrig) og Bundesliga (Tyskland) plus en lang række andre tv-rettigheder inden for fodbolden og en hel del yderligere ved andre sportsgrene, hvor man kunne fremhæve French Open (tennis) og NBA, den amerikanske basketball liga (Olsen, 2022a). Listen af tv-rettigheder er massiv og understreger beIN sports tilstedeværelse i sporten. Reiche understreger også den centrale position, som beIN Media Group har opbygget, og hvor vigtig gruppens betydning er for Qatar: ”*‘branding’ for all the foreign policy efforts of Qatar*” (Reiche, 2014, s. 13).

I forlængelse af relationsskabelsen til andre nationer, argumenterer Boykoff også for, at den strategiske satsning fra nationalstater i sporten, kan være med tanke på at etablere og forbedre relationen til væsentlige idrætspolitiske aktører som FIFA, UEFA, IOC og deslige (Boykoff, 2022b, s. 4). Relationsskabelsen er i særdeleshed noget, Qatar selv er opmærksom på i afsnit 3. *Cultural Enrichment and Sports Excellence* af NDS 2., hvor der skrives: ”*Qatar has acceded to various regional and international organizations. It has also maintained friendly relations with various countries around the world*” (NDS 2., 2018, s. 257). Det er eksempelvis gennem organisationer som beIN sports at disse relationer skabes og holdes ved lige. beIN sports åbner, gennem deres massive portefølje, dørene til mange forskellige internationale sportsorganisationer. I rapporten foresættes understregningen af, at gode internationale relationer er en væsentlig styrke for Qatar, og det beskrives, hvorledes den strategiske interesse i blandt andet sporten vil ”(...) *maximize the benefits of all bilateral and regional agreements and optimize their implementation*” (NDS 2., 2018, s. 257). Her ser vi netop en forståelse af disse organisationer som en art ”*proxyinstitution for dette uformelle diplomati*” (Stoklund, 2021, s. 61). QDB understreger styrken af beIN sports i deres rapport om mediesektoren i Qatar, og sammenligner beIN med Al Jazeera (QDB, 2021a, s. 24).

6.4.3 – Turisme

I forlængelse af det ovenstående afsnit er det naturligt også at forholde sig til turismespektet af Qatars strategiske interesse i sporten. Det fremgår tydeligt af NDS 2., at turismesektoren i fremtiden skal bidrage yderligere til Qatars økonomi, og at Qatar Tourism Authority (QTA) i sammenspil med MOCS skal søge at udnytte det fokus, som et VM kan bidrage med (NDS 2., 2018, s. 101). Et af de mest kendte eksempler på denne synergi mellem QTA og sporten var i optakten til VM, hvor Visit Qatar fremførte en reklamevideo for Qatar som turistdestination, hvor verdensstjernen David Beckham indgik (Visit Qatar, 2022). Hvis man følger Grix og Brannagans udvidelse af blød magt-

begrebet i deres såkaldte *soft power package* er det tydeligt, at turismeaspektet fylder meget. Direkte argumenterer de for at *"An SME can kick-start tourism, have an impact on diplomatic relations, and affect trade"* (Grix & Brannagan, 2016, s. 261). Således er det også muligt for Qatar at fremme sin kultur og livsstil i sammenspil med at promovere landet som et oplagt sted for den næste rejseoplevelse. Særligt sporten og sportsturismen kan være en mulighed, hvor Qatar kan søge at udbrede en større forståelse for landets historie og værdier. Gentagne gange bliver det også nævnt, særligt gennem NDS 2., hvorledes landets sportslige satsning og *"Qatar's future as a global sports hub"* skal være i sammenspil med de værdier og den kultur, som Qatar besidder, som vi netop berørte det i starten af analysen (NDS 2., 2018, s. 251).

I Nyes definition af hvad blød magt er, understreger han vigtigheden af et lands tiltrækningskræft gennem et lands kultur, politiske idealer og deres førte politik (Nye, 2004, s. 10 (X)). Qatar kan gennem den øgede turisme og generelt øgede tiltrækning måske nedbryde nogle af de barrierer, som står i vejen for en stærkere international position. Således kan sporten også gennem turismen facilitere en bedre udnyttelse af deres interesse i sporten. Det beskrives nemlig direkte i NDS 2., at Qatar ser denne interesse i overensstemmelse med Nyes forståelse, der bliver således skrevet: *"The State is keen to constantly promote dialogue using soft power diplomacy initiatives in regional and international affairs"* (NDS 2., 2018, s. 270).

I QDBs rapport om turismesektoren i Qatar argumenteres der for at landet indeholder et ikke tilstrækkelig udnyttet potentiale, hvis man sammenligner med UAE og Saudi-Arabien (QDB, 2021c). I overensstemmelse med QDB beskriver Grix et al. forholdene mellem disse tre lande på turismeområdet: *"(...) the World Travel and Tourism Council (WTTC) estimated Qatar's total tourism contribution to national GDP in 2014 was \$10.9 billion, one-third that of the UAE and one-fifth that of Saudi Arabia"* (Grix et al., 2019, s. 102). Ikke alene er det en udfordring, som Qatar skal forsøge at imødekomme, men der er også en lang række andre industrier, som kunne nyde godt af en bedre turismesektor. Særligt når Qatar netop har opnået en fordelagtig position internationalt til netop at kunne tiltrække disse SME'er. Som tidligere nævnt ville hoteller, restauranter, shopping centre med mere nyde godt af et forbedret afkast af den ellers meget prominente satsning, Qatar har lavet i henhold til sporten (Reiche, 2014, s. 8-9). Qatar kan nemlig præsentere en række årligt tilbagevendende sportsevents af en vis kaliber, som ATP-turneringen i tennis, Qatar Golf Masters, IAAF Diamond League (atletik), Qatar Grand Prix (Formel 1) som ligger udover de enkeltstående events (Reiche, 2014, s. 7). Interessen i disse sportsevents har naturligvis også den effekt, at Qatar ønsker at forbedre deres image i henhold til det internationale publikum (Ang, 2013, s. 22). Det er

dog vigtigt at understrege, at dette element kun er en del af det samlede billede. Den nationale branding skal naturligvis ikke underkendes men denne analyse ønsker netop at præsentere et større billede af Qatars strategiske brug af sporten.

6.5 – Det udenrigs- og geopolitiske perspektiv

Som vi berørte det i forbindelse med rammesætningen for hvorledes Vision 2030 og de efterfølgende to strategier skulle læses, handler den strategiske interesse i sporten naturligvis meget om de udenrigs- og geopolitiske perspektiver. Qatar har, som vi kort berørte det, historisk set været 'lillebror' i det magtspil, der har foregået omkring dem i den Persiske Bugt. Qatar ligger geografisk 'spæret inde' mellem Iran, Irak, Saudi-Arabien og UAE, hvor mange og meget komplekse interessekonflikter udspilles. Qatar deler et olie- og gasfelt med Iran som hedder South Pars/North Dome (Reuters, 2019). North Dome er Qatars del af feltet og dette interessefællesskab med Iran har kun yderligere kompliceret forholdene i området. Grundet det delte olie- og gasfelt har det været vigtigt at opretholde en positiv og konstruktiv relation til Iran, hvilket for Qatar er lykket uden større politiske eller sikkerhedsmæssige problemer (Brannagan & Reiche, 2022, s. 34). Dette til trods har den nødvendige goodwill mod Iran haft andre konsekvenser qua Saudi-Arabiens position i området og ydermere også deres position og betydning i GCC. Iran og Saudi-Arabien har en langvarig og dyb konflikt, der har rødder i både religiøse og geopolitiske problemstillinger. Det har derfor været en markant udfordring for Qatar at balancere denne konflikt (Goos, 2020). Ydermere har Qatar også selvstændigt haft et ønske om at positionere sig stærkere i området og sikre sin egen nationale autonomi, som vi berørte det tidligere (Stoklund, 2021, s. 34-35). Hertil har sporten spillet og vil også i fremtiden spille en væsentlig rolle, som handler om mere end økonomi. Qatars evne til at placere deres navn på den internationale idrætspolitiske scene og ydermere blive en relevant aktør i denne kontekst er direkte også med til at øge deres nationale sikkerhed:

”Qatar’s security policy is by necessity, centred on the exercise of soft power through peaceful international cooperation and association with the values of peace, security and integrity. Part of this strategy has involved Qatar embedding itself within international society as a key centre for dialogue on global issues and peacebuilding” (Brannagan & Giulianotti, 2015, s. 710-711).

Som det indirekte blev berørt i afsnittet om Qatars investeringer i udlandet fylder dette perspektiv en del i Qatars sportslige strategi og har gjort det gennem en årrække. Det er velbeskrevet, hvorledes opkøbet af PSG var et led i det strategiske samarbejde med Frankrig, som gennem mange år har været

tæt (Invest Qatar & Business France, 2023). Netop grundet bekymringer om Qatars autonomi har det gennem en længere periode været vigtigt at benytte blød magt. Relationen til Frankrig og England men også USA er i denne kontekst særlig vigtig. I henhold til sportssektoren er det særligt Frankrig og England som er relevante. Som Davies og Smith tydeligt illustrerer det i deres artikel om Qatars investeringer i England, er sporten naturligvis kun en del af det store billede, men dog stadig en yderst relevant del (Davies & Smith, 2022). Serafin og Stoklund (2014; 2021) viser at de samme tendenser findes i Frankrig, og samlet set er det de samme bagvedliggende tanker og strategier som ligger til grund for disse investeringer, nemlig at Qatar skal opnå at blive ”*Too big to ignore*” (Katyal, 2021, s. 277). Katyal omtaler det som ’diplomatisk synlighed’ og det beskriver præcist, hvorledes Qatar gennem denne involvering med signifikante aktører på den internationale scene sikrer, at et eventuelt ønske om at bryde Qatars autonomi fra eksempelvis Saudi-Arabiens side vil blive analyseret med en forståelse for Qatars relationer til England, Frankrig og USA.

6.6 – Menneskerettigheder, korrupcion og orientalisme

Sportsevents og et fokus på menneskerettigheder hænger ofte sammen, særligt hvis man følger Daniela Heerdt, som i sin bog eksemplificerer hvorledes denne sammenhæng har været til stede historisk (2021). Heerdt peger særligt på tre eksempler som understreger denne sammenhæng - OL i Tyskland i 1936, som vi også berørte i problemfeltet. Dernæst udelukkelsen af Sydafrika fra international sport mellem 1964 og 1988 grundet apartheid og Tommie Smiths *black power* gestus ved OL i 1968 (Heerdt, 2021, s. 21-22). Ligeledes har store internationale sportsorganisationer som eksempelvis FIFA og IOC også indskrevet menneskerettigheder som et officielt hensyn i deres arbejde med sporten (FIFA, u.å; IOC, u.å). Grundet denne sammenhæng, som vi blandt andet også oplevede i forbindelse med VM i 2022, findes der en indbygget risiko i Qatars massive strategiske satsning på sporten. Flere af de forskere, som er anvendt i denne analyse, påpeger nemlig muligheden for et ”*backlash*” ved Qatars investeringer og omtaler muligheden for *soft disempowerment*. Brannagan og Giulianotti anser det som en mulighed, at hvis dette fokus på menneskerettigheder og Qatars udfordringer med disse, ender med at fylde forholdsvis meget i fortællingen om Qatar, kan det bryde de effekter, som strategien arbejder imod (Amnesty International, u.å; Brannagan & Giulianotti, 2018, s. 1144). Som nævnt i teoriafsnittet omtaler de denne effekt som *credible attraction filter* en art troværdighedsfilter, som kan blokere den tiltrækning, Qatar forsøger at skabe (Brannagan & Giulianotti, 2018, s. 1144). Dette filter kan så at sige bryde de forskellige niveauer, som vi har beskæftiget os med i henhold til blød magt og sportswashing. Uanset hvorvidt vi taler om Qatars

ønske om at skabe internationale relationer i henhold til politik, økonomi, turisme eller noget fjerde kan denne mulige *disempowerment* komme i vejen for udviklingen, fordi det kan fratage Qatar deres legitimitet og troværdighed. Den kritiske dækning var eksempelvis massivt til stede ved VM i 2022 og blandt andet Amnesty Internationals dækning og deres afsløringer om migrantarbejdernes forhold samt LGBTQ+ og kvinders manglende rettigheder, var i særdeleshed med til at styrke den kritiske dækning af Qatar som værtsland. Ligeledes kan det siges om de korruptionsanklager, landet er genstand for. Den massive kritiske dækning til trods, var der også aktører som eksempelvis Malmvig, som forsøgte at nuancere denne. Som vi også har set det i den ovenstående analyse, findes der mange nuancer og grunde til, at Qatar har deres strategiske interesse i sporten, hvilket ifølge Malmvig ikke blev dækket helt i samme grad som de naturligvis alvorlige udfordringer, Qatar har i forhold til menneskerettighederne i landet (Malmvig, 2022a; Malmvig, 2022b). Alligevel kunne nogle af disse udfordringer muligvis være blevet afdækket og fortalt mere flersidet end tilfældet var, og netop denne pointe taler ind i Soids argument om den orientalistiske verdensforståelse (1978). Den strategiske interesse for Qatar handler i mange henseender om at 'komme ind i varmen', således at staten på længere sigt kan sikre sin egen overlevelse, både i henhold til statens autonomi og i henhold til den økonomiske afhængighed af fossile brændstoffer. I bestræbelserne på denne overlevelse er Qatar på nogle punkter, som Malmvig argumenterer for, et foregangsland for regionen, og argumentet i denne forståelse er at hvis det vestlige hegemoni gav mere plads til såkaldte *emerging states*, kunne eventuelle moderniseringsprocesser i disse lande fremskyndes.

Søyland (2022) finder dog omvendt, at Qatars interesse netop kræver et udtalt kritisk fokus:

"Qatar's sports diplomacy needs to be looked at in a critical light. The concept of sportswashing is a fitting description of how Qatar's sports strategy deliberately seeks to launder or whitewash its global reputation and cover up their abysmal human rights record by being associated with sports, and its global appeal" (Søyland, 2020, s. 59).

Den ovenstående analyse af Qatar har med fuldt overlæg søgt at tilgå den strategiske interesse i sporten værdineutralt, således det blev muligt at forstå den helhed som findes i den samlede strategi. Dette var også argumentet for at inddrage det orientalistiske perspektiv som skulle søge at forstå Qatars udgangspunkt, for på den måde at kunne tilgå dokumenterne med en forståelse for Qatars position og de udfordringer, som findes i den kontekst. Den helhedsorienterede tilgang var også et af de centrale argumenter i at inddrage sportswashing som et teoretisk perspektiv, på trods af Skeys

argumenter om et indbygget negativt fokus, således de indenrigspolitiske hensyn kunne få den opmærksomhed, som Nyes blød magt teori måske ikke i samme grad havde tilgodeset (Skey, 2022). I forlængelse af Malmvig kan både Sønderholms artikel (2023), men også Martin Hvidts kronik (2022) nævnes som eksempler, der søger at nuancere den kritiske dækning af Qatar. Hvidt mener, i tråd med den ovenstående analyse, at strategiens interesse langt hen ad vejen handler om statens overlevelse med et særskilt blik rettet mod Saudi-Arabien. Det, som dog er særlig interessant ved kronikken, er at Hvidt argumenterer for, at Emiren og den øverste del af Qatars styre faktisk gerne vil imødekomme nogle af de problemer, som findes med migrantarbejderne, men at styret er for svagt (Hvidt, 2022). Logikken er, at erhvervssektoren besidder en alt afgørende rolle i disse meget ambitiøse idrætspolitiske bestræbelser, da det er dem, som skal skabe rammerne for strategien. Markante reformer på arbejdsmarkedet vil derfor forringe erhvervssektorens lukrative position og være en kostelige affære, hvis forholdende omkring løn, pauser, sikkerhed med mere skulle forbedres (Hvidt, 2022). Så selvom Qatar har midlerne og eventuelt også et politisk ønske om at imødekomme deres problemer, kan de være forhindret på anden vis. Hvidt afslutter kronikken med et citat som opsummerer hans anke meget præcist: *"Vi tror forlods, at autokratier nødvendigvis har stærke ledere. Men sådan er det ikke altid og slet ikke i Qatar"* (Hvidt, 2022). Sønderholm gennemgår i sin artikel en række argumenter som alle omhandler et, på daværende tidspunkt, muligt boykot af VM i Qatar, og han argumenterer for at rige lande fra det globale nord ikke burde benytte sig af denne mulighed. En særlig interessant nuance, Sønderholm præsenterer, omhandler migrantarbejderne og grunden til at de søger mod Qatar efter arbejde. Han mener ikke, man kan omtale Qatars behandling af migrantarbejderne som *"moderne slaveri"*, da der ikke er tale om et decideret ejerskab af arbejderne (Sønderholm, 2023, s. 8). Dernæst påpeges det, at disse migrantarbejder af egen vilje grundet nogle, relativt set, dårligere muligheder i hjemlandet selv søger mod Qatar i håbet om et job og muligheden for en bedre løn. Ifølge Sønderholm har arbejderne således givet *"informeret samtykke"* til den kontrakt, de underskriver med arbejdsgiveren (Sønderholm, 2023, s. 27). I forlængelse heraf mener han, at det ville være hyklerisk af de rige lande fra det globale nord at fratage migrantarbejderne denne mulighed. Disse lande tilbyder ikke selv adgang til deres arbejdsmarked, hvor mulighederne og arbejdsforholdene er markant bedre. Derudover har de rige lande fra det globale nord også opstillet handelsbarrierer, som yderligere fastholder de lande, hvorfra migrantarbejderne typisk kommer, i en struktur, der gør det vanskeligt at opnå tilstrækkelig økonomisk fremgang og skabe velstand, hvilket ellers kunne have gjort, at migrantarbejderne i første omgang ikke behøvede at forlade deres hjemland og rejse til Qatar (Sønderholm, 2022; Sønderholm, 2023).

Der findes således mange facetter og nuancer som kan være relevante at være bevidste om, når diskussionerne pågår om Qatars interesse i sporten. Særligt når det er ønsket at tilgå helheden i strategien og de eventuelle udfordringer, strategien kan stå overfor. Moderniseringsprocessen som Qatar er i gang med og de mulige troværdighedsfiltre nødvendiggør derfor en forståelse for kompleksiteten i den strategiske interesse i sporten, særligt når det også er ønsket at nuancere forståelsen omkring vestens position og argumentet om hegemoni.

7.0 - Konklusion

Dette speciale havde til hensigt at undersøge helheden i Qatars strategiske interesse i sporten, grundet en personlig og faglig interesse i feltet, som ydermere er understøttet af min ansættelse hos Play the Game. Efter en gennemgang af den eksisterende litteratur og med en general interesse for udviklingen i international sport endte specialet med nedenstående problemformulering, som dernæst er søgt besvaret:

Hvordan kan man forstå helheden i Qatars politiske strategiske brug af sporten ved hjælp af Sportswashing, Blød magt og orientalisme?

Specialet har gennem den kvalitative dokumentanalytiske metode forsøgt at undersøge helheden i Qatars politiske strategiske interesse i sporten. Analysen har i tæt sammenspil med den eksisterende litteratur søgt at nuancere mangesidigheden i den nationale strategi og berette om, hvorledes perspektivet og derved konklusionen på strategien kan variere.

I overensstemmelse med definitionerne af blød magt og sportswashing kan det konkluderes, at Qatars politiske strategiske brug af sporten opfylder de elementer, som findes i de to definitioner, men at strategien også indeholder flere yderligere elementer, som også det kritiske fokus fra det orientalistiske perspektiv har været med til at tilføje, når dette blik blev anvendt i forlængelse af blød magt og sportswashing (Boykoff, 2022a; Nye, 2004, s. 10 (X); Said, 1978).

Analysen finder således fire overordnede tematikker som gennem de valgte dokumenter fremstår væsentlige i en samlet forståelse. Først 1) findes den indenrigspolitiske dimension, som har tre underpunkter: det nationale sundhedsperspektiv, Qatars ambition om at levere *domestic excellence* samt ønsket om stadig at bygge disse ambitioner på deres eksisterende værdier og kulturelle kapital. 2) Den udenrigs- og geopolitiske dimension præsenterer, hvorledes Qatars økonomiske situation er unik, men samtidig at deres nationale autonomi er udfordret. Qatar bevæger sig således i en kontekst med mange forskellige interesser og søger mestendels at sikre statens overlevelse på længere sigt. Hvilket leder videre til 3) diversificering af Qatars økonomi, opdelt i tre elementer: udenlandske investeringer i Qatar, Qatars investeringer i udlandet og turismesektoren, som på samme vis skal understøtte mulighederne for at opretholde statens autonomi og den folkelige opbakning til styret.

Den afsluttende tematik 4) berettede om hvordan kritik af menneskerettigheder og anklager om korrupsion kan annullere deres strategiske satsning i overensstemmelse med Brannagan & Giulianottis (2018) forståelse af tre mekanismer der kan udløse *soft disempowerment*, som dog samtidig kan nuanceres qua det orientalistiske perspektiv.

Hvor eksempelvis Søyland (2020) argumenterer for at Qatar i det internationale sportspolitiske perspektiv netop kræver et kritisk fokus, kan en forståelse for Qatars kamp for overlevelse og hvorledes staten søger at sikre sin eksistens, omvendt argumentere for at Qatars tilnærmelser til vesten, og de organisationer som er centrale i denne sportspolitiske kontekst, er positiv. Denne tilnærmelse kan medvirke til at nedbryde de barrierer, som findes mellem orienten og occidenten.

Så når man ønsker at forstå helheden ved Qatars politiske strategiske brug af sporten, må man ikke underkende den kompleksitet og de mange nuancer, som er til stede. Det er på denne vis ikke meningsfuldt at omtale Qatars interesse i sporten uden at være bevidst om, at denne interesse som minimum har et flersidet indenrigs-, udenrigs- og geopolitisk perspektiv. Dette er ydermere omgrænset af et meget udtalt fokus på at diversificere den nationale økonomi, hvilket skal sikre statens overlevelse ved at øge mulighederne for statens nationale autonomi samt at opretholde stabiliteten internt i landet.

Jeg vil derfor argumentere for, at når man fremadrettet skal forstå nationalstaters brug af blød magt og sportswashing, er det nødvendigt at forstå dynamikkerne i de tre indenrigs-, udenrigs- og geopolitiske perspektiver. Dertil er det med Qatar også nødvendigt at forstå vigtigheden af de nationaløkonomiske målsætninger og hvorledes disse igen har to gennemgående hensigter, ét at sikre statens nationale autonomi gennem det, som Katyal omtalte som ”*Diplomatic Visibility*” (2021), og to at sikre den interne stabilitet i landet.

8.0 - Vægtningen i Qatar strategi og betydningen for det kritiske fokus?

I forlængelse af den ovenstående konklusion kan det være relevant at overveje og diskutere 'vægtningen' i Qatars politiske strategiske interesse i sporten. I ovenstående analyse og konklusion har jeg ikke forholdt mig til og analyseret på, hvilke af de forskellige hensyn der fylder mest i Qatars fokus på sporten. Jeg vil derfor argumentere for, at der ville forekomme et større grundlag for den kritiske opmærksomhed, hvis eksempelvis det indenrigspolitiske perspektiv og fokuset på den nationale sundhed, sammenlignet med diversificeringsperspektivet, ikke fyldte relativt set lige så meget hos beslutningstagerne i Qatar. Hvis fokus fra Qatar mestendels handler om at blive en magtfuld aktør på den internationale idrætspolitiske scene uanset midlerne, hvad end det handler om korrupsion eller mishandling af migrantarbejdere, vil en sådan vægtning nødvendigvis kalde på et mere udtalt kritisk fokus. Dette vil være i overensstemmelse med Fruh et al. (2023) argument om Qatar som en paradigme case, da der her vil være tale om krænkelse udført af en stat, hvor sporten efterfølgende er brugt til at "(...) *to mitigate the undesirable reputational effects of the moral violation*" (Fruh et al., 2023, s. 105). Omvendt vil man med udgangspunkt i de nuancer som Said (1978) advokerer for, kunne argumentere for, at hvis eksempelvis den indenrigspolitiske sundhedsmæssige dimension var den dominerende faktor i Qatars interesse i sporten ville denne bevirke en større legitimering og på denne måde fordre et behov for en nuanceret udlægning og forståelse af Qatars samlede strategi. Den logik, som vi har mødt den hos Malmvig (2022a; 2022b), Sønderholm (2023) og Hvidt (2022) argumenterer på denne vis for, at nogle af disse nuancer i fortællingen om Qatars interesse i sporten, bliver givet forholdsvis marginal plads. Det kunne derfor være spændende fremadrettet at undersøge, hvorledes vægtningen i strategien kunne siges at være. Uanset resultatet af en sådan undersøgelse, findes der dog en relevant tilføjelse, som i forskningen kunne fylde mere fremadrettet, nemlig en mere udtalt forståelse for hvad de indenrigspolitiske dimensioner og magtkampe eventuelt kunne tilføje til en undersøgelse af en nationalstats interesse i sporten. Det akademiske felt, som beskæftiger sig med nationalstaters interesse i sporten, kan måske have en slagside i forhold til at afdække de kritiske perspektiver og eventuelt underkende nogle indenrigspolitiske nuancer. Når det er sagt, findes der dog også en naturlighed i at problematikker som menneskerettighedsudfordringer, korrupsionsanklager, manglende kvinderettigheder, tvangsarbejde, dødsstraf, manglende ytringsfrihed og en lang række andre kritikpunkter fylder relativt mere, også i et akademisk perspektiv.

9.0 - Litteraturliste:

- Abueish, T. (2022). *Qatar's Emir waves Saudi Arabia's flag during FIFA match against Argentina*. Al Arabiya English. Lokaliseret 20/02-2023 på: <https://english.alarabiya.net/News/gulf/2022/11/22/Qatar-s-Emir-waves-Saudi-Arabia-s-flag-during-FIFA-match-against-Argentina>
- Al Jazeera. (2022). *Saudi Arabia declares public holiday after shock Argentina win*. Lokaliseret 30/02-2023 på: <https://www.aljazeera.com/sports/2022/11/22/jubilant-saudi-arabia-declares-public-holiday-after-argentina-win>
- Amara, M. & Bouandel, Y. (2022). Culture and the World Cup: The Case of Qatar. I: Chadwick, S., Widdop, P., Anagnostopoulos, C., & Parnell, D. *The business of the FIFA World Cup*. ISBN 9780367640170. 243-251.
- Amnesty International. (2022). *Syv ting, du skal vide om Qatar og VM*. Amnesty International. Lokaliseret 10/05-2023 på: <https://amnesty.dk/syv-ting-du-skal-vide-om-qatar-og-vm/>
- Amnesty International. (u.åa). *Human rights in Qatar*. Amnesty International. Lokaliseret 05/05-2023 på: <https://www.amnesty.org/en/location/middle-east-and-north-africa/qatar/report-qatar/>
- Amnesty International. (u.åb). *Qatar Archives*. Lokaliseret 27/02-2023 på: <https://www.amnesty.org/en/location/middle-east-and-north-africa/qatar/report-qatar/>
- Amnesty International. (u.åc). *Saudi Arabia Archives*. Lokaliseret 27/02-2023 på: <https://www.amnesty.org/en/location/middle-east-and-north-africa/saudi-arabia/report-saudi-arabia/>
- Andersen, M., H. (2022). *Hvidvaskning, greenwashing og sportswashing*. Lokaliseret 02/02-2023 på: <https://dsn.dk/nyt-fra-sprognaevnet/januar-2022/hvidvaskning-greenwashing-og-sportswashing/>
- Andersen, M. (2022). *"Soft power": An effective political tool in international elite sports*. MA57 Consulting. Lokaliseret 27/02-2023 på: <https://ma57.dk/en/soft-power-an-effective-political-tool-in-international-elite-sports/>

- Ang, M. (2013). *Public Strategies for Hosting International Sports Events: The cases of Qatar and Singapore*. AISTS.
- Aspetar. (u.åa). *Aspetar - Accreditations*. Lokaliseret 01/05-2023 på: <https://www.aspetar.com/en/about-us/accreditations>
- Aspetar. (u.åb). *Aspetar - International Federation of Association Football™ (FIFA)*. Lokaliseret 01/05-2023 på: <https://www.aspetar.com/en/about-us/accreditations/international-federation-of-association-football-fifa>
- Aspetar. (u.åc). *Aspetar - Partnerships*. Lokaliseret 01/05-2023 på: <https://www.aspetar.com/en/about-us/partnerships>
- Aspire Academy. (u.å). *FOOTBALL PROGRAMME*. Lokaliseret 26/05-2023 på: <https://www.aspire.qa/Football>
- Aspire Zone Foundation. (u.å). *Aspire Zone - Facilities*. Lokaliseret 17/05-2023 på: <https://www.aspirezone.qa/facilities.aspx?lang=en>
- Barnett, M. (2019). Social Constructivism. I: Baylis, J., Smith, S., & Owens, P. *The globalization of world politics: an introduction to international relations*. Oxford University Press. 192-206.
- Bonde, H. (2022). *Sportswashing er ikke nyt - VM i Qatar er del af en lang historisk tradition for sportspropaganda*. Lokaliseret 28/12-2022 på: <https://videnskab.dk/forskerzonen/kultur-samfund/sportswashing-er-ikke-nyt-vm-i-qatar-er-del-af-en-lang-historisk-tradition-for>
- Boykoff, J. (2022a). *A sportswashing Qatarstrophe*. Play the Game. Lokaliseret 20/12-2022 på: <https://www.playthegame.org/news/a-sportswashing-qatarstrophe/>
- Boykoff, J. (2022b). *Toward a Theory of Sportswashing: Mega-Events, Soft Power, and Political Conflict*. Human Kinetics. 10.1123/ssj.2022-0095. <https://doi.org/10.1123/ssj.2022-0095>
- Brannagan, P. M., & Giulianotti, R. (2015). *Soft power and soft disempowerment: Qatar, global sport and football's 2022 World Cup finals*. *Leisure Studies*, 34(6), 703-719. 10.1080/02614367.2014.964291

- Brannagan, P. M., & Giulianotti, R. (2018). *The soft power–soft disempowerment nexus: the case of Qatar*. *International Affairs* (London), 94(5), 1139-1157. 10.1093/ia/iyy125
- Brannagan, P. M., & Reiche, D. (2022). *Qatar and the 2022 FIFA World Cup*. Springer Link <https://doi.org/10.1007/978-3-030-96822-9>
- Brun, E. E. & Gomez, C. (2022). Politics and Geopolitics in Staging the FIFA World Cup: What is at Stake for the Hosting Nations? I: Chadwick, S., Widdop, P., Anagnostopoulos, C., & Parnell, D. *The business of the FIFA World Cup*. ISBN 9780367640170. 47-60.
- Carlsen, J. (2020). *brød og skuespil* / *lex.dk*. Den Store Danske. Lokaliseret 19/01-2023 på: https://denstoredanske.lex.dk/br%C3%B8d_og_skuespil
- Castelier, S. (2023). *Inside Saudi Arabia's Sportswashing: Why Riyadh Is Spending Billions on Soccer, Ski-runs and Off-road Car Rallies*. *Haaretz*. Lokaliseret 28/05-2023 på: <https://www.haaretz.com/opinion/2023-05-02/ty-article-opinion/.premium/saudi-arabia-is-spending-billions-on-sports-and-not-just-to-whitewash-its-repression/00000187-dbd9-d9b4-abaf-fbff75730000>
- CFI. (2023). *Foreign Direct Investment (FDI)*. Corporate Finance Institute. Lokaliseret 17/05-2023 på: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/economics/foreign-direct-investment-fdi/>
- Chadwick, S. (2022). *From utilitarianism and neoclassical sport management to a new geopolitical economy of sport*. *European Sport Management Quarterly*, 22(5), 685-704. 10.1080/16184742.2022.2032251
- Chadwick, S., Widdop, P., & Burton, N. (2022). *Soft Power Sports Sponsorship - A Social Network Analysis of a New Sponsorship Form*. *Journal of Political Marketing*, 21(2), 196-217. 10.1080/15377857.2020.1723781
- Christensen, E. (2022). *Nazisterne misbrugte OL til kynisk propaganda*. *Historienet.dk*. Lokaliseret 19/01-2023 på: <https://historienet.dk/krig/2-verdenskrig/nazisme/ol-i-berlin-var-kynisk-propaganda>

- Chulov, M. (2022). *'A reason to get along': World Cup jeers turn to cheers from Qatar's Gulf rivals*. The Guardian. Lokaliseret 30/04-2023 på: <https://www.theguardian.com/world/2022/nov/24/world-cup-jeers-turn-cheers-qatar-gulf-rivals>
- CIA. (u.å). THE WORLD FACTBOOK - Qatar. Lokaliseret 10/05-2023 på: <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/qatar/#people-and-society>
- City football. (u.å). *Ownership*. Lokaliseret 27/02-2023 på: <https://www.cityfootballgroup.com/our-business/ownership/>
- Davies, R., & Smith, J. (2022). *How Qatar bought up Britain*. The Guardian. Lokaliseret 30/04-2023 på: <https://www.theguardian.com/business/ng-interactive/2022/nov/05/how-qatar-bought-up-britain>
- Deutsche Welle. (2017). *KAS Eupen: The Qatari football factory*. dw.com. Lokaliseret 02/05-2023 på: <https://www.dw.com/en/kas-eupen-the-qatari-football-factory/a-39714088>
- DR. (2023). *Tyvstart / Saudiske milliarder har splittet golfsporten i to | DR LYD*. Lokaliseret 16/02-2023 på: <https://www.dr.dk/lyd/special-radio/tyvstart/tyvstart-2022-01-01>
- Dunne, T. & Schmidt, B. C. (2019). Realism I: Baylis, J., Smith, S., & Owens, P. *The globalization of world politics: an introduction to international relations*. Oxford University Press. 130-144.
- Elsborg, S. (2018). *Sport as a driver in Qatar's National Development Strategy*. Play the Game. Lokaliseret 14/04-2023 på: <https://www.playthegame.org/news/sport-as-a-driving-factor-in-qatar-s-national-development-strategy-2018-2022/>
- Elsborg, S. (2022a). *The Saudis in sport: Ambitions much larger than sportswashing*. Play the Game. Lokaliseret 30/01-2023 på: <https://www.playthegame.org/news/the-saudis-in-sport-ambitions-much-larger-than-sportswashing/>
- Elsborg, S. (2022b). *Sporten er en yndet arena for politiske budskaber*. Idrættens Analyseinstitut. Lokaliseret 10/02-2023 på: <https://www.idan.dk/nyheder/sporten-er-en-yndet-arena-for-politiske-budskaber/>

- Elsborg, S. (2023). *The expansion of Saudi investments in sport: From football to esport*. Play the Game. Lokaliseret 05/01-2023 på: <https://www.playthegame.org/news/the-expansion-of-saudi-investments-in-sport-from-football-to-esport/>
- Eriksen, C. T. (2021). *Seneste Nyt - Amerikansk udenrigsminister på vej til Qatar på afghansk krisemission*. DR – Seneste nyt. Lokaliseret 30/04-2023 på: <https://www.dr.dk/nyheder/seneste/amerikansk-udenrigsminister-paa-vej-til-qatar-paa-afghansk-krisemission>
- FIFA. (2010). *2022 FIFA World Cup™ Bid Evaluation Report: Qatar*
- FIFA. (u.å). *HUMAN RIGHTS APPROACH*. Lokaliseret 02/05-2023 på: <https://www.fifa.com/social-impact/human-rights>
- Freeley, M. (2020). *The Inside Story of Qatar Winning the 2019 Asian Cup*. beIN SPORTS. Lokaliseret 02/05-2023 på: <https://www.beinsports.com/en/asia-cup/news/the-inside-story-of-qatar-winning-the-2019-as/1404969>
- Freije, L. (2023). *I Qatars fodspor*. Lokaliseret 27/02-2023 på: <https://www.weekendavisen.dk/content/item/49734>
- Fruh, K., Archer, A., & Wojtowicz, J. (2023). *Sportswashing: Complicity and Corruption*. Sport, Ethics and Philosophy, 17(1), 101-118. 10.1080/17511321.2022.2107697
- Ganji, S. K. (2022). *How Qatar Became a World Leader in Sportswashing*. Journal of Democracy. Lokaliseret 02/03-2023 på: <https://www.journalofdemocracy.org/how-qatar-became-a-world-leader-in-sportswashing/>
- Gläbel, C., Scharpf, A., & Edwards, P. (2023). *Does sportswashing work? First insights from the 2022 World Cup in Qatar*. Working Paper – ikke udgivet.
- Goos, S. (2020). *Derfor er Iran og Saudi-Arabien fjender - og derfor kan vi mærke det i Danmark* - TV 2. Lokaliseret 01/05-2023 på: <https://nyheder.tv2.dk/udland/2020-02-04-derfor-er-iran-og-saudi-arabien-fjender-og-derfor-kan-vi-maerke-det-i-danmark>

- Goos, S. (2022a). *Jens har kæmpet for at gøre sportsjournalister mere kritiske i 25 år*. Journalisten. Lokaliseret 02/02-2023 på: <https://journalisten.dk/jens-har-kaempet-for-at-goere-sportsjournalister-mere-kritiske-i-25-aar/>
- Goos, S. (2022b). *Hitler, Qatar, Putin og Los Angeles har noget til fælles, der skriger på et kritisk blik. Er sportsjournalistikken klar til det?* Journalisten. Lokaliseret 19/01-2023 på: <https://journalisten.dk/hitler-qatar-putin-og-los-angeles-har-noget-til-faelles-der-skriger-paa-et-kritisk-blik-er-sportsjournalistikken-klar-til-det/>
- Grix, J., & Brannagan, P. M. (2014). *Qatar's Soft Power Gamble: The FIFA World Cup 2022*. <https://www.e-ir.info/2014/01/18/qatars-soft-power-gamble-the-fifa-world-cup-2022/>
- Grix, J., & Brannagan, P. M. (2016). *Of Mechanisms and Myths: Conceptualising States' Soft Power Strategies through Sports Mega-Events*. *Diplomacy and Statecraft*, 27(2), 251-272. 10.1080/09592296.2016.1169791
- Grix, J., Brannagan, P. M., & Lee, D. (2019). *Entering the Global Arena - Emerging States, Soft Power Strategies and Sports Mega-Events*. *Diplomacy and Statecraft*, 27(2), 251-272. <https://doi.org/10.1007/978-981-13-7952-9>
- Havmand, T. (2018). *Saudi-Arabiens blokade mod Qatar har ikke været en succes*. Information. Lokaliseret 01/05-2023 på: <https://www.information.dk/udland/2018/06/saudi-arabiens-blokade-qatar-vaeret-succes>
- Heerd, D. (2021). *Blurred lines of responsibility and accountability: Human rights abuses at mega-sporting events*. Intersentia. 9781839701177. 21-58.
- Hvidt, M. (2022). *VM som våbenskjold*. Lokaliseret 10/05-2023 på: <https://www.weekendavisen.dk/content/item/47283>
- Ingemann, J. H. (2018). *Kvalitative undersøgelser i praksis: viden om mennesker og samfund*. Samfundslitteratur. 87-137.
- Ingle, S., & Steinberg, J. (2022). *Germany cover mouths and wear rainbows on kit in World Cup protest*. The Guardian. Lokaliseret 28/02-2023 på:

<https://www.theguardian.com/football/2022/nov/23/germany-cover-mouths-wear-rainbows-on-kit-in-world-cup-protest-fifa-qatar-onelove>

Invest Qatar. (u.å). *Sports*. Lokaliseret 24/04-2023 på: <https://www.invest.qa/sectors-and-opportunities/sports>

Invest Qatar & Business France. (2023). *QATAR FRANCE - Celebrating 50 years of strategic partnerships, trade and investment*. Lokaliseret 25/04-2023 på: <https://www.invest.qa/en/media-and-events/news-and-articles/ipa-qatar-and-business-france-publish-joint-report-on-bilateral-trade-and-fdi>

IOC. (u.å). *Respecting Human Rights*. International Olympic Committee. Lokaliseret 02/05-2023 på: <https://olympics.com/ioc/human-rights>

Jerichow, A. (2022). *Qatar viste vejen. Nu skal Saudi-Arabien være vært for de asiatiske vinterlege*. Politiken. Lokaliseret 27/02-2023 på: <https://politiken.dk/sport/art9121696/Qatar-viste-vejen.-Nu-skal-Saudi-Arabien-v%C3%A6re-v%C3%A6rt-for-de-asiatiske-vinterlege>

Jones, M. O. (2022). *How Western press coverage of Qatar World Cup 2022 descended into hypocrisy and orientalist caricatures*. Lokaliseret 24/02-2023 på: <https://www.newarab.com/opinion/uk-press-coverage-qatar-2022-hypocrisy-and-orientalism>

Katyal, A. (2021). *Top Bins: An Exploration of Qatar's Use of Sport and Capital to Strengthen Diplomatic Visibility*. Athens Journal of Sports, 8(4), 271-278. 10.30958/ajspo.8-4-4

Kingdom of Saudi Arabia. (2016). *Saudi Vision 2030*. Lokaliseret 16/12-2022 på: https://www.vision2030.gov.sa/media/rc0b5oy1/saudi_vision203.pdf

Kirchner, B. E. (2022). *Debat: Danske journalisters skildringer af Qatar er fyldt med fremmedgørende stereotyper*. Information. Lokaliseret 23/03-2023 på: <https://www.information.dk/debat/2022/12/danske-journalisters-skildringer-qatar-fyldt-fremmedgoerende-stereotyper>

Kunti, S. (2023). *The illusion of legacy and reforms*. Josimarfootball.com. Lokaliseret 28/05-2023 på: <https://josimarfootball.com/the-illusion-of-legacy-and-reforms/>

- Lynggard, K. (2015). Dokumentanalyse. I: Brinkmann, S., & Tanggaard, L. *Kvalitative metoder: en grundbog* (2nd ed.). Hans Reitzel. 153-168.
- Løppenthin, R. D. (2022). *Ekspert: Vi bruger 'sportswashing' i flæng - og misser noget helt centralt i debatten* - Altinget: Idræt. Lokaliseret 19/01-2023 på: <https://www.altinget.dk/idraet/artikel/ekspert-vi-bruger-sportswashing-i-flaeng-og-misser-noget-helt-centralt-i-debatten>
- MacInnes, P. (2022). *Premier League considers adding human rights to new owners' test*. The Guardian. Lokaliseret 08/02-2023 på: https://www.theguardian.com/football/2022/mar/03/premier-league-considers-adding-human-rights-to-new-owners-test?fbclid=IwAR0AWRWt5JrKECSviKIQsS4h6gzV2Gmqdb_p7XIAMGVJnnvWPiLHON_nfsk
- Malmvig, H. (2022a). *Drop fordommene om Qatar | DIIS*. Lokaliseret 23/03-2023 på: <https://www.diis.dk/publikationer/drop-fordommene-qatar>
- Malmvig, H. (2022b). *Hvorfor trækker Qatar så meget negativ opmærksomhed? | DIIS*. Lokaliseret 04/12-2022 på: <https://www.diis.dk/publikationer/hvorfor-traekker-qatar-saa-negativ-opmaerksomhed>
- Martin, M., & Gamel, Y. E. (2022). *Saudi Arabia Weighs World Cup 2030 Bid With Egypt and Greece*. Lokaliseret 30/01-2023 på: <https://time.com/6237519/saudi-arabia-world-cup-2030-bid/>
- Murray, S. (2012). *The Two Halves of Sports-Diplomacy*. *Diplomacy and Statecraft*, 23(3), 576-592. 10.1080/09592296.2012.706544
- Murray, S. (2017). *Sports Diplomacy in the Australian Context: Theory into Strategy*. *Politics & Policy* (Statesboro, Ga.), 45(5), 841-861. 10.1111/polp.12218
- NDS 1. (2011). *Qatar National Development Strategy 2011~2016*. Lokaliseret 13/12-2022 på: https://www.psa.gov.qa/en/nds1/Documents/Downloads/NDS_EN_0.pdf

NDS 2. (2018). *Qatar Second National Development Strategy 2018~2022*. Lokaliseret 13/12-2022 på: <https://www.psa.gov.qa/en/knowledge/Documents/NDS2Final.pdf>

Neon. (u.å). *About us: A vision of what a new future might look like*. Lokaliseret 27/02-2023 på: <https://www.neom.com/en-us/about>

Newcastle United. (u.å). *Corporate information*. Newcastle United Football Club. Lokaliseret 27/02-2023 på: <https://www.nufc.co.uk/club/corporate-information/>

Nye, J. (1990). *BOUND TO LEAD - The Changing Nature of American Power*. Basic Books.

Nye, J. (2004). *Soft Power - The means to success in world politics*. Public Affairs.

Olsen, A. B. (2022a). *beIN Media Group / beIN Sports television rights*. Lokaliseret 22/12-2022 på: <https://www.playthegame.org/media/gwslypzu/bein-sports-tv-rights-only-active.pdf>

Olsen, A. B. (2022b). *A global map of Qatar's sponsorships in sports*. Lokaliseret 22/12-2022 på: <https://www.playthegame.org/news/a-global-map-of-qatar-s-sponsorships-in-sports/>

Play the Game. (2022). *MONDAY 27 JUNE 14:30 (CEST) - A movement for peace in the shadow of war*. <https://www.playthegame.org/conferences/play-the-game-2022/livestreaming/>. Tidskode: 32.11-43.13. Vimeo: <https://vimeo.com/721874784>

Play the Game. (u.å). *About*. Lokaliseret 16/02-2023 på: <https://www.playthegame.org/about/>

PSA. (u.å). *About Us*. Lokaliseret 16/05-2023 på: <https://www.psa.gov.qa/en/aboutus1/Pages/Overview.aspx>

Qatar Development Bank. (u.å). *FAQ – What is QDB?* Lokaliseret 07/04-2023 på: <https://www.qdb.qa/en/faq>

Qatar Development Bank. (2021a). *MEDIA & PRODUCTION SECTOR IN QATAR 2021 Current State Assessment Series*. Lokaliseret 18/12-2022 på: <https://www.qdb.qa/en/publications>

Qatar Development Bank. (2021b). *SPORTS SECTOR IN QATAR Current State Assessment Series*. Lokaliseret 18/12-2022 på: <https://www.qdb.qa/en/publications>

- Qatar Development Bank. (2021c). *TOURISM SECTOR IN QATAR Current State Assessment Series*. Lokaliseret 18/12-2022 på: <https://www.qdb.qa/en/publications>
- Qatar Sports Investments. (u.å). *Dream Bigger*. Lokaliseret 28/02-2023 på: <https://www.qsi.com.qa/investments/paris-saint-germain/>
- Ramsay, G. (2021). *Football fan groups condemn 'ultimate betrayal' of European Super League*. CNN. Lokaliseret 20/2-2023 på: <https://www.cnn.com/2021/04/19/football/european-super-league-fan-reaction-spt-intl/index.html>
- Rasborg, K. (2013). Socialkonstruktivisme i klassisk og moderne sociologi, I: Fuglsang, L., Bitsch Olsen, P., & Rasborg, K. (2013). *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne: på tværs af fagkulturer og paradigmer* (3rd ed.). Samfundslitteratur. 403-438.
- Reiche, D. (2014). *Investing in sporting success as a domestic and foreign policy tool: the case of Qatar*. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 7(4), 489-504. 10.1080/19406940.2014.966135
- Reuters. (2019). *Factbox: Qatar, Iran share world's biggest gas field*. Lokaliseret 30/04-2023 på: <https://www.reuters.com/article/us-northfield-qatar-idUSTRE66P1VV20100726>
- Said, E. W. (1978). *Orientalism*. Random House. <https://doi.org/10.2307/2504800>
- Schaffer, M. (2023). *Saudi Arabia Thought Golf Could Save Its Image. It Whiffed*. POLITICO. Lokaliseret 01/05-2023 på: <https://www.politico.com/news/magazine/2023/03/10/saudi-backed-golf-league-sportswashing-liv-00086394>
- Secher, M., & Nielsen, R. B. (2021). *Da emiren løftede VM-trofæet, var skandalen en realitet - TV 2*. Lokaliseret 10/05-2023 på: <https://sport.tv2.dk/fodbold/2021-04-02-da-emiren-loeftede-vm-trofaet-var-skandalen-en-realitet>
- Serafin, A. (2014). *Iconic France, brought to you by Qatar*. Lokaliseret 01/05-2023 på: <https://www.zdnet.com/article/iconic-france-brought-to-you-by-qatar/>

- Sigaard, A. (2022). *Pludselig sad den saudiske kronprins på globalt tv – og det var ikke tilfældigt - TV 2*. Lokaliseret 05/03-2023 på: <https://sport.tv2.dk/fodbold/2022-11-21-pludselig-sad-den-saudiske-kronprins-paa-globalt-tv-og-det-var-ikke-tilfaeldigt>
- Skey, M. (2022). *Sportswashing: Media headline or analytic concept?* International Review for the Sociology of Sport. <https://doi.org/10.1177/10126902221136086>
- Sønderholm, J. (2022). *Danmark bør ikke boykotte Qatar*. Lokaliseret 18/12-2022 på: <https://www.youtube.com/watch?v=bUGNcVfa3MM> Youtube.
- Sønderholm, J. (2023). Why the FIFA Men's World Cup in Qatar Should not be Boycotted by Rich Countries from the Global North. *Public Affairs Quarterly*, 37(1), 20-46. 10.5406/21520542.37.1.02
- Søyland, H. S. (2020). *Qatar's multi-actors sports strategy: Diplomacy, critics and legitimisation*. International Area Studies Review, 25(4), 354-374. 10.1177/22338659221120065
- Sport Accelerator. (u.å). *Sport Accelerator Qatar Business District*. Lokaliseret 24/04-2023 på: <https://www.sportaccelerator.qa/>
- Sport For Rights. (2015). *SPORT FOR RIGHTS EUROPEAN GAMES PRESS BRIEFING*. Lokaliseret 20/02-2023 på: <https://static.poder360.com.br/2021/10/Sport-for-rights-European-Games-2015-Release.pdf>
- Stoklund, V. S. (2021). *Fodbold og Sikkerhedspolitik*. Specialeafhandling. Sektion for Idræt, Institut for Folkesundhed, Aarhus Universitet.
- Storm, R. K. (2022). »Forestillingen om, at elite skaber bredde, er en virus, der spreder sig og er svær at slå ned«. Idrætsmonitor. Lokaliseret 01/05-2023 på: <https://idraetsmonitor.dk/debat/art8611696/%C2%BBForestillingen-om-at-elite-skaber-bredde-er-en-virus-der-spreder-sig-og-er-sv%C3%A6r-at-sl%C3%A5-ned%C2%AB>
- The Guardian. (2022). *Saudi Arabia win bid to host 2029 Asian Winter Games at desert megacity*. Lokaliseret 28/02-2023 på: <https://www.theguardian.com/sport/2022/oct/04/saudi-arabia-to-host-2029-asian-winter-games-at-desert-megacity-neom-trojena>

- Thøgersen, T. B., & Dehn, A. (2020a). *Efterretningsagenter og bestikkelse: Qatars VM var den vildeste beslutning*. Tipsbladet.dk. Lokaliseret 10/05-2023 på: <https://www.tipsbladet.dk/nyhed/generelle/efterretningsagenter-og-bestikkelse-qatars-vm-var-den-vildeste-beslutning>
- Thøgersen, T. B., & Dehn, A. (2020b). *Qatar bruger VM og Danmark til historiens største PR-operation*. Tipsbladet.dk. Lokaliseret 22/02-2023 på: <https://www.tipsbladet.dk/nyhed/vm/qatar-bruger-vm-og-danmark-til-historiens-stoerste-pr-operation>
- Tortzen, C. G. (2020). *panem et circenses*. Den Store Danske. Lokaliseret 26/05-2023 på: https://denstoredanske.lex.dk/panem_et_circenses
- Vision. (2008). *Qatar national vision 2030. Mena Report*. Lokaliseret 13/12-2022 på: <https://www.gco.gov.qa/wp-content/uploads/2016/09/GCO-QNV-English.pdf>
- Visit Qatar. (2022). *David Beckham's Qatar Stopover*. Lokaliseret 30/04-2023 på: <https://www.youtube.com/watch?v=ZbnIHJl41t4>
- WACA. (u.å). *World Anti-Corruption Agency*. WACA. Lokaliseret 16/02-2023 på: <https://www.stopcorruptioninsports.eu>
- Wintour, P. (2022). *Germany agrees 15-year liquid gas supply deal with Qatar*. The Guardian. Lokaliseret 24/02-2023 på: <https://www.theguardian.com/world/2022/nov/29/germany-agrees-15-year-liquid-gas-supply-deal-with-qatar>